

47
71

FLACĂRA

ANUL XX
NR. 859
10 NOIEMBRIE 1971

în șapte zile

Pentru vreme îndelungată, întreaga noastră existență se va desfășura sub influența puternică a recentei Plenare a C.C. al P.C.R. A însemnat această plenară pentru viața partidului, a poporului nostru, un moment de mari și profunde clarificări teoretice, de adânci forări ale realităților noastre, de ridicare la un nivel superior și consacrare definitivă a celor mai frumoase virtuți lăsate nouă moștenire de înaintași — dragostea de țară și popor, hărnicia care mai înseamnă și bucuria muncii, cinstea, adevărul și dreptatea. Nu există inimă care să bată pentru această țară, cuget care să vibreze gândindu-se la ea și în care lucrările plenarei să nu fi avut un puternic și răscolitor ecou. O demonstrează miile de telegrame adresate din toate colțurile țării Comitetului Central, personal tovarășului Nicolae Ceaușescu, articolele publicate în presă sau cuvintele rostite la radio și televiziune de muncitori, țărani, intelectuali, de tineri și vîrstnici, de bărbați și femei, de români, maghiari, germani și alte naționalități. Și toate exprimă sentimentele de totală adevădare, de deplină aprobare față de orientările cutezătoare date de plenară întregii noastre activități educative, de programul P.C.R. pentru îmbunătățirea activității ideologice, ridicarea nivelului general al cunoașterii și educației socialiste a maselor, pentru așezarea relațiilor din societatea noastră pe temelia principiilor eticii și echității socialiste și comuniste. Și sigur că expresia cea mai elocventă a deplinei aprobări a programului partidului se află în faptul că el a fost asimilat de oamenii muncii de la orașe și sate ca propriul lor program de devenire spirituală, că obiectivele lui au început să îmbrace haina acțiunilor practice organizate pentru innobilarea omului cu înaltele trăsături ale eticii socialiste.

Cuvîntul la noi este însoțit întotdeauna de faptă și tot dintotdeauna cel căruia alături de plastic poporul îi spune « mai mult gura de el » a cunoscut și cunoaște dezaprobare, a fost întâmpinat și este cu ironie ascuțită.

Vorba se cere însoțită de faptă. Și vorba a fost însoțită de faptă ca o lege care a generat întreaga evoluție a poporului, a fost destinul nostru frumos și demn. Împlinit astăzi, în anii socialismului, cînd mai mult ca niciodată, în calitatea noastră de unici stăpîni ai țării, cuvînt-faptă, această unitate devenită trăsătură morală, ne este, trebuie să ne fie, proprie fiecăruia.

Și faptele atestă că așa este. Presa, radioul și televiziunea au publicat și difuzat vești din aproape toate județele țării despre succesele obținute de colectivele de oameni ai muncii în îndeplinirea sarcinilor de plan pe anul în curs și a angajamentelor suplimentare luate. Și fiecare succes, adăugat bilanțului general, demonstrează caracterul realist al politicii partidului nostru, capacitatea de evaluare exactă a cerințelor dezvoltării țării noastre pe calea socialismului dar și a posibilităților materiale și umane de care dispunem. față de ce fiecare succes întărește și dezvoltă entuziasmul, încrederea și hotărîrea cu care întregul nostru popor întâmpină deciziile partidului, militează pentru îndeplinirea întocmai a directivelor sale.

Pentru că astăzi, în România socialistă, hotărîrile care privesc mersul treburilor în construcția unui domeniu sau altul al vieții noastre sînt luate în urma unor ample și laborioase studii, cele mai importante supuse unor largi dezbateri (iar în această săptămînă avem exemplul legii viei și vinului), sînt rodul judecării colective a celor mai valorosi bărbați ai țării.

Ziarele din această săptămînă ne-au adus la cunoștință ampla activitate desfășurată de Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. în ședința sa din 9 noiembrie a.c. Cu acest prilej s-a făcut analiza stadiului pregătirii condițiilor pentru realizarea planului de investiții pe anul 1972, s-au stabilit măsurile ce trebuie luate de Consiliul de Miniștri, de ministere și celelalte organe centrale pentru a asigura punerea în funcțiune a obiectivelor la termenele planificate; s-a hotărît încheierea acțiunii de contractare a instalațiilor și utilajelor tehnologice, luarea măsurilor tehnico-organizatorice pentru dezvoltarea și folosirea rațională a capacităților de producție, în uzinele producătoare de instalații tehnologice, pentru creșterea răspunderii unităților furnizoare față de respectarea termenelor de livrare, condițiilor de calitate etc. Totodată Comitetul Executiv a precizat sarcinile care revin ministerelor, celorlalte organe centrale, pentru elaborarea unor soluții tehnice eficiente, pentru reducerea consumului de metal în construcții și extinderea folosirii prefabricatelor din beton, pentru respectarea consumurilor specifice în cadrul cantităților de materiale de construcții prevăzute în planul pe 1972. În aceeași ședință, Comitetul Executiv a examinat proiectul de decret privind organizarea și funcționarea Ministerului Învățămîntului și proiectul de lege privind gospodărirea pădurilor administrate de comitetele executive ale consiliilor populare comunale. Toate acestea dovedesc modul concret în care partidul nostru soluționează treburile țării, orientarea pe care conducerea partidului nostru o asigură dezvoltării fiecărui sector al activității.

S-a vorbit mult în ultima vreme, și bineînțeles că vom mai discuta despre echitate. Și este o manifestare a acesteia aplecarea cu venerație și respect asupra trecutului de luptă, cinstirea celor ce și-au închinat viața cauzei libertății și fericirii poporului. Două evenimente care au avut loc în această săptămînă vin să ilustreze din nou cinstirea pe care partidul nostru a acordat-o dintotdeauna celor mai buni fii ai săi — adunările memoriale consacrate aniversării a 70 de ani de la nașterea lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, precum și a 90 de ani de la nașterea lui Mihai Gheorghe Bujor. Ele au prilejuit evocarea unor pagini de glorioasă luptă a partidului nostru, de reliefare a contribuției însemnate adusă la această luptă de cele două marcante personalități ale mișcării noastre muncitorești. Ele au demonstrat totodată înalta principialitate partinică, obiectivitatea exemplară, caracteristice întregii activități a partidului, cu deosebire în ultimii ani. Sînt, în ultimă instanță, și aceste manifestări expresia acelei indestructibile unități dintre cuvînt și faptă.

Petru ISPAS

Marti, 16 noiembrie 1971

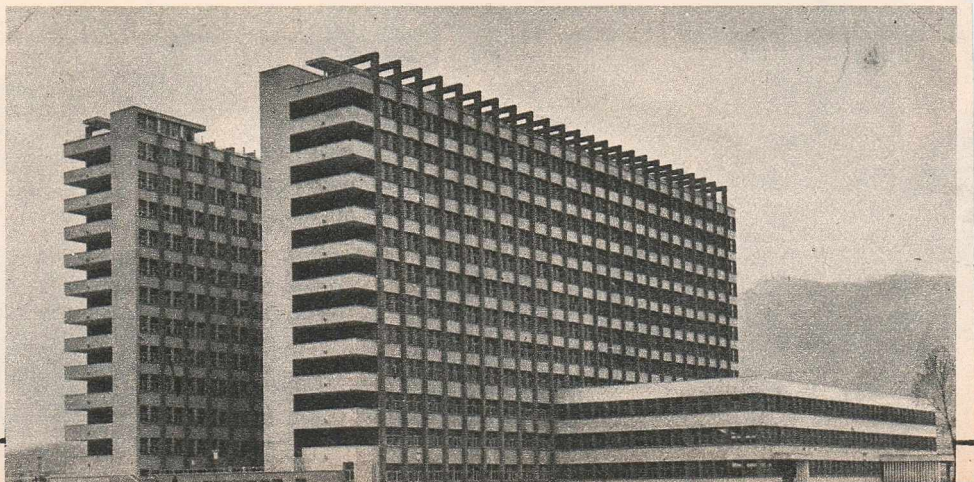
săptămîna în imagine

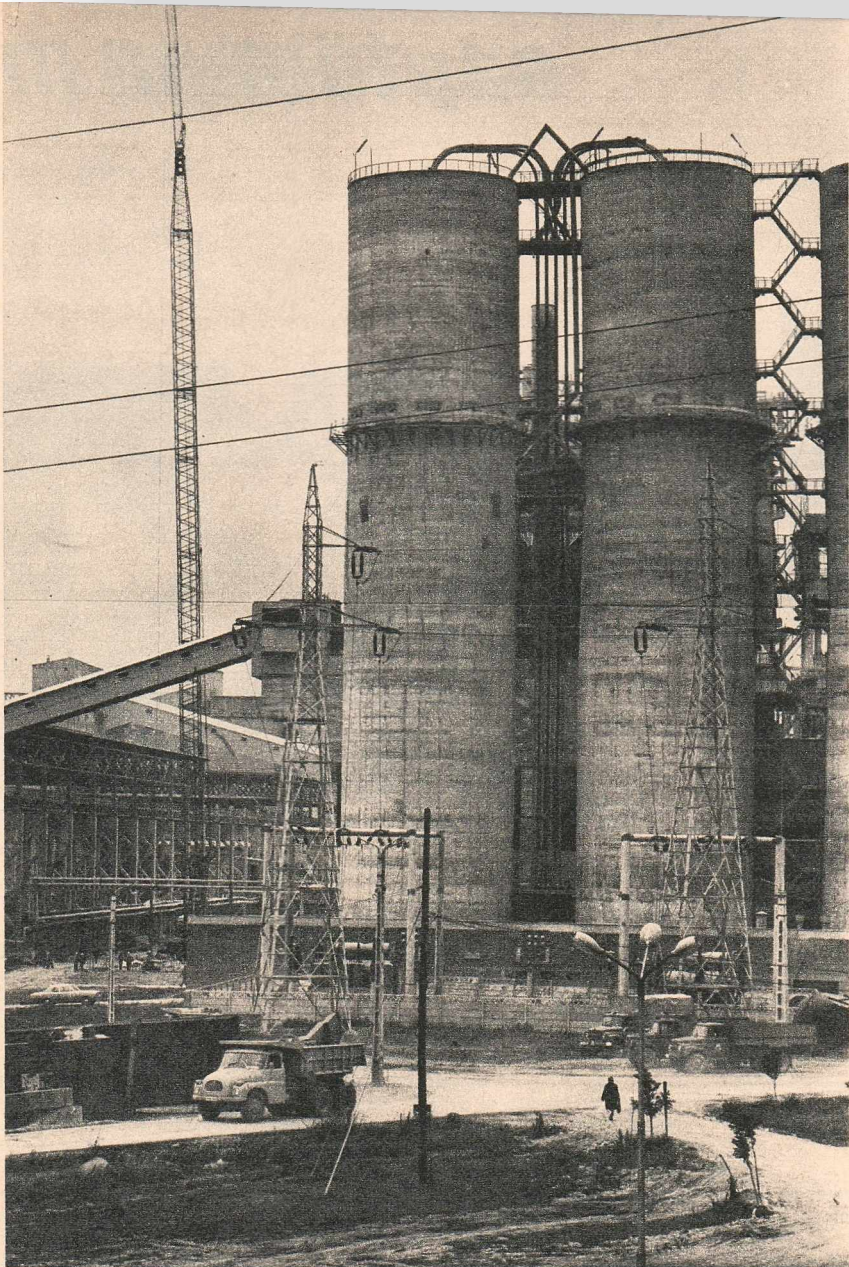

și sondorii raportează

Succese deosebite în îndeplinirea planului anual și a angajamentelor suplimentare raportează și sondorii argeșeni.

Anul acesta, noi unități spitalicești au îmbogățit baza materială a ocrotirii sănătății populației. Dintre ele, spitalele județene din Slatina, Alexandria și Miercurea Ciuc, date în exploatare, totalizează 2 100 paturi. Lor li se vor adăuga în viitorul apropiat alte spitale la Baia Mare (fotografia noastră), Rîmnicu Vîlcea, Focșani, Caransebeș etc., cu o capacitate totală de 4 900 de paturi.

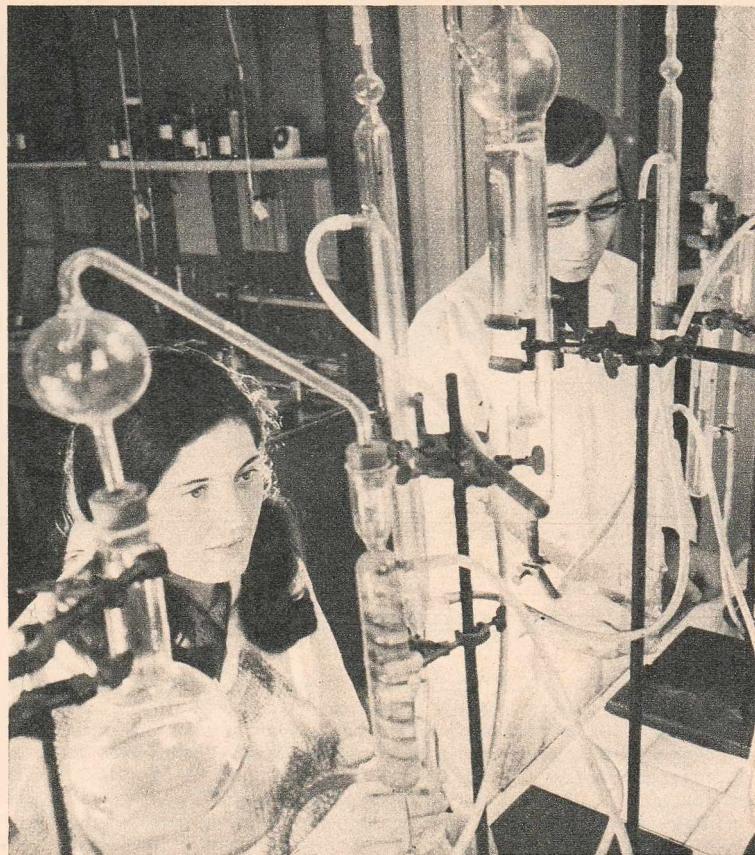
combinatul de materiale de construcții – chiștag

În actualul cincinal producția de ciment, var și azbociment va crește considerabil și datorită combinatului de la Chiștag, de unde vă prezentăm această imagine.

succes românesc în campionatul european de fotbal

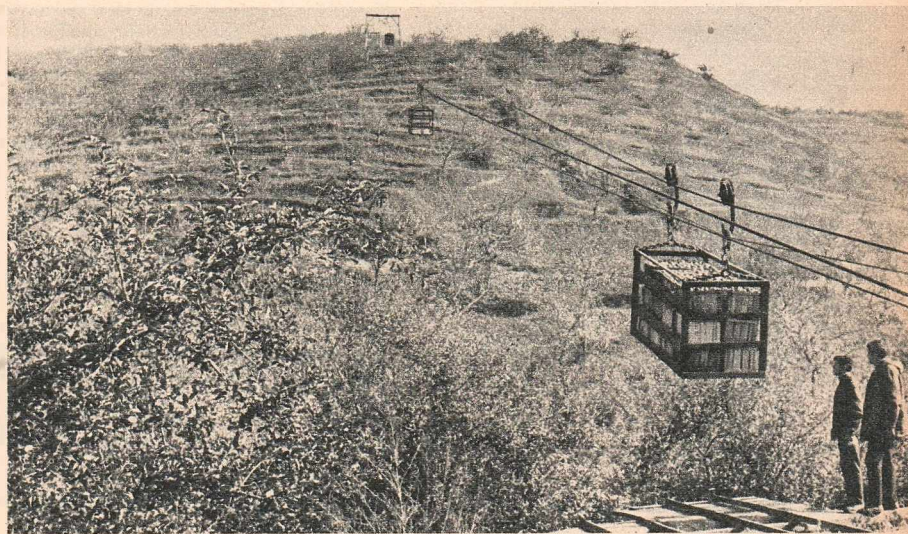
Publicăm cu deosebită satisfacție acest instantaneu de la memorabilul meci România—Cehoslovacia disputat — în prezența unui public entuziast și înflăcărat — duminica trecută pe stadionul «23 August».

Pelicula a immortalizat momentul imediat următor înscrierii celui de-al doilea gol. Dobrin, eroul acestei faze, și al întregii partide, se află în partea dreaptă «sufocat» pur și simplu de admiratori, în timp ce Dembrowschi scoate mingea din plasă, în pași — parcă — de baschetbalist.

în sprijinul... vinului

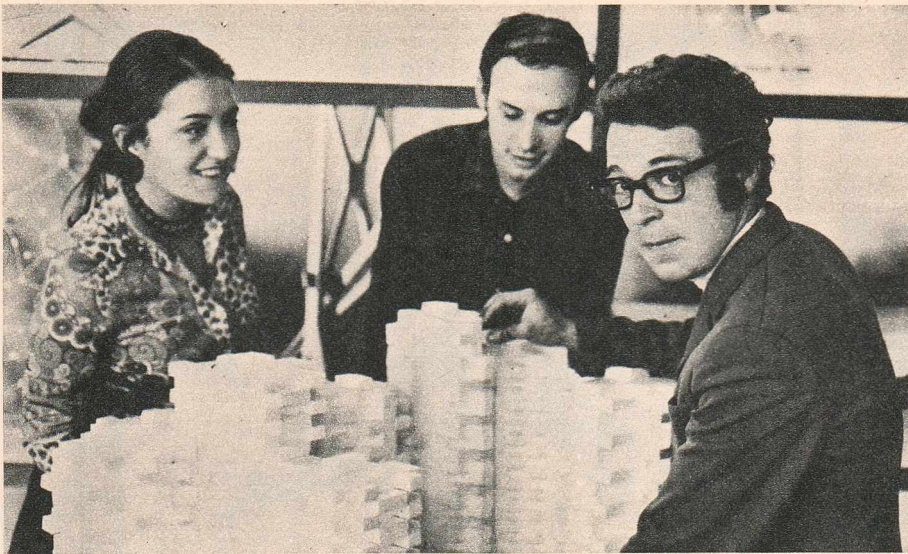
Abordînd o largă arie tematică, de la crearea de noi soiuri și pînă la stabilirea tratamentelor împotriva dăunătorilor, cadrele de cercetare ale Stațiunii horticole din Odobești au adus un substanțial sprijin în îmbunătățirea calității vinurilor de pe dealurile Odobeștilor. Acum, în plin sezon, inginerii Spiru Constantinescu și Adriana Nămoloseanu (în fotografie), de la laboratorul de vinificație, efectuează cercetări privind componentele tipice și chimice ale vinului.

telefericul fermei

Nu e de ajuns să ai fonduri la dispoziție! Îți mai trebuie puțină inventivitate și multă preocupare pentru gospodărirea lor. Ceea ce au dovedit cu prisosință inginerii Alexandru Sochircă și Alexandru Nicu de la ferma pomicolă Criș, aparținînd I.A.S.-Sighișoara. Dar fiind faptul că vehiculele ajungeau cu greu sau chiar de loc prin vîrfurile dealurilor cu plantații, inventivii ingineri au construit telefericul din fotografie. Drept urmare, cheltuielile de transport au fost reduse cu peste 50 de lei la fiecare tonă, reducîndu-se pierderile de la 20-25 la sută la numai 5 la sută. Dacă precizăm că micul teleferic poate fi utilizat și la transportul îngrășămintelor și al materialelor necesare întreținerii culturilor, ne putem face o idee clară asupra utilității invenției.

Pagini realizate de
Liviu TIMBUȘ,
Petre ANGHILĂ
și Eugen IAROVICI

tinere care privesc departe

Ritmul intens de urbanizare din țara noastră cere soluții noi și în construcția de locuințe. Urmărind această necesitate obiectivă, tînărul absolut al Institutului de arhitectură «Ion Mincu», Dan Băncilă, și-a axat comunicarea la cea de-a XI-a Conferință națională a cercurilor științifice studentești (secția construcții-arhitectură) pe ideea industrializării totale a construcției de locuințe, abordată prin prisma unei gândiri seriale. Aceasta determină proiectarea cu ajutorul computerelor, uzinarea construcțiilor și punerea în operă numai prin montaj. Pe lângă aceste avantaje, care determină un ritm mai viu în construcții, ipoteza de bază aduce o soluție fericită unor probleme adînc omenești, prin posibilitatea oferită fiecărui locatar de a-și putea transforma spațiul ambiant după nevoi. Ne-am oprit asupra uneia dintre cele 85 de comunicări, pentru a evidenția spiritul sănătos de care dau dovadă referenții, abordînd într-o manieră originală probleme legate atît de nevoile curente cît și de cele ale dezvoltării imediat următoare.

preparate à la manuc, după un rețetar gastronomic de acum 150 de ani

O surpriză gastronomică de ultima oră și care, sîntem siguri, va face deliciul amatorilor de curiozități. Bucătarul Vasile Crișan, ajutat îndeaproape de responsabilul unității, tovarășul Ion Alexandru, a preparat o întreagă gamă de mîncăruri neobișnuite folosind în acest scop rețete culinare dispersate în numeroase scrieri de acum 100-150 de ani. Noul menu a fost descoperit de către specialiștii... IAPL-ului central în urma unor cercetări întreprinse în marile biblioteci ale Capitalei. Mîncăruri picante, înotînd în sosuri aromate, garnisite cu stafide, condimentate, pe gustul hulpavilor contemporani ai conului Dinu Păturică. În primul rînd o reabilitare a varietatelor sortimente de sosuri (pe care cercetătorii le-au aflat atît în cărțile de bucate tipărite în urmă cu un veac, cît și în bucățile literare în care ni se descriu sardanapalicele ospețe ale boierimii valahe, ocazii în care nu o dată gustoasele bucate se... scurgeau în voie peste «giubelele de pambriu albastru, blănițe cu samur, peste fermele și broderii cu fir și tertel»...).

Dar iată cîteva exemple, extrase din lista de bucate a noului Han al lui Manuc și oferite consumatorilor în cadrul tradiționalei luni a preparatelor culinare:

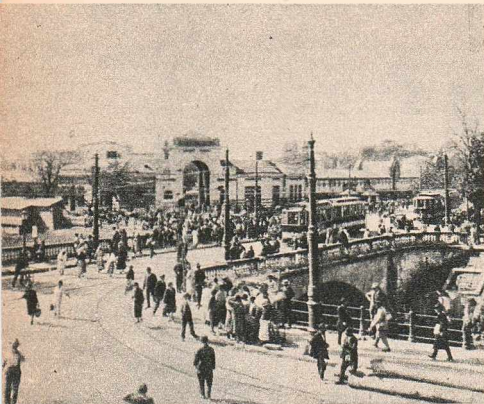
La capitolul salate: «salata arnăuților» (cartofi, sardele, usturoi, maioneză, măsline, condimente), «salata sacagiilor» (chilcă, zahăr, ulei, oțet, vin, piper).

La capitolul ciorbe: «ciorbă domnească de burtă» (acrită cu lămîie și gogoșari în oțet și servită cu un gălbenuș crud de ou).

Vă mai «servim» în continuare cu o zacuscă à la Manuc, preparată din pește, ciuperci, castraveți, condimente și sos tomat; «limbă cu sos de sardele», o combinație culinară din limbă de vită, sos de sardele, maioneză, bulion, tarhon, zeamă de lămîie, ou fiert. Dintre curiozități mai reținem «sărmașuțele mincinoase» preparate din orez amestecat cu... stafide, lămîie și trunze de marar; și gustarea lui Bachus (un fel de sote din pulpă de porc, cîrnați oltenești, creier, ciuperci, usturoi și vin).

Pentru desert, baclavale, sarailii și clătite flambate umplute cu mere.

și n-au trecut decît 37 de ani...

Piața Unirii în 1934.

Să presupunem o clipă că din neglijența editorilor de specialitate sau a librarilor (e doar o presupunere, bineînțeles, fiindcă în realitate...) n-a mai apărut sau nu se mai găsește în rafturi nici un ghid recent al orașului nostru. Împinși de cine știe ce nevoi, apelăm și noi la ce găsim. Și găsim — să zicem — o ediție 1934 a volumului intitulat: «București. Ghid oficial cu 20 Hărți pentru Orientare». Buuun! Ce aflăm din acest ghid, apărut acum 37 de ani? Aflăm că orașul nostru are 850 000 de locuitori, că «România este o țară în mod excepțional agricolă... 80% din populație sunt (sic!) agricultori». Mai aflăm care sînt traseele celor 21 linii de tramvai și 18 de autobuz (care nu circulă toate); cît costă o cursă din oraș la gară cu trăsura cu un cal și cît cu doi cai. O reclamă a hotelului Splendid ne aduce la cunoștință «ultima noutate» (în materie de confort hotelier, n.n.): apă caldă și rece la orice oră din zi și noapte...

Nu putem zăbovi, firește (și din păcate), asupra tuturor noutăților anului 1934 în materie de municipalitate bucureșteană. Două cifre însă ne este cu neputință să le ignorăm: în pagina 71 a Ghidului sînt inserate, cu adresele lor, «toate» cele 5 Biblioteci publice, iar la paginile 67-69, toate cele 115 Bănci din capitala României antebelice.

actualitatea „măsurilor“ lui... shakespeare

Un instantaneu realizat la Teatrul Giulești, unde au loc repetițiile cu piesa «Măsură pentru măsură» de W. Shakespeare. «Piesa se joacă rar, ne-a spus regizorul Dinu Cernescu, e stufoasă și pare contradictorie. M-a preocupat scoaterea în evidență a ideilor principale prin mijloace de o foarte mare simplitate, absolut specifice teatrului. Nu tratez piesa ca o poveste despre dragoste, moarte, dreptate și nedreptate, ci în maniera unui pamflet politic, subliniind rolul de educator al teatrului, de invitație spre reflectare. Piesa pledează pentru adevăr și dreptate, în opoziție cu abuzul, minciuna, arbitrarul. În lumina ultimelor documente de partid este normal ca fiecare regizor să fie atras de teme în care se oglindesc aceste mari idealuri ale lumii, cu atît mai mult cu cît ele își găsesc o rezolvare fericită în societatea noastră socialistă».

COPERTA NOASTRĂ

VASILICA TASTAMAN, fermecătoarea noastră actriță de comedie, filmează sub conducerea lui Geo Saizescu în «Astă-seară dansăm în familie».

Fotografie
de S. STEINER

Prezentarea artistică:
Alexandru FRANCISCU

FLACĂRA. Redacția: București,
Piața Școlii 1, Sectorul 1.
Căsuța poștală 4112. Of. 33.
Telefon 17.60.10 — int. 1744.
TIPARUL executat la Combi-
natul poligrafic «Casa Școlii»

succese de prestigiu

La redacție continuă să sosească vești din județele țării privind succesele obținute de oamenii muncii din industrie în îndeplinirea sarcinilor de plan pe primele 10 luni și a angajamentelor luate în întrecerea socialistă, hotărârea lor de a încheia primul an al cincinalului cu importanță depășiri de producție.

Întreprinderile din Dolj au dat în plus în circuitul economic al țării, în această perioadă, transformatoare electrice totalizând 10850 kV, aparataj de înaltă tensiune în valoare de 17,3 milioane lei, 5100 mp țesături de bumbac, confecții în valoare de 3,2 milioane lei, mobilă a cărei valoare se ridică la 2,2 milioane lei, 1522 tone ulei comestibil.

În aceeași perioadă, în industria județului Brașov prevederile la producția marfă au fost depășite cu aproape 378 milioane lei. Realizările din această perioadă depășesc cu 10,1 la sută pe cele din primele 10 luni ale anului trecut. În acest an, gama produselor și utilajelor s-a îmbogățit cu noul tip de autocamion cu motor diesel după licența Man, cu tractorul de 55 CP, cu noi tipuri de utilaj chimic etc.

imagini

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

sculpturile maestrului...

Îl aflăm pe Artistul poporului ION JALEA la «Cetatea artei», în atelierul său, în plină forță creatoare la cei 84 de ani pe care-i declară cu nonsalanță.

— La ce lucrați în prezent, maestre?

— Tocmai am terminat macheta în mărime naturală a unei statui ecvestre reprezentându-l pe Mircea cel Bătrîn. Lucrarea este destinată locuitorilor orașului Tulcea. Acum mă preocupă turnarea ei în bronz.

— Care sînt dimensiunile noii dumneavoastră lucrări?

— Statuia, pe care am realizat-o după o muncă de cîțiva ani, are o înălțime de 5 metri, de la planta piciorului calului și pînă la creștetul personajului...

Poposim împreună în fața unui alt grup statuar. E vorba de o compoziție care poartă pe ea o explicație semnificativă: «Concertul în amintirea lui George Enescu».

— Ați adus recent, prin așezarea unei statui în fața Operei române, omagiul dv. eminentului nostru muzician.

— Încă din tinerețe am fost captivat de personalitatea lui George Enescu, căruia i-am închinat multe din lucrările mele. Păstrez în memorie imaginea mereu vie a acestui desăvîrșit compozitor și virtuoz pe care l-am cunoscut îndeaproape. Această compoziție reprezintă o sinteză a ideilor lui Enescu, influența lui binefăcătoare asupra maselor de iubitori ai muzicii.

— Și unde va fi ea amplasată?

— La Casa de cultură a sindicatelor din orașul Galați.

— V-au mai reținut atenția, în creația dv., alte personalități ale vieții noastre culturale?

— De curînd am executat un portret — bust — al savantului Henri Coandă, vechi prieten, un minunat om al generației mele.

— Proiecte de viitor?

— Foarte multe, în ciuda anilor. Deocamdată nu doresc să vorbesc despre ele, ci despre o altă preocupare mai apropiată: îmi scriu memoriile, sub forma unor însemnări despre artă, în care am, vă închipuiți, atîtea de spus.

— Cu alte cuvinte, trădați dalta pentru condei...

— Mai curînd completez pe una cu alta...

Sandru NAUMESCU

o iarnă fără surprize ...

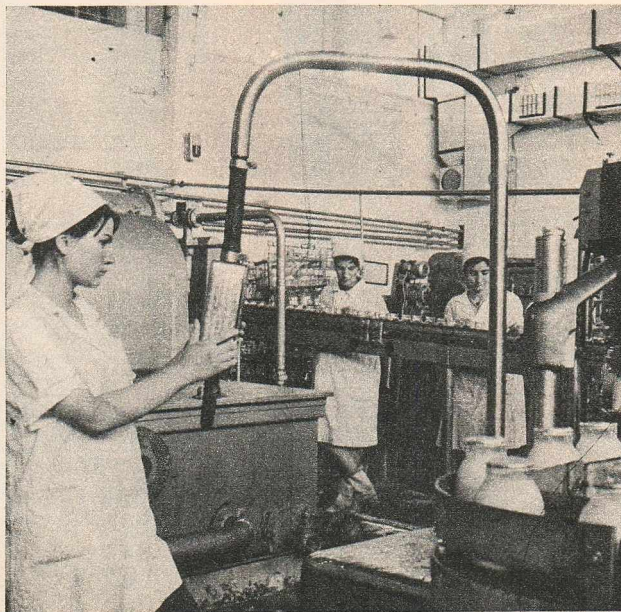
Sau așa cel puțin ne asigură edilii Capitalei... Și asta deoarece — ni s-a precizat — s-au luat din vreme toate măsurile pentru preîntîmpinarea eventualelor capricii ale sezonului rece. În acest scop, parcul de utilaje al întreprinderii de salubritate a fost completat cu 20 de tractoare dotate cu pluguri și perii și cu alte 14 utilaje de mare capacitate pentru împrăștiat circa 6000 tone de sare necesară topirii zăpezii. Acțiunea de dezapezire va beneficia anul acesta de 34 încărcătoare de zăpadă cu un randament de 750 mc/h și 350 mc/h.

S-au amenajat de asemenea trei estacade amplasate pe albia riului Dimbovița, pentru descărcarea simultană a 13 mașini, precum și alte platforme în diferite puncte ale Capitalei.

În total, 245 de utilaje afectate sezonului rece și circa 300 basculante pentru transportarea zăpezii. Am mai reținut și faptul că, în prezent, un număr de aproximativ 4000 de oameni sînt instruiți în vederea bunei desfășurări a campaniei de dezapezire. Mă rog, să fim deci optimiști.

fabrică de produse lactate

Zilnic sînt expediate magazinelor de specialitate 120000 litri lapte, precum și importante cantități de brînză, iaurt etc. de la fabrica de produse lactate din orașul Buzău. În cadrul acestei noi unități funcționează de asemenea și o modernă secție producătoare de lapte praf.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

despre satiră

Printre chemările adresate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, scriitorilor, prin ultimul său document programatic, figurează, la loc de cinste, îndemnul folosirii unei arme ideologice de o reductibilă eficacitate: *umorul și satira*. Sînt arme, ca să zic așa, tradiționale și care în marea bătălie cu inamicii inteligenței, cu năravurile pestilențiale și cu toate formele de corupție spirituală și-au demonstrat întotdeauna precizia de tir. N-a spus marele Caragiale că nimic nu-i ustură mai tare pe proști ca risul? Numai că în deceniile noastre se cuvine să îndreptăm artileria grea a demascării nu numai împotriva năvingilor — deși nu sînt puțini — ci și în contra «deșteptătorilor», a «isteților» și a celor «ageri» la minte, care știu să-și folosească inteligența ca să fure cu fantezie, să mintă cu artă, să facă demagogie prin ședințe, cu frenezie, să se cațere spre posturi nemeritate cu agilitate, să-și promoveze acoliții cu subtilitate, să îndepărteze din preajma lor spiritele inoportune și atente și să-și consolideze neconștient stabilitatea amenințată a jilțurilor lor prin folosirea oricăror practici, cît de aprige și cît de ne-demne, ca: pira, denunțul, anonima, birfa discretă sau delațiunea publică, izvorită dintr-o indignare simulată. Arma satirei — termocauter de efecte terapeutice verificate — e menită să intre în funcțiune împotriva celui mai degradant viciu contemporan: nepăsarea față de suferințele omenești, să ardă cu necruțare ispita satrapiei mărunte, cu atît mai cumplită cu cît e mai meschină și mai pitică.

Și sîntem departe de a epuiza dosarul metehnelor și păcatelor omenești, fiindcă mai sînt neozestizii și neoflistinii, neomoralistii, brutali și intoleranți, convingîți că numai ei au dreptate, neodogmaticii, mai răi ca cei vechi, neobogomilii, minți întucenate și năprasnice fiindcă nu cunosc limită în nerușinarea lor sinceră. Și mai sînt: leneșii și profitorii, gălăgioșii și muștele la arat, risipitorii cu banii publici, avari cu sfantul lor, lăudăroșii și incapabilii, nemulțumiții de profesie, exponenți toți ai unei morale depășite, condamnate de istorie, dar care, îndărătnici și răi, nu se decid de bunăvoie să părăsească, pocăiți, scena lumii.

Secretarul general al partidului ne-a chemat pe noi, scriitorii satirici, la o operă de o nețărmurită grandoare. Depinde numai de puterile noastre ca să fim la înălțimea încrederii și prețurii arătate.

Niciodată ca în ultimele decenii omenirea n-a fost mai preocupată de sporirea surselor de energie. Expansiunea mondială a industriei, creșterea spectaculoasă a populației ridică nenumărate probleme, pentru că dezvoltarea economică și culturală a societății în epoca noastră este strins legată de creșterea de la an la an a consumului de energie în general și de energie electrică în special. Ideea dezvoltării prioritare a energiei, parte integrantă a programului de industrializare socialistă, a fost și este aplicată cu

plete a resurselor apelor țării, care prin amenajări adecvate pot furniza cantități de energie foarte mari. Din acest punct de vedere sînt remarcabile sistemele de pe Bistrița și Argeș, opere ale cincinalelor trecute, și sistemele în curs de construcție, obiective ale actualului cincinal cum sînt cele de pe Lotru, Someș, Olt etc. După intrarea în funcțiune la puterea nominală, în această lună, a hidrocentralei de la Porțile de Fier, Dunărea (al cărei potențial hidroenergetic nu e nici pe departe epuizat) rămîne și în viitor o sursă a producției

ÎN ANII CINCINALULUI

E ÎN PRIMUL RÎND **ENERGIE...**

consecvență și succes în țara noastră. Efortul făcut de-a lungul a două decenii situează azi România pe un loc remarcabil pe plan mondial: în decurs de 20 de ani puterea instalată a crescut de 20 de ori, ritmul mediu anual de creștere a potențialului energetic menținându-se constant (în ultimii 10 ani), la dublul ritmului mediu înregistrat în mod constant pe plan internațional. Urmarea directă a acestei dezvoltări intensive este sporirea producției de energie electrică pe locuitor de la circa 130 kWh (1950) la 904,8 kWh în 1965 (în vecinătatea mediei mondiale); în 1967 media mondială a fost egalată, pentru ca în 1970, cu cei 1 615 kWh pe locuitor, România să înceapă a se situa printre țările dezvoltate în acest domeniu.

Creșterea prioritărilor a potențialului energetic e impusă de vasta operă de industrializare a țării și nimeni nu se mai îndoieste de justetea și necesitatea ei. Trebuie să observăm însă noile tendințe și mutațiile care au loc în acest sector vital al economiei în actualul cincinal și în deceniile viitoare. În primul rînd vom constata nu numai amplificarea efortului de utilizare a surselor existente, dar și găsirea altora noi. Energetica românească are un profil distinct și unul din principiile ei este acela al utilizării cît mai com-

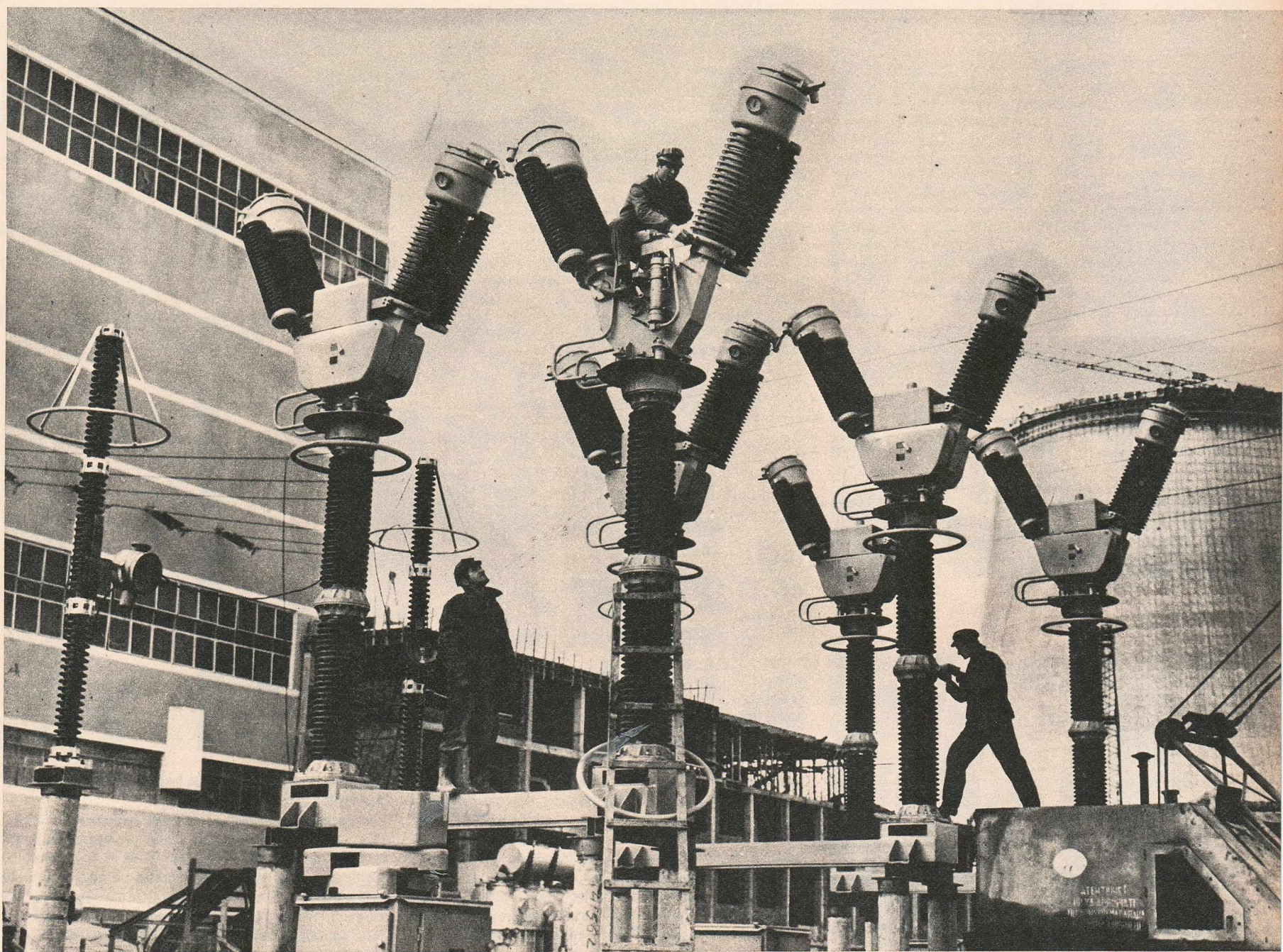
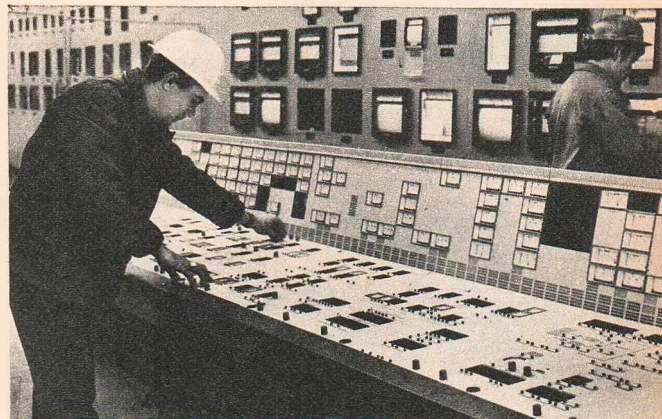
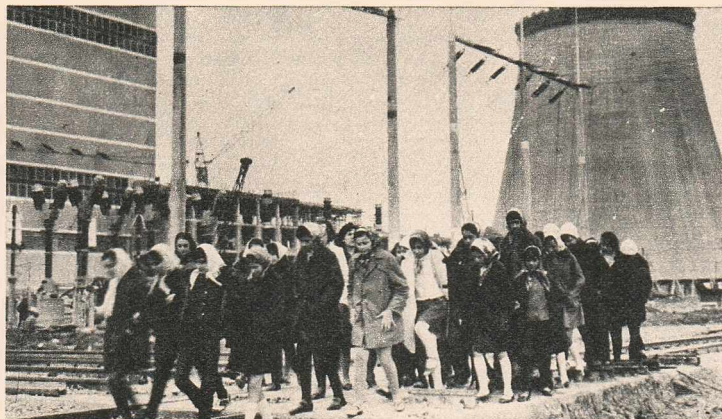
de energie electrică, ea constituind în prezent obiectul unor studii avansate în vederea realizării unor noi obiective în colaborare cu statele vecine. Ceea ce caracterizează actuala etapă de dezvoltare a energiei românești este utilizarea intensivă a cărbunelui inferior în centrale termoelectrice de mare putere. Este o orientare menită să ducă la o valorificare cît mai bună și mai rațională a resurselor naturale ale țării și la rezolvarea optimă și economică a surselor de energie primară. Primul obiectiv al acestei tendințe a fost termocentrala de la Ișalnița, dar prin amplasarea unor noi centrale în vecinătatea bazinelor carbonifere mari în actualul cincinal — cum este cea de la Rogojelu (peste 1 700 MW în final) — orientarea își conturează dimensiunile ei importante.

Corepunzător necesităților economiei naționale se prevede ca producția de energie electrică să crească de la 35,1 miliarde kWh în 1970 la 58-60,8 miliarde kWh în 1975. Realizarea acestor prevederi se bazează pe sporirea cu 6 000 MW a puterii instalate în centralele electrice, cu prioritate în unitățile care folosesc cărbuni. Cu acest potențial România se va situa printre producătorii importanți de energie din lume.

apa vie a diamantului brun

Șantierul termocentralei Rogojelu a semănat în jurul Rovinarilor mii de detalii care au schimbat cu desăvârșire peisajul acestor meleaguri gorjene. Imaginile oferite în paginile de față de către fotoreporterul nostru S. STELNER reprezintă o infimă parte din noua frescă industrială a cărei valoare sintetică se va exprima în 1975 prin cei 1720 MW — un sfert din puterea instalată a energiei naționale în actualul cincinal.

Un bătrîn, pe pragul unei porți gorjene, povestea nepoților, strănepoților. Cică, pe vremea cînd era el tînăr, într-o noapte neagră ca smoala, venind călare peste dealuri, i-a ieșit dinainte un... strigoi. Ba în chipul unei pisici, ba al unui ciine. Calul a început să necheze, s-a ridicat în două picioare și l-a trîntit la pămînt. Prichindeii ascultau înfiorați: «Și de ce acum nu mai sînt strigoi, bunicule?» Moșneagul a tăcut îndelung. A tăcut, uitîndu-se într-o parte la vilvătaia de pe dealurile Țiclenilor. Se inserase. «De ce nu mai umblă strigoi? Nu mai au cum: e prea multă lumină!» Satul se afla, într-adevăr, ca sub razele unui grandios incendiu. Dar bătrînul nu se gîndise numai la flăcările slobozite ale sondelor, numai la lumina din ele...

amintirea aceea, asociată cu Țiclenii. Poate fiindcă iarăși este vorba despre Gorj. Balta Unchiașului e astăzi un petic de loc în atmosfera de neastîmpăr tehnic din jurul Rovinarilor. Cum și cînd au aflat oamenii de pe aceste meleaguri că sub crusta aparent săracă a pămîntului mustesc bogății incalculabile — iată un lucru de care se ocupă azi doar monografiile. Gorjul stă cu fața spre viitor și îl alcătuiește zi după zi, cu mîini harnice. Exploatarea de cărbune «la zi» a căpătat mereu și mereu alte orizonturi, eliberate chiar de albia strămutată a Jiului. Acum cîțiva ani îmi spunea un miner că vor străpunge și boturile de deal. Excavatoarele cu rotor nu mai sînt o noutate. Nimeni nu mai exclamă de uimire aflînd că 15 milioane de tone de lignit interior vor fi extrase la Rovinari în fiecare an și prefăcute în energie electrică.

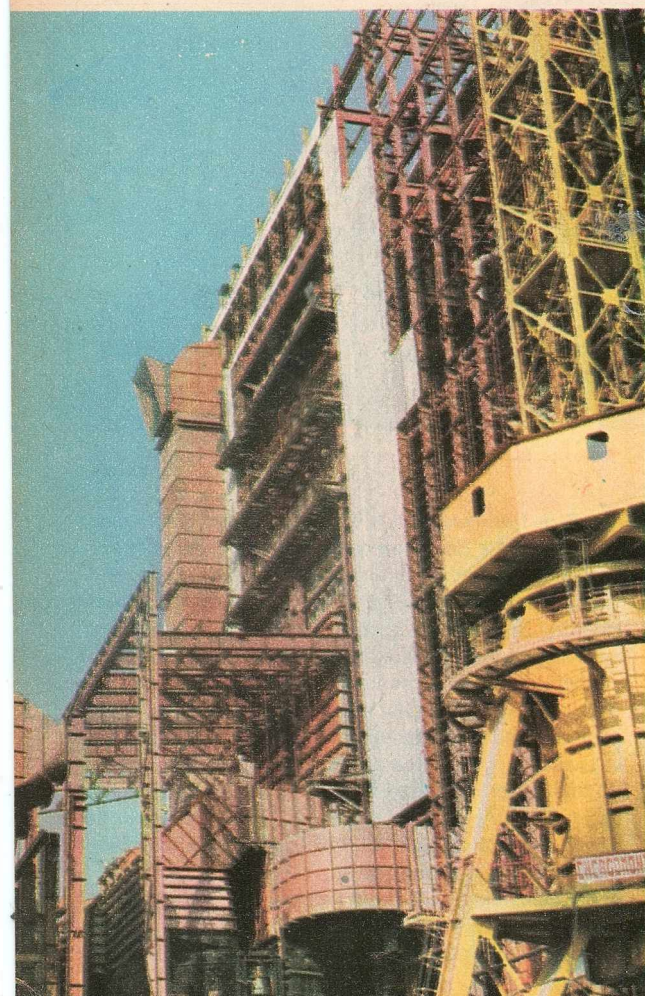
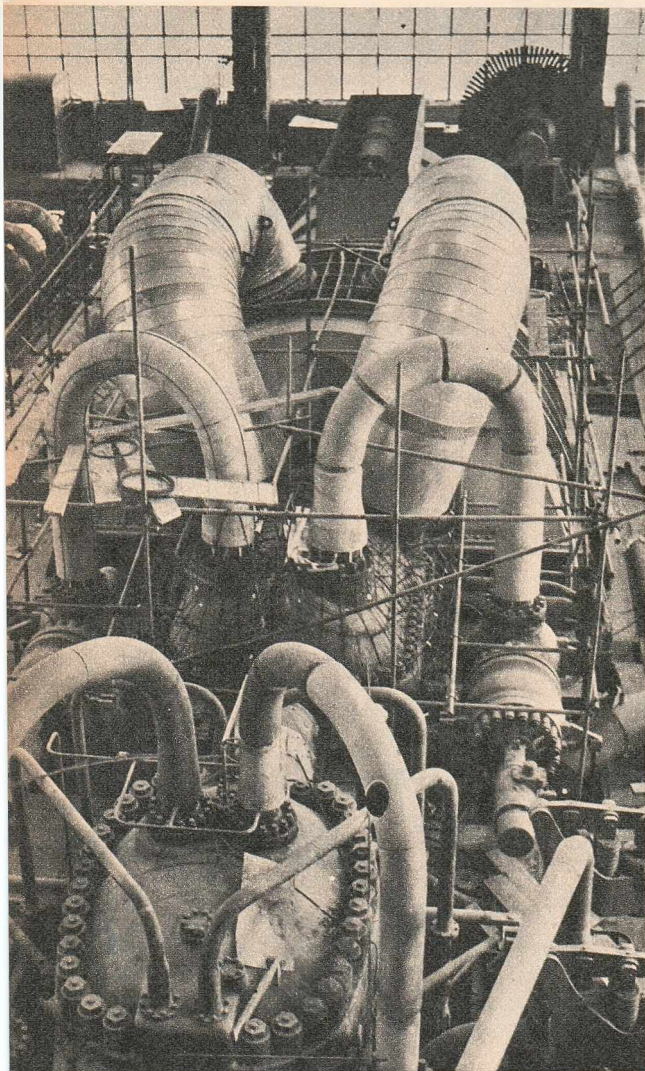
Cărbunele brun al Gorjului, arzînd în «vatra» turbinelor — iată un eveniment ale cărui dimensiuni sînt stră-

bătute de fiorul emoției. Ai zice că omul se învață repede cu schimbările (mai ales cu cele bune). Sigur, așa este. Și totuși... În fiecare dimineață, un tren de peste 20 de vagoane pornește din Tg. Jiu și «culege» pe drum alți călători. Stația finală a trenului este șantierul termocentralei de la Rogojelu. Înainte de a intra în perimetrul șantierului, navetiștii se uită pe ferestre la coșul de fum (200 m), la cumpelele macaralelor rotindu-se peste clădirile suite mult deasupra pămîntului. Sînt peste 20 de vagoane cu gorjeni care și-au inaugurat biografia industrială aici, la șantierul termocentralei; s-au învățat de-acum cu noul peisaj din jurul minei și totuși în fiecare dimineață parcă îl văd înția oară, parcă nu ar participa ei înșiși la alcătuirea lui. Te prinde mirarea și nu prea. Uite, bunăoară șeful echipei de dulgheri Petre Șerban ori maestrul Francisc Stadler, învățați cu construcțiile de termocentrale de la Craiova sau Deva, nu

Dintr-o cută ascunsă a gîndurilor a țîșnit, reverberat,

ÎN ANII CINCINALULUI

ÎN PRIMUL RÎND ENERGIE...

pot zice că nu-i atinge nici o tresărire nouă cînd se vorbește despre Rogojelu. Sînt, desigur, discuții cu caracter tehnic, dar cuprind o anumită nuanță: primele cazane cu capacitate de 1 000 tone abur pe oră sau cele dintii turbine de 330 MW — toate de fabricație românească. Se dezbate cu aprindere și soluțiile tehnice din etapa a II-a: extinderea lucrărilor pe verticală, utilajele tehnologice dinapoia cazanului și a coșului de fum se vor ridica de la cota 92 în sus... Pentru cei cu un fond de experiență, ca și pentru aceia care abia învață acum ritmurile înalte ale tehnicii, șantierul celei mai mari termocentrale a țării este locul care conferă substanțiale și durabile satisfacții. Se fac schimburi de idei, inteligența tehnică este distilată și pusă în exploatare, pe loc. «S-au adunat oameni, practic, din toată țara — îmi spune ing. Valentin Marcu, dispecerul Trustului de construcții și montaje energetice. E un fel de șantier al întregii națiuni: brigăzile conduse de Nicolae Diaconu și Ion Dițescu, bunăoară, au același renume de «veterane» ca și cele ale lui Ioan Biro și Ștefan Ciaky; maeștrii Gh. Amzer și Benjamin Sobody supraveghează și îndrumă importante lucrări de la sala mașinilor. Muntenii, moldovenii, bănățenii au venit pe Jiu să dea strălucire nouă, împreună cu gorjenii de baștină, cărbunelui... inferior».

Sîntem în pragul lui decembrie și fiecare bun gospodar s-a pregătit să înfrunte zăpezile și înghețul. La șantierul termocentralei Rogojelu s-au executat 14 000 mp de închideri — zidărie, tîmplărie, panouri din tablă, cheso-

ne. Într-un cuvînt, «frontul de iarnă» al constructorilor și montajorilor este bine statornicit.

În interiorul clădirii principale, evenimentul anului 1971 își anunță de pe acum preluțiile: grupul I a intrat în probe tehnologice. Revelionul va fi întîmpinat cu aprinderea celui dintii cazan; norul de aburi va mișca paletele turbinei, astfel că termocentrala de pe Jiu «va intra în paralel», va fi conectată, adică, la sistemul energetic național. Cînd se vor ciocni cupele de șampanie în cinstea Anului nou, o viguroasă pulsație se va fi adăugat la bătaia inimii României socialiste. Și dacă socotim că în 1975 termocentrala de la Rogojelu va însemna aproape un sfert din puterea energetică națională a acestui cincinal, este lesne de înțeles pentru oricine dimensiunea «minunii» care se desăvîrșește în jurul și cu plămada Rovinarilor. Autorul acestei minuni pare anonim pentru că nu este singular. Sînt mii de minți și de suflete care slujesc această cauză a Gorjului, a țării, către care i-a călăuzit Partidul Comunist Român. Din cărbunele inferior va țîșni un val neîntreput de scînteii preluate de arterele energetice ale patriei. Lumina din oameni trece în lucruri și se întoarce în ei. Gorjul este transfigurat; e același și totuși nu este. Mare dreptate avea moșneagul de la poalele sondelor aprinse: s-a dus vremea întunericii, în care bîntuiau strigoi. Vatra nestinsă de la Balta Unchiașului a depășit și ea valoarea de simbol și de legendă. Monografia nouă a Gorjului se scrie din mers.

Viorica CIORBAGIU

F
FLACARA

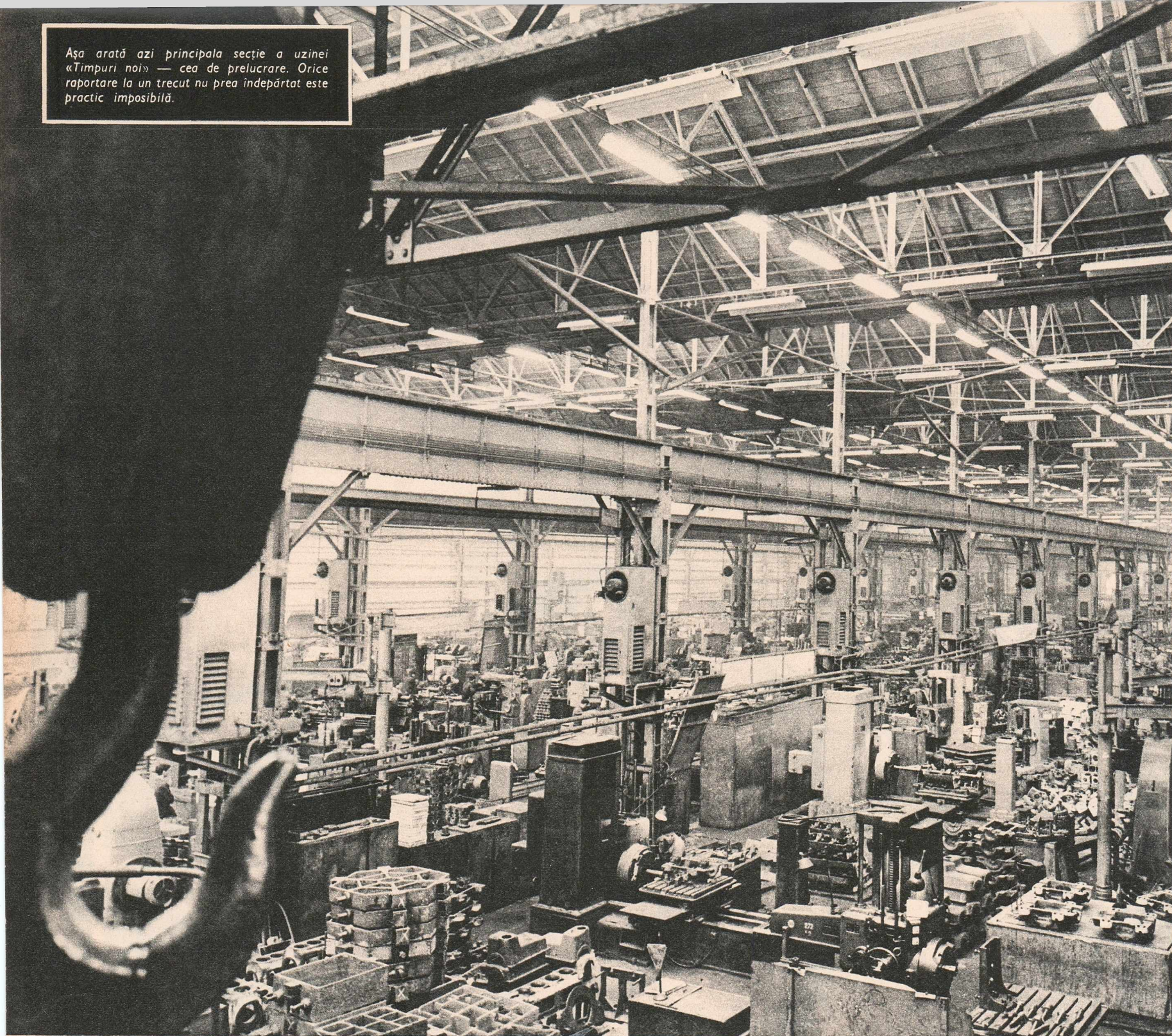
ALMANAH
'72

almanahul „FLACARA” '72

ALMANAHUL CELOR MAI ALESE TEXTE ȘI AL CELOR MAI
FRUMOASE FOTOGRAFII ÎN CULORI
A APĂRUT ȘI SE GĂSEȘTE (DACĂ VĂ GRĂBIȚI) ÎN ÎNTREAGA REȚEA
DE DIFUZARE A PRESEI.
INSTRUCTIV, INTERESANT, CAPTIVANT, DECONECTANT.
MAI MULTE CĂRȚI BUNE, ÎNTR-UNA SINGURĂ FOARTE BUNĂ!

Așa arată azi principala secție a uzinei «Timpuri noi» — cea de prelucrare. Orice raportare la un trecut nu prea îndepărtat este practic imposibilă.

În cele ce urmează ne-am propus o investigație în viața unei întreprinderi, a oamenilor săi. Ne-am propus să analizăm relațiile ce se nasc prin muncă și conviețuire, acolo, în secții, lângă mașinile ce nu-și întrerup aproape niciodată activitatea, să încercăm o definiție a spiritului muncitoresc, sinteză a unor înalte calități morale. Ne-am oprit la uzinele «Timpuri noi» din Capitală, întreprindere de mare și prestigioasă tradiție, care de-a lungul a numeroase decenii a pregătit generații de muncitori, maiștri și ingineri cu înaltă calificare.

— C e reprezintă uzina pentru mine? Totul...

Așa a debutat discuția mea cu Dumitru Anton, muncitor în secția sculărie. Răspunsul a venit spontan și avea o încărcătură emoțională evidentă. Nimic surprinzător. La cei 36 de ani ai săi, Dumitru Anton este unul din muncitorii «bătrâni» ai uzinei. Se vor împlini în curând 21 de ani de când într-o toamnă târzie a pășit, tânăr ucenic, pe porțile ei. Aici a învățat meserie, aici s-a dezvoltat ca om. Și tot aici a simțit ce înseamnă sprijinul, dragostea tovarășilor de muncă. Harnic, disciplinat, pasionat de meserie, n-a întârziat să se facă remarcat. Rezultate bune în muncă, promovări pe linie de partid. În prezent, tânăr încă, Dumitru Anton este un om de bază al secției și secretarul organizației de partid. Discutăm într-una din pauze, când viața muncii din secție se mai potolește, despre uzină, despre oamenii săi, despre viața acestei comunități care reunește circa 1 900 de membri.

— Pentru mine, și nu numai pentru mine, uzina, locul de muncă, reprezintă infinit mai mult decât un serviciu, o posibilitate de a câștiga un salariu. Am față de ea un sentiment de dragoste, recunoștință și tandrețe, față de aceste bătrâne ziduri, față de mașinile, față de oamenii cu care de ani de zile lucrez. Da, cum bine spuneți, uzina repre-

zintă mai mult decât un loc de muncă...

Secția sculărie este o secție în care predomină tinerii. Trei sferturi dintre muncitorii au pînă în 30 de ani.

Cum se face simțit spiritul muncitoresc de care aminteam — adică disciplină, intransigență față de lipsurile proprii și ale celorlalți, inițiativă, hărnicie, dragoste și devotament pentru locul de muncă izvorite din sentimentul profund că întreprinderea în care lucrezi, mașina peste care te apleci îți aparține — în cazul acestor tineri?

Stînd de vorbă cu ei, află că pentru imensa, zdrobitoarea lor majoritate, întreprinderea a reprezentat un loc de afirmare a unor calități profesionale și umane. Cei mai mulți au venit în secție după absolvirea școlii profesionale. Au găsit, așa cum găsesc și absolvenții de astăzi, o mașină și un maestru sau un muncitor cu experiență, care cu înțelegere i-au deprins cu munca organizată, disciplinată, din secție. În cele mai multe cazuri, acești oameni nu s-au mărginit să predea tinerilor preceptele meseriei, ci s-au interesat și de viața lor, de planurile lor de viitor, le-au dat sfaturi, nu o dată i-au mustrat sau lăudat, ca niște frați mai vîrstnici ori părinți. Nu-i de mirare deci că acești băieți se simt legați de secția în care au debutat, și peste cîtiva ani, plecînd la armată, nu uită să-l roage pe maestru să le păstreze locul pînă cînd se vor elibera;

la fel, dacă urmează în continuare școala medie sau facultatea.

Bineînțeles, au fost și unii care n-au înțeles că grijii cu care sînt înconjurați, înlesnirilor de tot felul de care se bucură, trebuie să li se răspundă cu aceeași măsură, că oferindu-ți posibilitatea de a te dezvolta ca muncitor, ca om, uzina, societatea îți pretinde să-i dai tot ce e mai bun în tine. A fost cazul celor doi tineri — Silviu S. și Gheorghe P. Au dorit să-și continue studiile, să-și termine liceul. Cei din secție i-au ajutat, dîndu-le posibilitatea să lucreze doar în schimbul de dimineață, pentru a-și putea pregăti lecțiile, temele. Au găsit înțelegere, au fost scutiți de la o serie de acțiuni la care participa întreaga secție. Au terminat liceul, și primul lucru care l-au făcut a fost de a-și cere lichidarea.

Nu mai doreau să rămînă în uzină, declarau că munca, munca la mașină nu-i mai interesează. Au plecat. «Ne-a durut. Ne pusese mari speranțe în ei. Plecarea lor am considerat-o în primul rînd ca un eșec al nostru. Poate n-am știut să însuflăm destul respect și dragoste de muncă acestor doi tineri, poate forța colectivului, în cazul lor, n-a acționat în suficientă măsură. Oricum, să știe, pe unde or fi, că au o datorie de achitat față de noi» — îmi spune Dumitru Anton.

Organizația U.T.C. a secției sculărie a fost declarată fruntașă pe municipiu. Este o apreciere care obligă. Toți sînt conștienți de aceasta, toți caută ca, prin comportamentul lor la locul de muncă, acasă, în societate, să răspundă înaltelor exigențe, speranțelor ce au fost investite într-inșii. Documentele de partid cu privire la necesitatea îmbunătățirii muncii ideologice și politice au găsit la acești tineri un ecou extraordinar. Ele au declanșat adevărate procese de conștiință. Da, lucrau bine și pînă atunci, dar și-au dat seama că puteau face în această direcție și mai mult. Da, în marea majoritate erau disciplinați, harnici, aveau un comportament adecvat în afara uzinei, dar discutînd, analizînd, și-au dat seama că entuziasmul, energia, dinamismul lor pot găsi forme de afirmare încă și mai complexe. Ba, autocritic vorbind, nu puteau să nu remarce un anumit formalism în munca cu oamenii, chiar un sentiment de automulțumire, ca și cum totul era perfect. Au înțeles — și în primul rînd au înțeles aceasta organizațiile de partid și U.T.C. — că nu mai printr-o cunoaștere profundă, directă,

a fiecărui tînr, a fiecărui muncitor, și prin găsirea unor forme cît mai eficiente, mai adecvate, de antrenare a acestora în acțiuni diverse se poate realiza înaltul comandament social de formare a personalității omului nou. «Comunistul trebuie să fie cinstit, curajos, demn, să lupte cu ardoare pentru adevăr, pentru dreptate și libertate. El trebuie să iubească munca, să depună eforturi și să se preocupe continuu pentru dezvoltarea proprietății socialiste de stat și cooperatiste...» — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu în recenta Expunere cu privire la programul P.C.R. pentru îmbunătățirea activității ideologice. Sînt cuvinte care găsesc acum larg ecou în rîndurile acestor tineri dornici de autoperfecționare morală și profesională, hotărîți să nu precupețească nici un efort pentru a corespunde acestei definiții. Mai mult ca oricînd, acum spiritul muncitoresc își face simțită prezența regeneratoare. Apare o problemă de producție? Spontan, fără convocator, fără înscriere la cuvînt, tinerii, ceilalți muncitori se adună, discută, caută soluții. Careva pleacă și «uită» să-și curețe mașina, locul de muncă? Pe loc, tovarășii săi, prietenii săi, i-o spun direct, tovarășește, fără menajamente dar și fără brutalitate. Și cel în cauză, a doua oară nu va mai greși.

Mi se relatează cazul lui P. Șt. Bălat bun, harnic, inteligent. În scurt timp devine unul din bunii muncitori ai secției. Este apreciat, cei mai vîrstnici, cu experiență, îl consideră și-l tratează de la egal la egal, ca pe unul de-al lor. Fire irascibilă, P. Șt. începe însă după scurt timp să devină o problemă. Părindu-i-se că nu mai are nimic de învățat, nu mai ascultă de nimeni, e îngîmfat, chiar impertinent. S-a discutat cu el o dată, s-a discutat chiar în termeni mai tari, dar se părea că nu mai era nimic de făcut. Omul devenea pe zi ce trece mai arrogant, mai nepăsător la normele vieții și muncii de fabrică. Ar fi fost simplu să-i pună în vedere să-și caute în altă parte de lucru. Ar fi fost simplu și expeditiv. Dar nu voiau să-l piardă. Băiatul se dovedise la început un muncitor destoinic, și acele calități pentru moment intrate într-un con de umbră se cereau puse din nou în valoare. Au hotărît să-l treacă pe altă mașină, pe un strung vechi, cu randament scăzut, atît de deosebit de strungul ultramodern la care deprinsese meseria și care-i dăduse iluzia că nu mai are nimic de învățat, că e la fel, ba chiar mai grozav decît ceilalți. După

două săptămîni, lecția și-a făcut efectul. P. Șt., muncind în cu totul alte condiții, făcînd eforturi mari pentru a da totuși produse cît de cît pasabile, a înțeles că modestia și disciplina trebuie să crească în directă proporție cu rezultatele în muncă. A avut, timp de două săptămîni, imaginea — foarte parțială, desigur! — a ceea ce reprezenta munca în uzină în urmă cu ani și ani și și-a dat seama ce datorează el tovarășilor săi, întreprinderii în care a pășit. A cerut maestrului să lucreze din nou la strungul său ultramodern și de atunci realmente este alt om.

Discutînd cu mulți tineri — fiindcă de ei ne-am propus să ne ocupăm mai mult în prima parte a reportajului — anchetă de față — am remarcat că, venind vorba despre începuturile meseriei lor, în mod automat era amintit cu recunoștință un nume de maestru, al celui cu care au grijă, dragoste și devotament, cu adevărat talent pedagogic i-a deprins cu mașinile, i-a ajutat să se adapteze cît mai repede și mai bine exigențelor activității organizate, industriale. Au fost mai mult decît niște profesori, au fost niște oameni.

Justinian Oprescu, un băiat înalt, bine legat, de 27 de ani, în prezent frezor, își amintește cu dragoste și recunoștință de maestrul Dumitru Tabuc. Acesta l-a învățat ABC-ul meseriei cînd, ucenic fiind, a pășit pentru prima oară pe poarta uzinei. Și tot maestrul a fost acela care, primul, i-a însuflat dragostea pentru profesiune, mîndria pentru titlul de muncitor. Pe un teren fertil, roadele unor atari învățături n-au întîrziat să răsară. După efectuarea stagiului militar rămîne în uzină și, concomitent cu munca, își urmează studiile. Absolvă liceul și în prezent se pregătește pentru școala de maiștri.

Un alt tînr. Scund, brunet, vioi, cu o față deschisă, prietenoasă. Frezor și el, Ion Mihai la 27 de ani se poate mîndri cu o calificare maximă. Crescut în uzină, se află aici de la 14 ani, a cunoscut și dînsul marea familie a muncitorilor. inima ei generoasă. Dintre atîtea și atitea figuri, una se detașează puternic în fața conștiinței sale. Cea a maestrului Constantin Ciobanu care l-a învățat meseria.

La rîndul lor, acești tineri, de fapt bărbați tineri, se apleacă cu înțelegere și solicitudine asupra celor ce acum pășesc pentru prima oară în secție, în uzină. Ei continuă,

UZINA — MAI MULT DECÎT UN LOC DE MUNCĂ

de Mihai HETCO
Fotografii de I. DUMITRU

de H. DONA

«Problemele întreprinderii sînt și problemele noastre. Tot ce e în legătură cu ea ne afectează mai mult sau mai puțin și pe noi. Nu-i de mirare; aici ne-am format și dezvoltat ca muncitori, ca oameni...» (Dumitru Anton și Ion Mihai din secția scularie, împreună cu tov. Pavel Pătru, secretarul comitetului de partid al uzinei).

UZINA — MAI MULT DECÎT UN LOC DE MUNCĂ

Îmbogățindu-l neconținut, transferul de cunoștințe, de experiență, de demni urmași ai celor care cu ani, zeci de ani în urmă, și-au câștigat prin lupte și jertfe dreptul de a trăi și munci cu fruntea sus.

«Uzina a reprezentat pentru mine o școală. Aici am învățat meserie, aici am reușit să-mi continui și să-mi termin liceul. Aici aș dori să lucrez ca măstru...» (Justinian Oprescu, frezor).

«Uzina — o mare familie». Formula poate părea unora exagerată. În cazul unei întreprinderi cu o atît de veche tradiție ca cea de care vorbim, ea nu face decît să reflecte corect, strict, un adevăr verificabil lesne. În întreprinderea de pe Splai, acolo unde un capăt al lungii, înguste Căi Văcărești se sfîrșește, s-au perindat generații după generații de muncitori. Și-au transmis unora altora mîndria pentru titlul de om al muncii, mîndria de a munci cinstit, cu brațele, cu sudoarea frunții, de a trăi cu demnitate, în perioade în care și munca, și cînstea, și demnitatea erau disprețuite. Unii au apucat schimbarea la față a uzinei, i-au urmărit, emoționați, renașterea. În locul barăcilor insalubre, a sobelor cu mangal, a noroiului din curți de

odinioară — hale spațioase, încălzire centrală, asfalt. În locul mașinilor cu curele de transmisie — freze și strunguri moderne, rapide. Locul ucenicilor veșnic speriați, anemiați de foame, bătuți crunt la cea mai mică neatenție, l-au luat băieții al căror țel este precis conturat, băieții ce se bucură de condiții de trai și învățatură de neconceput înainte. Cum atunci frămîntata istorie a întreprinderii să nu-i apropie pe oameni, cum oare munca avîntată, perspectivele clare, precise, ale unei dezvoltări armonioase să nu-i determine să iubească cu ardore uzina, secția, să dorească să le vadă mereu mai puterice, mai pline de vigoare? Spiritul acesta, al uzinei, trece dincolo de zidurile secțiilor, imprimă oamenilor un anume mod de a acționa și gîndi. Uniți și solidari, ajutîndu-se la nevoie, cei de la «Timpuri noi» reprezintă într-adevăr o mare familie.

Mi se relatează scene emoționante care aici nu miră pe nimeni. Leșirea la pensie a doi muncitori stîmși de toată lumea ca Gheorghe Schultz și Ion Albu s-a transformat într-o manifestație generală de stimă, simpatie și recunoștință a tuturor pentru anii de muncă neîntreruptă, exemplară, a celor doi. Au primit cadouri, li s-au spus cuvinte din inimă, simple însă cu atît mai emoționante. La fel se întîmplă cînd unul din tineri se căsătorește. La fel, ducînd cu ei urări de bucuroasă revedere, pleacă în armată cei cărora le-a venit ordinul de încorporare. Pentru fiecare, pentru toți, generoasa inimă a uzinei vibrează, și un gînd, un cuvînt bun îl însoțește pe cel plecat, ca un reflex luminos al acestei inimi.

Un caz mai ieșit din comun merită totuși o mențiune specială. Muncitorul D.P. se îmbolnăvește. O afecțiune stomacală. Omul însă intră la idee, este convins că suferă de o boală incurabilă. Disperarea îl macină, slăbește, se usucă pe zi ce trece. Este convins că nu mai are mult. Tovarășii de muncă se hotărăsc să-i facă o vizită. Îl găsesc cu lumina în mină! Îi vorbesc, îl încurajează, îl fac cu ou și cu oțet, nu se lasă, revin a doua, a treia zi, pînă-l conving că n-are nimic, ipohondrie curată, nu altceva. Omul sfîrșește prin a-i crede și în câteva săptămîni se pune pe picioare. Astăzi își aduce și el aminte rîzînd de întîmplarea cu pricina. Și nu uită să adauge un cuvînt bun pentru ei, tovarășii săi, care sesizînd greul moment prin care trecea, cu înțelegere, delicatețe și înfinită dragoste au sărit să-l ajute.

*

O uzină, o fabrică — un univers. O comunitate de oameni acționînd și gîndind într-un intim colocciv cu mașinile. O mare, generoasă familie, sudată în timp și-n încercări multiple, trăind astăzi satisfacția recunoașterii și prețuirii calităților sale majore care i-au permis să răzbată prin timp și să învingă.

Pe adresa redacției noastre continuă să sosească nenumărate scrisori, luări de poziție în care oameni de cele mai diferite profesii și vîrste, din toate colțurile pămîntului românesc, își împărtășesc adevărată deplină convingerea documentelor adoptate de recenta plenară a C.C. al P.C.R., își exprimă gîndurile și sentimentele care-i încearcă, dau glas hotărîrii lor de a munci și acționa în spiritul programului trasat de secretarul general al partidului. Trebuie să ne exprimăm încă o dată părerea de rău că nu avem posibilitatea de a publica toate aceste emoționante mărturisiri; cititorii noștri ne vor înțelege și ne vor scuza. De data aceasta însă nu ne putem abține de a reproduce și în această rubrică măcar cîteva rînduri dintr-o scrisoare care ne-a mers direct la inimă. «Citesc și recitesc cu nespusă bucurie minunata zicală enunțată de tovarășul Ceaușescu: «comunist de omenie». Mi se pare că în aceste trei cuvinte e cuprinsă o profundă filozofie, o excepțională sinteză a celor mai înalte idealuri ale omului înaintat din țara noastră. Într-adevăr, cuvîntul comunist exprimă cea mai înaintată poziție spre care tînde omul la capătul unei mult milenare evoluții. În cuvîntul comunist se împletește cea mai desăvîrșită rigoare științifică cu cea mai atotcuprînzătoare generozitate umană. Comunismul este proiecția în secolul al XXI-lea a celor mai nobile trăsături ale omului celui de-al XX-lea secol. Iar cuvîntul «omenie» cuprinde, ca nici un altul, cele mai autentice și alese trăsături ale omului: respect pentru propria și personalitate umană și pentru personalitatea celorlalți. demnitate și căldură sufletească, responsabilitate profundă și modestie. În expresia «comunist de omenie» sînt strînse laolaltă, într-o admirabilă sinteză, trăsăturile omului zilei de mîine cu trăsăturile formate de-a lungul a multor veacuri de existență a poporului român» (cititorul Șt. Arghirescu din Ploiești).

Cititorul nostru tov. colonel dr. Victor Limban a apreciat în mod deosebit reportajul despre Huși al redacției noastre Sandra Faur, apărut în nr. 44 (deși nu e hușean și nici n-a vizitat vreodată simpaticul țîrg moldovenesc). În această ordine de idei, dumneasa ne sugerează publicarea și a altor reportaje despre orașe «în care nu se întîmplă nimic» (sau, mai exact, în care pînă de curînd nu se întîmplă nimic). Sugestia ni se pare excelentă și lista propusă de tov. colonel ne va servi de călăuză.

Un tînăr cititor din Timișoara, Iosif Pavlovici, ne mărturisește că are pasiunea colecționării «fotografiilor de artiști». Este oare ceva reprobabil sau dăunător în asta, așa cum susțin unii «bătrîni»? ne întreabă, sincer îngrijorat, elevul timișorean. După părerea noastră, și cu condiția ca respectiva pasiune să nu se desfășoare în detrimentul studiilor și al însușirii unei necesare culturi generale, nu există nici un motiv de supărare; dimpotrivă, aceasta poate constitui o cale — printre altele — pentru apropierea de fenomenul artistic. Și fiindcă exemplele sînt totdeauna mai convingătoare decît teoriile, să ne permită tov. Pavlovici citarea unui exemplu cît se poate de ilustru. Puțini știu că marele pictor spaniol Pablo Picasso, pe care întreaga omenire l-a sărbătorit recent la împlinirea vîrstei de 90 de ani, este nu numai un formidabil muncitor (experții evaluează operele de artă create de el la circa 200 000, dintre care nu mai puțin de 13 000 picturi și desene), nu numai un pasionat al luptelor de tauri, ci și un aprig colecționar de reviste ilustrate de cinema și poze de artiști. După cum se vede, această pasiune nu-l împiedică pe Picasso să fie un bun comunist și un genial pictor. Nici pe tov. Pavlovici nu trebuie să-l împiedice; îi urăm deci să devină un bun comunist și, dacă se poate, și un geniu (în pictură sau în alt domeniu).

Pînă să apucăm să răspundem cititoarei Florența Ioan, tot din Timișoara, scriitorul Romulus Vulpescu a lămurit în două articole dintr-un săptămînal bucureștean misterul magazinului BIG. Ce să mai adăugăm? E evident că explicația (Băcănie, Industriale, Gospodina) nu numai că violentează limba română, dar e și rău trasă de păr. Dar dacă magazinul se va dovedi la înălțime în ce privește aprovizionarea și servirea cumpărătorilor, mai că sîntem gata să-i iertăm neînșirata fantezie anglo-română. Celelalte observații ale cititoarei timișorene nu ni se par suficiente de întemeiate; cuvinte ca «obediță», «eliptic», «percuție» nu credem că sînt «foarte greu de înțeles». Și nici măcar cuvintele «vectorială» sau «fulgurant». Sîntem totuși o țară în care aproape s-a terminat generalizarea școlii de 10 ani...

Cititorul Leonte Polochan din com. Breaza, jud. Suceava, ne solicită o lămurire cu privire la un amănunt din istoria organizațiilor fasciste care au bîntuit prin țara noastră. Iată despre ce e vorba: numele de familie al legionarilor Ion și Corneliu Codreanu era, la origine, Zelinschi. Considerînd că un asemenea nume e neconvenabil pentru un matador al hipernacionalismului, el a fost schimbat în Zelea. Faptul, desigur, n-are o importanță prea mare.

În încheiere, mulțumim cititorului Gh. Strete din Tg. Mureș pentru interesanta dumisale scrisoare-reportaj. În cazul în care fenomenul semnalat n-a fost încă lichidat, vom scrie și noi despre el.

trucaj? nu zău!... ▶

Fotografia aceasta este veche de patruzeci și doi de ani și miroase a trucaj. Ar părea că foto-reporterul a fotografiat Ateneul, apoi a lipit deasupra un zepelin și două avioane! Și totuși imaginea consemnează un fapt real — trecerea pe deasupra Capitalei a celebrului «GRAF ZEPPELIN», la 16 octombrie 1929. Era la puțin timp după ce uriașa navă aeriană terminase cu succes ocolul lumii. La data menționată făcea un voiaj de agrement, cu pasageri, peste câteva țări din sud-estul Europei. A trecut atunci, la noi, pe ruta: Tr. Măgurele-București-Ploiești-Brașov-Sibiu-Chuj-Oradea-Arad-Tișoara. Cele două avioane care-l escortau în timpul trecerii peste București erau conduse de aviatorii Bănciulescu și Cantacuzino. «GRAF ZEPPELIN» era la vremea aceea cel mai mare dirijabil din lume. Avea 235 de metri lungime și 30 de metri diametru (105 000 mc volum). Curînd însă l-a depășit mai marele «R. 101» al englezilor (130 000 mc).

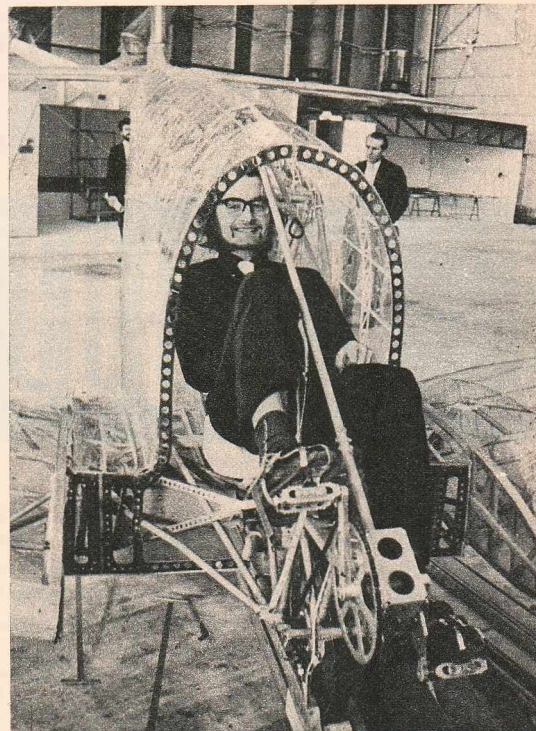
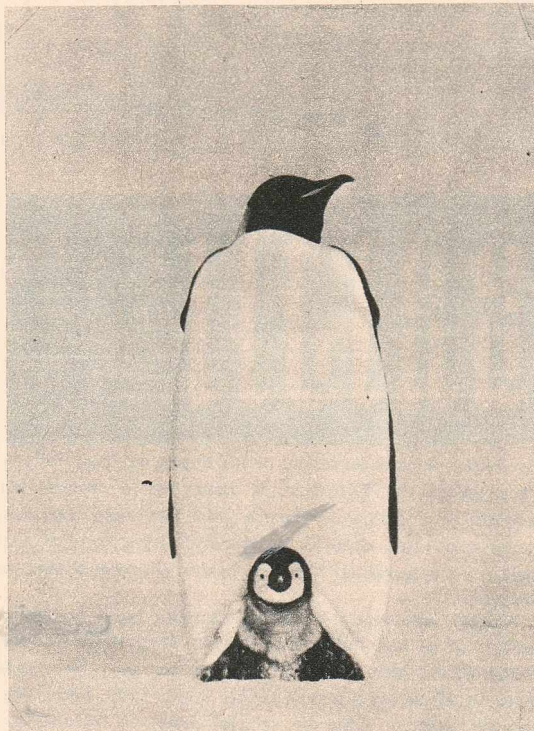
„vă rog să-mi dați o jumătate de metru de ouă !!!“ ...

La Copenhaga s-a pus în vânzare, sub o formă nouă, un produs obișnuit dar care constituie o adevărată mică revoluție în materie de produse alimentare. Cineva a avut originala idee de a strînge conținutul ouălor în pungi care aveau formă de salam și apoi le-a deșus într-un congelator.

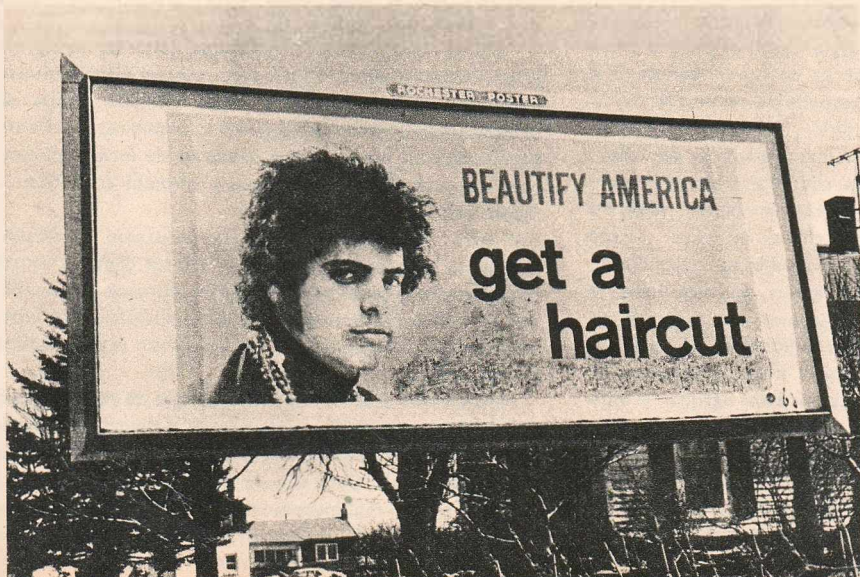
în sînul familiei...

În sînul familiei... Acolo e cald și bine. Acolo, puiul de pinguin găsește ocotire împotriva rigurilor zecilor de grade notate în minus. E așa de bun cuibul ăsta căptușit cu pufușor cald, încît puiul nu-l părăsește nici măcar atunci cînd mămica se deplasează după hrană pe luciul gheții. Ea are grijă s-o facă prin salturi ușoare, amortizate, pentru a nu tulbura tihna odraslei.

perseverare humanum...

Cu o admirabilă încăpăținare demnă de obiectivul urmărit, omul n-a părăsit și nici nu vrea să părăsească ideea creării aceluși aparat simplu, fără benzină, fără explozii și fără poluări. cu care să se înalțe la cer precum pasărea liberă. Printre ultimele încercări de reactualizare a isprăvii miticului Icar notăm demonstrația de la Weybridge din Marea Britanie cu un aparat de zbor acționat de pedale, precum bicicleta. Parametrii propuși de constructor n-au fost încă atinși, dar aparatul e viabil iar speranțele intacte.

◀ chiar și în S.U.A....

Chiar și în S.U.A., fără tuturor exceselor și extravaganțelor, oamenii de bun-gust (de fapt, de bun-simț) își manifestă public dezgustul față de unele aspecte de-a dreptul hidoase ale modei pieptănăturilor sălbatice. Iată un panou pe care e scris cu litere gigantice: «Înfrumusețați America! Tundeți-vă!».

ÎN CONCEDIU S-A ABĂTUT ȘI PE LA PIATRA. NU AVEA NICI O TREABĂ ACOLO, ZILELE DE ODIHNĂ ERAU NUMĂRATE, DAR N-A REZISTAT CURIOSITĂȚII DE A ȘTI CE MAI FACE MARCELA. CUM ÎI MERGE. CUM S-A «ACOMODAT». MARCELA SE «ACOMODASE» PERFECT, ÎI MERGEA CHIAZ FOARTE BINE. AFLÎND ACESTE, DÎNSA A MULȚUMIT ȘI A PLECAT, CU UN BĂNUȚ DE AUR CALD ÎN SUFLET, FĂRĂ SĂ ÎNTOCMEASCĂ NICI UN ACT, FĂRĂ SĂ ÎNREGISTREZE LA NICI O RUBRICĂ, CI PUR ȘI SIMPLU MULȚUMITĂ DE UN REZULTAT BUN, MAI FERICITĂ, MAI TÎNĂRĂ, MAI ODIHNITĂ, GATA SĂ-ȘI REIA ACTIVITATEA CE O AȘTEPTA LA

BIROUL GRIJII

Se pot întîmpla lucruri nedorite.

Se pot întîmpla lucruri neprevăzute.

Calul năvălaș al vieții poate scăpa cînd nu te aștepți din friu, năvălind peste straturile grădinii cu flori. Țîșnind din pereții de sticlă, prin liniștea copiilor ce dorm, sfărăind, asudînd, tropăind. Un om poate azvirli scaunul în vitrina cu porțelanuri fine. Candelabru liniștii își poate scutura ciucurii într-o clipă, cu zornăit, și praf, și cioburi.

Sînt niște posibilități, oricît de luminoasă, de solidă, de plină de sănătate ar fi viața din jur.

Atunci, cei care suferă cel mai mult sînt copiii.

Suferă pentru că sînt fragili. Suferă pentru că pe toate, bucurii și necazuri, ei le văd la proporții groțești. Pentru că n-au învățat să se apere. Suferă pentru că nu știu să suferă.

Familia Gavrilă se bucura de șase copii. Ceea ce unora li se pare o povară, ei acceptaseră, își doriseră, îi realizaseră. Nimeni nu are îndrăzneala să spună că a crește șase copii e o treabă ușoară. Chiar dac-ar fi să îi lași singuri, chiar dacă ar fi să le dai drumul prin iarbă. Dar acolo unde e dragoste, dificultățile sînt biruite ușor, șase copii sînt șase sori care umplu casa cu lumină și veselie, iar soții Gavrilă se bucurau de ei. Dar într-o zi mama copiilor s-a stins. Tatăl nici nu a apucat să-și strîngă în juru-i orfanii, că a suferit și el un accident. Mortal. În casa cu șase copii s-a lăsat peste noapte frigul singurătății.

Atunci, împotriva frigului, împotriva pericolului de rătăcire, de mizerie, împotriva destinului, s-au ridicat cei de la «biroul grijii». Intervenția lor reprezenta însăși rațiunea existenței instituției. Dar *operativitatea* intervenției, soluționarea rapidă și eficientă a situației celor șase copii denotă încă ceva: a existat un cadru special creat, care s-a dovedit apt să semnaleze, să înregistreze și să rezolve dureroasa problemă de viață. A existat o

încredere a celor ce au sesizat primii drama deschisă undeva, pe o stradă din București, o încredere în competența biroului ce a preluat atribuțiile grijii părintești. Datorită acelei aptitudini, datorită acestei încrederi, copiii Gavrilă li s-a asigurat un cămin, o hrană, educație și căldura ocrotirii.

Alteori, suferința și-o creează oamenii înșiși. Se expun pentru că se lasă indiferenți față de propria lor cădere. Furtunile se abat monstruos peste cei mici. În strada Reni nr. 20 locuia o familie cu doi copii. Tatăl, bețiv, descompus, trîndav, trăia din salariul soției, se înfrupta din partea de hrană datorată fiilor, risipea cu copitele viciului seninătatea copilăriei. Iar pentru că parazitul se dovedește mai totdeauna arogant, revendicativ, despot, pentru că el absoarbe o dată cu alimentele altora și liniștea mater frustați, asigurîndu-și laolaltă și hrana de parazit și o liniște de parazit, individul îi teroriza pe cei de sub același acoperiș. Într-o zi, bostanul puhav, injectat, descompus, s-a aplecat deasupra farfuriei cu mîncare a unuia din băieți. Să o soarbă. Să o inghită. Reflex, copilul a strigat să-și apere tainul. Tot reflex, mama s-a repezit din camera alăturată în apărarea puilului. Minia unei clipe... instinctul matern energic declanșat... o lovitură... și omul beat, dezechilibrat, s-a prăbușit. Lovitură fatală. Familia s-a destrămat, la capătul unui lung proces al descompunerii, pe care cei mari și răspunzători nu găsiseră mijlocul de a-l opri.

Diferența de vîrstă a copiilor a impus internarea lor în cămine diferite. Stă în atenția biroului «grijii» — după rezolvarea tuturor formelor și atențiilor — să se preocupe ca cei doi frați să se viziteze reciproc, să nu se uite, stă în atenția biroului ca fratele cel mare să rămînă un elev eminent, așa cum fusese și pînă la nefericita întîmplare. Stă în grija biroului chiar să corespundă cu mama vinovată, la penitenciar. (Legea n-a putut-o ierta, chiar dacă

pedeapsa a fost atenuată.) Citeam o scrisoare sosită pe adresa biroului. Mama ruga să i se comunice situația la învățatură a fiului ei. Se adresase acestui serviciu știind, convingîndu-se că, pe lîngă celelalte calități și atribuții, biroul «grijii» dispune și de mari, inepuizabile rezerve de afecțiune. De omenie.

— ...A fost găsit în pasaj, cu un măr în mînă. I-am făcut formele pentru leagăn și i-am dat să mînce...

— ...Ne-am dat seama de la prima privire că e obișnuit cu colectivitatea. Iar pentru, că nu aveam nici un indiciu privind starea lui civilă, l-am botezat Marian Apostol. Marian, pentru că așa mi-a plăcut mie; Apostol, pentru că...

— ...S-a apreciat că poate avea vîrsta de 2 ani și 10 luni...

— ...Tatăl ne-a adus borcănașele cu probe pentru analiză. Le-am prelat personal la laborator, ca să meargă mai repede...

— ...După patru ore ne-am convins că nu e o simplă pierdere. Dar la leagăn nu ni l-au primit, avea febră, 38,7, și a trebuit să fugim la spital...

Cazuri, cazuri, cazuri. Activitatea celor de la «grijii» este o continuă îmbinare între rigurozitatea și solemnitatea actelor (majoritatea îmbracă forma deciziilor emise de comitetele executive ale consiliilor populare) și căldura părintească cea mai spontană, eliberată de forme, elastică, ușor exaltată chiar. Altfel, munca biroului ar fi doar o moară de măcinat hirtie.

Printre multiplele solicitări de entuziasm și dăruire presupuse de această activitate în folosul copiilor, există una, o solicitare de calm și devotament, aproape paradoxală, dar care dă dimensiunile exacte ale instituției. Este lupta cu micimea sufletească, cu egoismul, cu reaua-credință a unor părinți.

Mircea Pavel este un om rău. Deosebit de rău. O brută. A fost căsătorit o dată, a avut o fetiță, a divorțat, s-a recăsătorit, păstrînd copilul. Din a doua însurătoare s-a ales cu încă doi copii. Cînd singele negru și viscos al urii lui Pavel i se urca în cap, începea să-și bată nevasta. O maltrata. În asemenea măsură i se dezlănțuiau pornirile, încît prima fetiță, cuprinsă de milă pentru mama vitregă, se interpunea

în timpul bătilor, ca să amortizeze violența izbiturii. Dar într-o zi fetița lipsea de acasă. Norii negri ai unei noi izbucniri de ură se adunau în privirile bărbatului. Femeia n-a mai așteptat dezlănțuirea furtunii. S-a sinucis.

Comitetul de cetățeni de pe strada Ștefan Vodă Racoviță a sesizat consiliul popular. Prin grija biroului competent, copiii mai mici au fost internați într-o casă de preșcolari. Când a fost însă vorba de ocrotirea fetiței de 14 ani, cea a cărei creștere este incomparabil mai ușoară, cea pentru întreținerea căreia într-un cămin-școală tatăl dezumanizat nu dorea să mai suporte o contribuție bănească, din zgîrcenie și nu din dragoste părintească, Mircea Pavel s-a dezlănțuit din nou. «Argumentele» lui? Argumente de brută:

— E copilul meu, fac ce vreau cu el! Dacă nu mă lăsați în pace, o omor și pe ea, vă omor și pe voi!

Pe «voi», adică pe reprezentanții biroului. Pentru că, se pare, M.P. nu știe să facă altceva. Dar ei n-au dezarmat. Nu se aflau la primul ultraj. Erau obișnuiți cu asemenea revendicări de proprietar asupra copiilor, cu drept de viață și de moarte, venite tocmai de la cei mai nedemni dintre părinți. Cazul a fost, bineînțeles, rezolvat în favoarea copilului.

Pentru că biroul «grijii», pe lângă calm și perseverență, mai are și *autotitate*.

Dar ce este, la urma urmei, acest birou al «grijii», ale

cării bășturi am încercat să le desprindem din câteva cazuri?

Sînt birourile de tutelă ce funcționează pe lângă consiliile populare ale fiecărui municipiu, oraș sau comună, cu atribuții bine circumscrise de ocrotire a minorilor din raza lor de activitate, încadrate cu oameni competenți și de suflet.

— Cine nu e hotărît să se sacrifice în folosul oricărui copil, nu are ce căuta la un birou ca al nostru. E o activitate exclusiv de pasiune, de mare dragoste — ne-a spus Steluta Tănăsuică, șefa biroului tutelă de pe lângă Consiliul popular al sectorului 6, la care ne-am făcut reportajul. Funcționara care, căutînd o soluție mai caldă decît cele rutiniere, preocupată de problema «Marcele», nu s-a lăsat pînă ce nu i-a găsit tatăl și nu a redat-o pe fetița familiei. După 16 ani. Este cea care, după rezolvarea lucrării, «ardea de curiozitate» să vadă dacă și cum s-a «acomodat» Marcela.

Pasiunea, marea dragoste, comune oricărei activități, ni se par și nouă fundamentale pentru activul birourilor de tutelă. Nu numai legate de gingășia subiecților ocrotiți. Ci și pentru că prin aceste birouri statul nostru își exercită una dintre cele mai delicate funcții ale sale. Aceea de părinte. La propriu, dacă vreți.

Sergiu ANDON

Fotografia vîrstei, de Traian PROSAN

ce este „AUTORITATEA TUTELARĂ”

Autoritatea tutelară este o instituție juridică nouă, specifică dreptului socialist, creată în scopul ocrotirii persoanelor lipsite de capacitate de exercițiu ori cu capacitate limitată, în primul rînd, copiii. Potrivit dispozițiilor legale, atribuțiile de autoritate tutelară incumbă organelor locale ale administrației de stat, care — după caz — exercită aceste atribuții ori conduc, îndrumază și controlează activitatea în materie a comitetelor executive din subordine, asigură baza materială a instituțiilor de ocrotire a minorilor, pe care, de asemeni, le îndrumă și controlează.

Încredințarea atribuțiilor de autoritate tutelară comitetelor executive ale consiliilor populare, organe care au nemijlocită legătură cu masele de oameni ai muncii, arată deosebită importanță pe care statul nostru o acordă ocrotirii intereselor copiilor minori. Ne vom ocupa, în cele ce urmează, de câteva aspecte ale exercitării acestor atribuții.

În exercitarea atribuțiilor de autoritate tutelară, comitetele executive au obligația de a controla și supraveghea continuu modul efectiv de realizare a ocrotirii tuturor minorilor, atît a celor aflați sub ocrotire părintească cît și a celor aflați sub tutelă, încredințați spre creștere sau în plasament familial. Scopul acestei supravegheri este cunoașterea condițiilor de trai, a felului cum sînt îngrijiți, crescuți și educați copiii, a stării sănătății, dezvoltării fizice și intelectuale a acestora, a felului în care li se asigură condiții de învățatură și pregătire profesională.

Tot comitetele executive ale consiliilor populare asigură asistarea minorilor în fața organelor de urmărire penală — potrivit Codului de procedură penală — iar în toate cazurile în care instanța judecătorească este chemată să soluționeze cauze referitoare la exercitarea drepturilor și îndatoririlor părintești, autoritatea tutelară este obligată — la cererea instanței — să prezinte în scris sau verbal, printr-un delegat, punctul său de vedere. În afara procedurii judiciare, în cazurile mai simple, în care se ivește un dezacord între părinți, autoritatea tutelară este în drept ca — după ce ascultă părinții — să soluționeze asemenea neînțelegeri potrivit interesului minorului.

În cazul în care sănătatea, dezvoltarea fizică, educația sau pregătirea profesională a copilului sînt primejduite prin modul de exercitare a drepturilor părintești, autoritatea tutelară poate cere instanțelor decăderea din

drepturile părintești și încredințarea minorului unei instituții de ocrotire sau unei alte persoane.

Comitetele executive mai au largi și hotărîtoare atribuții în legătură cu încuviințarea înfierii, punerea sub tutelă sau instituirea curatelei.

În virtutea principiului profund democratic care se află la baza activității consiliilor populare, acela al participării maselor la rezolvarea problemelor obștești, comitetele executive ale consiliilor populare — în exercitarea atribuțiilor de autoritate tutelară — și-au creat colectivele de sprijin, din care fac parte deputați și învățători, profesori, medici, juriști, delegați ai organizațiilor locale ale sindicatelor, U.T.C., pionieri, comitetul de femei etc., oameni care, prin natura pregătirii pe care o au sau a profesiei pe care o exercită, prin caracterul activității pe care o desfășoară, se găsesc în contact permanent cu familiile de pe teritoriul comunei sau orașului și pot ajuta efectiv comitetele executive în munca de autoritate tutelară.

În afara activității operative desfășurate la nivelul municipiilor, orașelor și comunelor, prin Legea nr. 3/1970 s-au înființat comisii pentru ocrotirea minorilor. Ele funcționează pe lângă comitetele executive ale consiliilor populare județene și sînt competente să ia, atunci cînd apare necesar, măsuri de ocrotire ca internarea în leagănele de copii, în case de copii pentru preșcolari și școlari, în școli generale și licee de specialitate pentru deficienți recuperabili, cămine-școală pentru deficienți parțial recuperabili, cămine pentru deficienți nerecuperabili etc., să urmărească dezvoltarea minorilor față de care s-au luat măsurile de ocrotire, să examineze plîngerile și cererile lor.

Formele și metodele de îndeplinire a atribuțiilor de autoritate tutelară sînt numeroase, ca și atribuțiile organelor îndreptățite. Toate acestea denotă că în statul nostru socialist sarcina creșterii și educării copiilor pentru a forma oameni cinstiți, harnici și folositori societății nu este lăsată numai pe seama familiei, ci în mare măsură este preluată de stat.

Atribuțiile de autoritate tutelară — traducînd în viață grija față de om — au un rol politic, social și educativ de cea mai mare importanță.

Paraschiv IVAȘCU

secretarul Comitetului executiv al
Consiliului popular al județului Ilfov

literare

de Valeriu CRISTEA

Al. SIMION:

ANOTIMPUL POSIBIL

Cu *Anotimpul posibil* Al. Simion ne-a dat un foarte interesant roman despre ilegalitate, transpus în termeni de psihologie și în probleme de conștiință. El luminează un segment din lanțul conspirativității, cîteva verigi: Nicolae — Neag — Emil, constituindu-se, prin acesta din urmă, ca o vastă retrospectivă pe mai multe voci. Conștiința lui Emil joacă aici rolul unui for în care personajele (la cele deja amintite mai trebuie să adăugăm pe Neli, pe soția lui Nicolae, pe Miroiu) compar prin rotație pentru a-și rosti monologul de justificare sau de acuzare (uneori de autoacuzare), confesiune gravă emisă pe fondul unei reculese tăceri. Se procedează astfel la un fel de audiere interioară a participanților și martorilor unei anumite perioade, a unor anumite întîmplări: procesul de conștiință devine paralel proces în conștiință, la o reconstituire amănunțită și pe cît posibil exactă, care nu ajunge însă (și, omeneste vorbind, nu putea ajunge) la concluzii ferme, tranșante.

Am greșit cu bună-știință lăsînd să se înțeleagă că *Anotimpul posibil* este un roman (numai) despre ilegalitate (în realitate el se referă la o perioadă ce cuprinde și destui ani de după eliberare). Aceasta deoarece, după părerea noastră, centrul de greutate și de interes, ca și evenimentele-cheie se află în prima și cea mai întinsă parte a romanului, consacrată anilor de război și prigoană, în raport cu care celelalte două — dintre care ultima foarte constrînsă — nu reprezintă decît niște anexe (necesare totuși) înregistrînd consecințele ce decurg oarecum inevitabil din premisele unor întîmplări consumate în cel mai captivant stil de povestire senzational-politistă. Despre ce este vorba? Emil și Neag «recrutează» într-un chip foarte romantic o simpatizantă a mișcării comuniste în persoana lui Neli Dordea, o tînără intelectuală aparținînd unei familii burgheze de vază din orașul de provincie în care se petrece — în această primă parte — acțiunea, îndrăgostindu-se în același timp de ea. După un timp, fetei i se încredințează o misiune de oarecare răspundere: de a adăposti peste noapte, în casa «onorabilă» (și deci sigură) a tatălui ei, pe un militant cu sarcini importante.

Neli încearcă să se achite cît mai bine de misiunea ce i-a fost încredințată și spre marea ei satisfacție noaptea trece fără nici un incident. Dar la cîteva ore după plecarea sa din casa avocatului Dordea, Miroiu este arestat. Pură întîmplare? Trădare? Neag primește indicația de a rupe orice legături cu Neli (care între timp răspunsese sentimentelor sale), ceea ce acesta și face, cu inima strînsă dar și îndoită (îndoită atît față de Neli, pe care în unele clipe simte că o disprețuiește, cît și față de justetea ordinului primit). Eroii se despart pentru o vreme. Scriitorul reușește să creeze în acest punct al acțiunii un excelent moment de suspense. Păcat că se dovedește atît de grăbit să ne liniștească în bănuiele noastre față de Neli cu mult înainte ca personajele înseși să fi izbutit să se edifice în privința ei. Momentul de suspense este în felul acesta scurtat, întrerupt înainte ca să-și facă pe deplin efectul. «Literatură» este sacrificată aici demonstrației; unei demonstrații care are imediat nevoie de axioma nevinovăției lui Neli și care dă valoare acestei literaturi. Cu un dramatism rar întîlnit în proza consacrată perioadei de ilegalitate (proză minată nu o dată de clișee și dominată demiurgic de supraoameni atotștiutori și atotputernici), Al. Simion evocă situațiile-limită (atît de curente totuși) ale eroicelor munci conspirative, situații în care ceea ce este limitat omenesc în noi uneori se frînge. Treptat, Neag se convinge de inocența femeii iubite, inocență care în cele din urmă se confirmă și oficial (un document descoperit în arhivele Siguranței nu mai lasă nici o îndoială asupra deplinei onestități a personajului). Vechile suspiciuni față de Neli, torturîndu-l, dau naștere unei probleme, pentru el, insolubile. De aici pornește drama lui Neag, greșit înțeles de unii (cu asentimentul aparent al autorului care, parțial, îndrumă spre o astfel de înțelegere) ca un «romantic» al revoluției. În realitate, el nu e un romantic, ci dimpotrivă, un lucid exacerbat (am spune aproape bolnăvicios). Urmarea, în chip paradoxal, e o incapacitate de comprehensiune. Căci luciditatea excesivă, ca și o lumină prea puternică, deformează lucrurile. Neag nu poate înțelege (și să recunoaștem: în practică nu e de loc ușor s-o înțelegi) dialectica încrederii și a neîncrederii, a solidarității și a mefianței în cadrul muncii și luptei conspirative. Necesitatea exterioară dar și interioară de a suspecta pe cel de care ești legat indestructibil, prin ideal, suferințe, singe, moarte, i se pare intolerabilă. Problema devine pentru erou o obsesie, o rană. «Cazul Neli» se reflectă într-altul asemănător: un militant care înfruntase cu bărbăție torturile bestiale ale călăilor Siguranței este supus după ieșirea din infern unor verificări minuțioase. Acestea țin de acele măsuri firești de securitate la care nu poate renunța nici o organizație politică activînd în ilegalitate și a căror necesitate nu o poate contesta nici un om cu mîntea limpede. Pe plan strict omenesc, afectiv, însă, plan pe care scriitorul, artistul nu poate și nu trebuie să-l ignoreze și pe care, spre meritul său, Al. Simion nu numai că nu l-a ignorat, dar l-a urmărit cu o atenție deosebită, ele nu pot să nu lase un anumit gust amar.

I se poate reproșa însă autorului că dezbateră pe care o inițiază în numele personajelor sale și pe care o conduce cu patos și finețe cade pe alocuri în exces verbal, aluneacă în cazuistică, de asemeni că stilul e uneori sentimental în ton și prea poetizant în expresie. Scriitorul e inclinat adeseori să rezume ceea ce spusese într-un limbaj metaforic parazitant. În ciuda obiectivelor care i se pot aduce, vedem în *Anotimpul posibil* (acum, cînd ora bilanțurilor literare se apropie) una dintre cele mai interesante cărți de proză ale acestui an.

CLAUDE AUTANT-LARA:

combativitatea asigură supraviețuirea filmului

Marie-José Nat, interpreta filmul lui Claude Autant-Lara «Jurnalul unei femei în alb».

vine din faptul că în fiecare din ele m-am bătut împotriva cuiva și a ceva în interiorul său. Rezistența la timp o dă veninul pe care l-am investit în aceste imagini perisabile. Puteți să-mi vorbiți, de pildă, despre defectele filmului meu *Jurnalul unei femei în alb*: el a fost văzut însă cu interes de publicul de astăzi, pentru că am înglobat în el o valoare de atac...

— Dar această «valoare de atac», cum o numiți, nu degenerază cîteodată în didacticism?

— Nu cred; cel puțin nu în forma în care o utilizez eu. Pentru că eu nu uit niciodată că, înainte de toate, fac filmul pentru a-i asigura și o valoare de spectacol. Am înscris asta pe frontonul formulei de cinematograful pe care o practic. Înainte de toate, spectacolul! Înainte de atac, să știți să istorisiți un subiect. Este ca și cum ai servi un medicament amar într-un drajeu plăcut. Trebuie să implicii mai întâi publicul printr-un «story» ingenios, înăuntrul căruia poți pune tot ceea ce dorești să comunici. Să povestești un subiect și să gîndești fiecare scenă pentru a crește mereu interesul publicului. Să-l captezi pe spectator, să-l țintuiești în fotoliu, să crești mereu intensitatea interesului său, să nu-l scapi pînă la ultima imagine — asta este esențialul. Cînd reușesc asta, și nu mi se întîmplă totdeauna, știu că am cîștigat partida. Cei care vă spun azi că subiectul nu contează, o fac din incapacitatea lor de a povesti, încercînd să dea nepriceperii lor valoarea unei virtuți de nouă estetică...

— Virtutea de atac de care pomeniți nu poate fi interpretată ca vocația cinematografului de a merge dincolo de aparența imaginii, către adevărul de esență superioară? Cinematograful n-ar putea fi socotit ca o armă în drumul acesta spre adevăr?

— Eu gîndesc asemenea lui Pirandello: fiecare cu adevărul său. Ceea ce cred că este adevărul, apăr din toată inima, și implicîndu-l în istoria pe care o povestesc îl fac să progreseze în conștiința semenilor mei. Văd astăzi filme care nu cuprind în ele decît contestație, fără să mai dovedească preocuparea de a interesa publicul, de a-și adjuca atenția sa. Formula mea de contestare era superioară în măsura în care putea atinge o audiență incomparabil mai largă. Cînd fac un film care n-are succes, sînt convins că am ratat totul, că ceva a fost greșit acolo. Trebuie să am succes nu din rațiuni financiare, ci pentru că funcțiunea primă a cinematografului este să implice un public cît mai larg...

— Una din caracteristicile modelului de cinematograful pe care-l practicați este inspirația de ordin literar. Fiecare din filmele dv. pornește de la un roman sau de la o piesă de teatru, niciodată de la un scenariu scris special pentru film. De ce?

— Cinematograful este o profesie! O profesie care trebuie cunoscută și practică cu toate valorile care îi oferă soliditate. Dacă îmi caut temele în literatură, asta mă privește personal. Ce contează unde îmi găsesc temele? Le iau din carte fiindcă pe de o parte caracterele au fost deja studiate, iar pe de alta, m-a captivat subiectul. Principalul este că transpunerea a convertit subiectul în imagini și limbajul a devenit altul...

— Totuși, ingerința literaturii în cinematograful a constituit una din marile teme de dispută în cultura franceză a anilor 1930...

— Dar ce ne împiedică să luăm o idee fundamentală din literatură și s-o transpunem — înțelegeți? — s-o transpunem cinematografic? Eu iau ceea ce-mi trebuie de unde pot, dintr-o istorie — fie ea originală sau tipărită anterior, asta mi-e egal! — ceea ce e important e să izbutesc să scot ceva din ea. Cînd un producător se atașază ideii de a ecraniza o carte, el o face incitat de profit. El își spune: «Această carte a avut succes. Succes va avea și filmul!» Mie succesul cărții îmi este absolut egal. Eu nu iau cartea decît în măsura în care a izbutit să-mi sugereze altceva, un film, o altă operă, un alt mod de expresie. Se poate face un film bun cu o idee originală, după cum se poate strica, prin neprofesionalitate, orice idee, fie ea originală sau consacrată de succesul din librării. Din fericire, în meseria noastră nu există legi ale reușitei. Zic «din fericire», fiindcă altfel toată lumea s-ar apuca să toarne la filme bune și n-ar mai fi chip să te duci la cinema. Dacă există o lege, atunci ea este una singură și cea mai dificilă: «TALENTUL». Aceasta este legea care ne separă pe toți...

— Pentru dv. deci alegerea cărții nu este o concesie făcută producătorului, ci rezultatul unui examen autonom de cititor...

— Eu nu vorbesc același limbaj cu producătorul. El prin adaptare înțelege «bani»; eu înțeleg subiect, interes, posibilitatea de a mă exprima.

— Dar astăzi chiar în literatură au intervenit schimbări fundamentale. Subiectul, intrigă tradițională și-au pierdut locul dinaintea în economia romanului...

— Este adevărat... Cinematograful și-a asociat, din vechea formă a romanului, fabulația, și a fost atît de vorace incît a sfîrșit prin a ucide literatura romanească. În această situație, scriitorii au trebuit să caute căi noi iar tinerii cinești au săvîrșit greșeala de a-i urma, încercînd să găsească corespondențe cinematografice noului roman. Aici este eroarea lor. Este o opinie cu totul personală, dacă asta nu vă înspăimîntă. Văzînd asemenea filme în care cineștii maimuțăresc noul roman, își vine să plesnești de plictiseală. Acest lucru e intolerabil! Un alt principiu pe care l-am înscris pe frontonul profesiei mele a fost: «Niciodată să nu plictisești publicul!» Ai plictisit publicul, ai ucis spectacolul...

— Mi-ați putea spune care este în acest moment cartea sau cărțile care își așteaptă rîndul, în forul dv. interior, la transpunerea cinematografică?

— Am o veche pasiune pentru Stendhal, pe care îl găsesc cel mai tînăr dintre autorii noștri... contemporani. E viguros, mușcător,

caustic, un adevărat contestatar. Are 188 de ani, dar îl citești cu sentimentul că scrie azi. Este un extraordinar cunoscător al inimii umane și al caracterelor. Cîndva am transpus *Rosu și negru* și *Mănăstirea din Parma*. Aș vrea să mă ocup acum de unul dintre cele mai extraordinare romane ale sale, care are raporturi foarte strînse cu viața, cu sentimentele noastre, e mai aproape de noi decît multe romane moderne: *Lucien Leuwen*.

— Colaboratorii dv. vor fi din nou Aurenche și Bost, cu care lucrați de mai bine de trei decenii fiecare film?

— Desigur! Este o chestiune de afinitate. Ei au lucrat și cu alții, dar numai cu mine au făcut filmele lor cele mai bune. Ne înțelegem de minune, gîndim aproape la fel, ne stimulam și ne temperăm unul pe celălalt, lucrăm repede. În triumviratul nostru, Bost intervine mai mult în dialog; Aurenche îmi este util în construirea dramaturgiei. A povesti bine un subiect, a-l decanta, a-l elibera de balastul detaliilor, a-i descoperi linia dreaptă, axa povestirii — acesta este un dar al cerului, cere o mare luciditate a spiritului. Aurenche are surprinzătoare calități de constructor. Bost e dialoghistul, iar eu intervin cînd într-un sector, cînd într-altul, mențin unele idei la care ei sînt înclinați să renunțe, ne completăm unul pe altul.

— Și acum, o ultimă chestiune: întrevedeți direcția spre care evoluează cinematograful?

— Direcția aceasta — vi-o mărturisesc! — mă lasă cam perplex! Nu știu... sau mai bine-zis nu mai știu! Asta o vor hotărî cei tineri. Tinerii vor să exerseze prea repede meseria, n-au răbdare s-o învețe. Nu zic că trebuie să ai neapărat 60 de ani pentru a profesa cinematograful, dar... nimeni n-a dat încă comanda unui tren pe mina unui tînăr de 18 ani...

— Care sînt totuși tinerii în viitorul cărora credeți?

— V-aș putea vorbi de Jean-Paul Rappeneau, care a făcut un film foarte bun, *Viața la castel...* V-aș mai putea vorbi despre Costa Gavras cu *Z* sau despre Claude Sautet cu *Les choses de la vie...* Dar eu nu doresc să acord nici investiții și nici sancțiuni. Tot ce pot să spun este că, înainte de a exersa, tinerii ar trebui să-și învețe meseria. S-o învețe cu umilință și răbdare, ca pe o profesiune foarte dificilă. Un film a fost și va fi mereu o experiență temerară și de ficcare dată nouă. Pentru a-i face față trebuie ceva mai mult decît tineretea. N-am nimic cu tineretea, o invidiez chiar. Totuși, tineretea e mult mai ușor de întîlnit decît ... talentul!

Interviu realizat de T. CARANFIL

zorul Pietro Ger-
alături de prota-
stul filmului.

pe ecrane

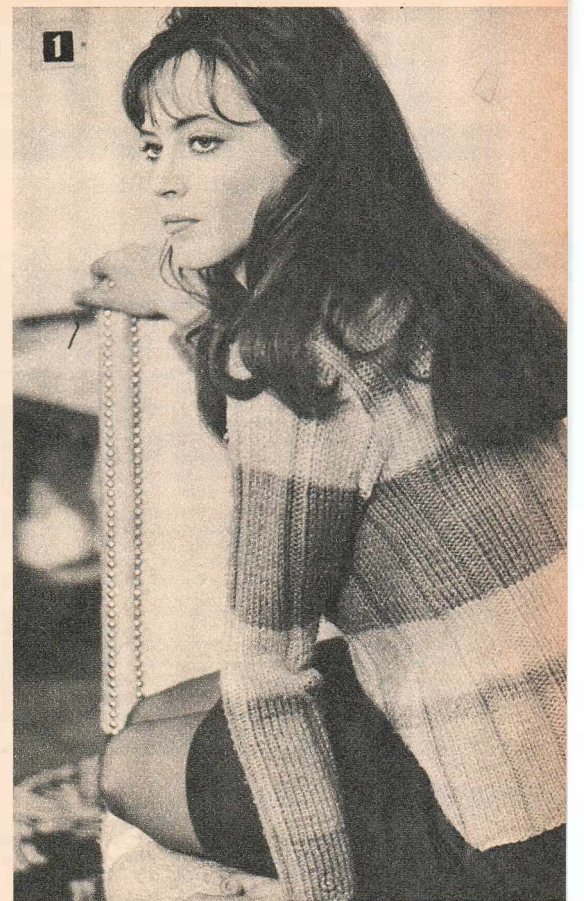
CASTANELE SÎNT BUNE

Cine intră în sală cu gîndul de a-l întîlni pe sarcasticul Pietro Germi, pe cel din *Divorț italian* ori *Sedusă și abandonată* va fi dezamăgit. Din motive ce-l privesc personal, cineaștul a renunțat la observația socială neindurătoare, dilatăta de lentilele ironiei, optînd pentru un avertisment mai potolit. În esență însă, Pietro Germi rămîne consecvent cu sine însuși. El a avut totdeauna «curajul bunelor sentimente» și nu se sfiște să-l poarte cu fruntea sus, în orice condiții, chiar și atunci cînd anumiți reprezentanți ai cinematografului occidental au invadat piața și conștiințele cu subproduse ce proclamau drept zeu al momentului un tineret dezaxat, căutător de paradisuri artificiale. Pentru Germi a fi cineașt angajat înseamnă a nu uita rațiunile înalt umane ale fiecărui act artistic, a nu te izola într-un turn al indiferenței sociale. Din acest punct de vedere și recentul «Castanele sînt bune», cu toate naivitățile sale, este rezultatul doinței cineaștului de a da un răspuns multelor și neliniștitoarelor întrebări care se agită astăzi cu privire la soarta tineretului occidental. Germi nu și-a propus, este limpede, o radiografie a acestuia, nici pătrunderea cauzelor profunde ale derutei generațiilor tinere. Tot ceea ce încearcă, prin intermediul acestui film, este să afle dacă poate fi înfrînată prin ceva cufundarea în neautenticitate, în cinism și lașitate. Credința artistului — poate înfățișată în forme prea pastorale — este că primul pas, primul demers în dobîndirea dimensiunilor și semnificațiilor reale

ale vieții este recîștigarea încrederii în valoarea lucrurilor simple, în trăinicia bucuriilor firești, sănătoase. Castanele din copilărie sînt simbolul capacității de a te încînta cu ingenuitate de frumusețile esențiale, al atașamentului față de natura protectoare. Nu încapă nici o îndoială că disoluția morală, ca fenomen, nu poate fi stăvilită doar prin afirmarea unei existențe idilice, dar Germi nu și-a propus, deocamdată, decît să dea o replică celor care amină, iresponsabil, căutarea adevărului.

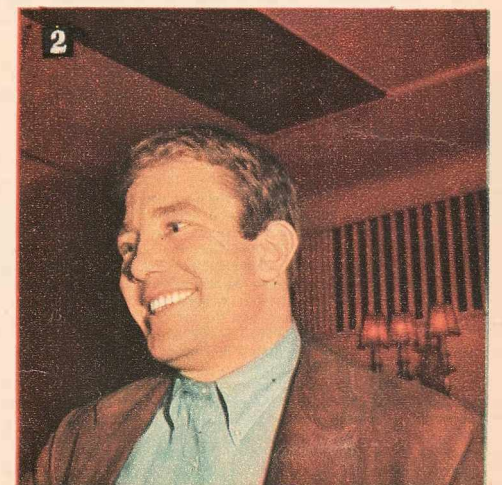
Tînărul erou al filmului, nici mai bun, nici mai rău decît alții — regizor de televiziune, de altfel harnic și inimos — dar obișnuit să trăiască, după spusele lui, «în provizorat și minciună», descoperă, la capătul înfrîngerii propriiei neîncrederi și încăpățînări, înțelesul iubirii, al purității și, mai mult decît atît, al solidarității umane. Povestea sa de dragoste, cu meandre, certuri și împăcări, ca orice poveste, devine o experiență de viață fundamentală, pe parcursul căreia învață să deosebească autenticul de neautentic. Gianni Morandi, aflat la primul său film necîntător, s-a descurcat bine; n-am putea spune că a fost o revelație, uneori ride chiar cam aiurea, are însă unele momente în care se întrezărește un actor ce-și poate afla locul în cinematografia italiană care, oricît ar părea de curios, de multă vreme duce lipsă de juni-primi.

Magda MIHĂILESCU

te-
le-
gra-
me

- Actorul italian Enrico Maria Salerno, după succesul avut în calitate sa de regizor al filmului «Anonimul venețian», a prins curaj. În prezent definitivează, împreună cu scenaristul Giuseppe Berto, proiectul unui film dedicat tineretului. Titlul său: «Dragi părinți».
- Marlon Brando și Dustin Hoffman vor fi parteneri în filmul «Un copac pînă la cer».
- Anna Karina (foto 1) este interpreta feminină a unui film polițist, «Legătura din Salzburg», realizat de regizorul american Lee Katzin.
- Cineaștul polonez despre care se vorbește insistent astăzi, Krzysztof Zanussi («Structura cristalului», «Viață de familie»), a terminat scenariul «Revelația», inspirat din activitatea tineretului studios.
- Titlul noului film al lui Lee Marvin, finanțat de studiourile 20-th Century Fox: «Dragostea grijulie».
- Vittorio Gassman a refuzat să fie dublat în scenele periculoase la care-l obligă filmul «Benvenuto Cellini». De curînd actorul a executat o spectaculoasă săritură de la 15 m, din carcera castelului Sant'Angelo.
- Regizorul cubanez Humberto Solas («Lucia») a terminat filmul «Frunzele», ai cărui eroi sînt reprezentanți ai tinerei generații.
- Se vorbește de posibilitatea unei distribuții care să-i alăture pe Albert Finney (foto 2) și Ali McGraw («Love story») în filmul englez «A fi bogat este o chestiune de gîndire».
- Regizorul suedez Arne Mattson (autorul lui «N-a dansat decît o vară») termină de filmat o peliculă jumătate sentimentală, jumătate turistică, «Anna și Eva», povestea călătoriei prin Europa a două tinere fete.

de Constantin POPESCU

FARMER Frances

Actriță americană de teatru, film și TV, născută la Seattle (Washington), la 19 septembrie 1910 — moartă în august 1970. După o scurtă carieră teatrală începută la o vârstă foarte tânără, debutează în film în 1936 în *Toomany Parents* și în același an se consacră printr-o creație socotită pe drept cuvânt senzațională de către întreaga critică, în dublul rol (mamă și fiică) din filmul semnat de William Wyler și Howard Hawks: *Ispita*, după romanul *Vandalii* (*Come and Get It*) de Edna Ferber. Între anii 1936 și 1938 e socotită speranța nr. 1 a studiourilor americane. Turnează pentru Paramount o serie de filme în care își afirmă calitățile fizice, dramatice și vocale de primă clasă, o personalitate absolut originală și un tip modern, care-și devansa cu mult epoca. Amintim astfel: *Border Flight* (1936); *Rhythm on the Range* (id.) cu Bing Crosby; *Aur și femei* (1937) cu Cary Grant, Edward Arnold; *Greșeli ce nu pot fi iertate* (id.) cu Fred MacMurray; *Ciclonul* (id.) cu Ray Milland; *Singe de cazac* (1938) cu Akim Tamiroff. Trece la United Artists și apoi la Fox, unde va turna în: *Lo sud de Pago-Pago* (1940) cu John Hall; *Flowing Gold* (id.) cu John Garfield, Pat O'Brien; *World Premiere* (1941); *Badlands of Dakota* (1941); *Among the Living* (id.); *Cavalierul războiului* (1942) cu Tyrone Power, George Sanders. După câteva succese fulgerătoare, cunoaște un declin inexplicabil, care o demoralizează, ducând-o la o totală prăbușire morală. Petrece astfel câțiva ani într-un sanatoriu de psihiatrie după ce fusese doborâtă în 1943 de o depresie nervoasă. În 1958, după ce lucrase o perioadă ca telefonista într-un hotel, își reia contactul cu viața anterioară, reintrind pe ecran, într-un film intitulat *The Party Crashers*. În același an se căsătorește cu Leland Mikesell, una din personalitățile TV-ului american, și reușește să-și refacă la televiziune o frumoasă carieră. Moare însă doi ani după aceasta, în plină maturitate a talentului.

FARRELL Charles

Actor american de film și teatru muzical, născut la Onset Bay (Massachusetts), la 9 august 1902. Absolvent al Universității din Boston, străbate S.U.A. cu o companie de opere, în dublă calitate, de director artistic și actor, ajungând în la Hollywood, unde va fi reținut datorită fizicului său agreabil. La început e folosit în roluri pur decorative, de mică întindere, apoi, descoperit de regizorul Frank Borzage, cunoaște celebritatea ca partener al celebrei ingeneu dramatice Janet Gaynor (cu care va alcătui ulterior unul dintre cele mai frumoase cupluri ale ecranului) în *Al șaptelea cer* (1927). Se dovedește un actor bun, sobru, jucând cu multă franchețe personaje romantice, de tânăr cu suflet generos, în filme semnate (spre marea lui noroc) de mari maestri ai Hollywoodului ca: James Cruze: *Invingem sau murim* (1926); Victor Fleming: *The Rough Riders* (1927); Raoul Walsh: *Dansatoarea roșie* (1928); Frank Borzage: *Îngerul străzii* (1928), *Steaua norocului* (1929), *The River* (id.), *Liliom* (1930), *A Devil with Women* (id.); F.W. Murnau: *Piinea noastră* (id.); Howard Hawks: *Fazil* (id.); Henry King: *Sărutarea de adio* (1931); Alfred Santell: *Trup și suflet* (id.) etc. După gloria pe care o atinsese în ultimii ani ai filmului mult și primii ani ai vorbitorului, C.F. va cunoaște treptat decepția unei cariere mediocre, devenind din protagonist partener al unor staruri feminine în ascensiune: Bette Davis («Big Shakedown»), Ginger Rogers («Change of Heart»), Alice Faye («Infernal Ingerlora») și chiar Shirley Temple («Shirley salvează America»). Turnează și în Anglia: *Londra sub teroare* (1936), *Sonata luii* (1937) cu marea Paderewski etc. Retragându-se de pe ecran în 1941, va reveni șapte ani mai târziu la Hollywood pentru o a doua carieră, marcată de apariții sporadice, neconcludente în: *I Became a Criminal* (1948), *Night and the City* (1950), *Strange Case of Dr. Manning* (1958), *Sheriff of Fractured Jaw* (1959), *The Girl Hunters* (1963) ș.a.

FARROW John Villiers

Regizor, scenarist și producător american de film, de origine australiană, soț al actriței Maureen O'Sullivan, tată al actriței Mia Farrow, născut la Sydney, la 10 februarie 1904 — mort în 1963. Fost ofițer de marină, debutează la Hollywood cu câteva filme minore și se impune definitiv cu un film dramatic: *Rătăcire* (1940), remake după filmul (și piesa) *Bill of Divorcement*, de Clemence Dane, interpretat de Maureen O'Hara. Adolphe Menjou și Herbert Marshall, după care, înrolat în armată cu ocazia celui de-al doilea război mondial, revine la Hollywood decorat pentru comportarea sa exemplară. Realizează o serie de filme inspirate de război: *Wake Island* (1942), care va obține premiul criticilor newyorkeze pentru regie; *Commandos Strike at Dawn* (1943), *The Hitler Gang* (1944), *Calcutta* (1947). *Submarine Commands* (1951). Cu o cercă abilitate în construcția dramatică (era un scenarist rutinat) și în dozarea efectelor, realizează drame poliștice psihologice ca: *Marele ceasornic* (1948) cu Charles Laughton și Ray Milland, sau *The Night has Thousand Eyes* (id.) cu Edward Robinson, filme de aventuri (cu pregnantă temă socială) ca: *Revolta blestematilor* (1946), *Botany Bay* (1952), ambele cu Alan Ladd, *Ride Vaquero!* (1953) cu Robert Taylor și Ava Gardner sau *Hando* (1954) cu John Wayne și Geraldine Page, și filme dramatice ca: *His Kind of Woman* (1951) cu Robert Mitchum, Jane Russell, *A Bullet is Waiting* (1954) cu Jean Simmons, *The Sea Chase* (1955) cu John Wayne, Lana Turner, *Back from Eternity* (1956) cu Anita Ekberg, Robert Ryan, *John Paul Jones* (1959) cu Robert Stack, Bette Davis etc. A obținut în 1956 Premiul Oscar pentru scenariul filmului *Oculul pămintului* în 80 de zile și premiul Screen Writers Branch of Writers Guild of America.

Fia sa, Mia FARROW, născută în 1945, a debutat în film în 1964, cunoscând de la început o meritată notorietate, devenind una dintre cele mai aclamate vedete ale Hollywoodului de azi. A apărut în filmele: *Guns at Batasi* (1964), *A Dandy in Asp* (1967), *Rosemary's Baby* (1968), *Secret Ceremony* (id.), *John Brown's Body* (1969), *John and Mary* (id.), *Sally Trench's Book* (1970) ș.a.

FATEEVA Natalia Nikolaevna

Actriță sovietică de teatru, film și TV, născută la 23 decembrie 1934. Una dintre cele mai dotate actrițe ale ultimului deceniu, și nu numai în patria sa. Apariție fermecătoare, chipul ei luminos străluce în mintea spectatorilor de la prima ei apariție, rolul Tatianei din *Un astfel de flăcău* (1956), iar o dată cu frumoasa ei creație din *Bătălie în marș* (1961) aduce certitudinea unui incontestabil talent actoricesc. A studiat arta dramatică la Institutul teatral din Harkov (1952-1956), iar în 1958 este absolventă a Institutului de cinematografie din Moscova, ca elevă a lui Serghei Gherasimov. Diploma și-o dă cu filmul *Cazul de la mina nr. 8*, după ce apăruse deja, ca studentă, în filmul mai sus-pomenit, în *Căpitanul bătrinei corăbii* (1956) și în *Afacerea eștrilor* (1958). După absolvirea studiilor, activează paralel în film și pe scenă, jucând la Teatrul Ermolov din Moscova, între 1959 și 1961, iar din 1962 devenind una dintre cele mai solicitate actrițe de film ale studiourilor sovietice, cu egale apctitudini pentru orice gen de roluri. Apare astfel în filme ca: *A ucide un om* (1961), *Prietenul nostru comun* (1962), *Hotărâre grea* (1963), *Trei plus doi* (id.), *Eu, mesteacănul* (1964, film TV), *Fiii lui Don Quijote* (1965), *Bună-zina, sint eu!* (id.), *Pavilionul* (id.), *Ziua îngerului* (1969), *Cinzele mării* (1970 — coproducție româno-sovietică, în culori), film în care are o apariție neașteptată: eroină de musical. N.F. este Artistă emerică a R.S.F.S.R. din 1965.

de C.N. CONSTANTINIU

LA STEAUA...

● «Steaua fără nume», emisiune, mai demult, cu o cotă foarte ridicată printre telespectatori, trimite o lumină tot mai palidă, se desfășoară după o schemă parcă prea sărăcită și simplificată, în indiferența juriului, comentatorului, concurenților și, bineînțeles, a celor care o urmăresc. O explicație poate fi găsită și în valoarea tot mai scăzută a selecționaților (e drept, «stele» nu apar în fiecare noapte) dar și în — credem — modalitatea de desfășurare a concursului, căzut într-o expresie didactică, într-o examinare rutinieră, în care cele trei planuri — comentator, concurent, juriu — nu mai comunică între ele sugestiv și antrenant. Elementele scenografice sînt tot mai sărace, intervențiile, excelentului pe vremuri Dan Deșliu, reduse aproape la câteva fraze convenționale. Emisiunea nu mai este, așa cum a fost la început, un *spectacol*. Acum seamănă cu un examen de sfîrșit de an de la o școală de muzică oarecare, din care lipsește doar lucrarea scrisă la limba română.

În ultima emisiune n-a fost concludentă nici departajarea «talentelor», notele succedindu-se stereotip și neselectiv. Poate și juriul s-a aflat în situația de a nu avea de unde alege, dar atunci care mai este rostul «steleii» dacă preselecția nu operează cu mai multă exigență și întrecerea nu aduce în fața micului ecran voci care într-adevăr să solicite cu mai mult interes opțiunile judecătorilor din studio?

Dar mai sînt și telespectatorii. Concursul e și pentru ei. Am spune, *numai* pentru ei.

Sînt necesare probe mai diverse, elemente-surpriză, pentru ca «steaua» să-și recapete alertețea de altădată, să devină o veritabilă și pasionantă întrecere muzicală. Altfel, preferăm piesa lui Mihail Sebastian.

● Prim-planul rămîne, în continuare, una din excelentele emisiuni ale televiziunii. «Secretul» nu e greu de descoperit. Apelînd la personalități din diverse domenii de activitate, reporterul își ușurează sarcina, pentru că, indiferent de întrebări (care de cele mai multe ori sînt apreciate chiar de interlocutor: — Mi-ați pus o problemă foarte importantă!), răspunsurile reprezintă rezultatul unor meditații profunde, rezultatul unor experiențe acumulate sintetic, dorul gîndirii unei... personalități.

Cezar Lăzărescu ne-a deschis o perspectivă nouă asupra unei profesii cu o pondere din ce în ce mai mare în viața socială, profesiunea de arhitect.

El încetează să fie *numai* un artist, în arhitectura modernă cunoștințelor de strictă specialitate adăugîndu-li-se și acelea ale sociologului, economistului, ecologului, matematicianului etc. Munca se desfășoară în *echipe*, răspunderea socială crește, realitățile noastre social-economice trebuie binecunoscute. Arhitectul nu mai gîndește un simplu unicat, ci ansambluri complicate și complexe și, mai ales, gîndește în *perspectivă*, țînînd seama de mutații, transformări posibile, deci prospectează viitorul mai apropiat și mai îndepărtat. De aici și repercusiuni asupra celor care doresc să îmbrățișeze această profesiune. Nu mai este suficientă doar îndemnarea artistică, talentul de a desena pomi și volume geometrice în spațiu. Macheta, reprezentarea în trei dimensiuni, va exprima posibilele aptitudini ale celor care își vor îndrepta pașii și speranțele spre Institutul de arhitectură.

● Vom mânca alge, petrol deshidratat, oamenii nu vor mai căuta proteinele obținute «normal» de natură, prin procese multimedulare, ci le vor confecționa în laboratoare. Ogoarele vor dispărea, în locul lor vor fi construite mari combinate chimice în care hrana celor șase miliarde de locuitori ai globului (cam pe la anul 2000) se va găsi din belșug. Adio mușchi de vacă la grătar, escalop de ciuperca, consommé cu măduvă. Oxigenul, hidrogenul și azotul în diverse combinații vor lua locul mîncărilor tradiționale în meniurile restaurantelor. Ce să mai vorbim de producție?! 40 000 tone de proteină la hectar! Ce-o să ne facem cu atîția curcani de prisos, prepelițe și sitari? (Emisiunea: Univers XX, alimente din petrol.)

de Henri WALD

Cîtă vreme s-a crezut că limba este doar un mijloc de comunicare, traducerea a rămas numai o problemă tehnică; însă de cînd se știe că limba participă nemijlocit la procesul însuși al gîndirii, traducerea a devenit o problemă teoretică. Cum să mai fie posibilă trecerea gîndirii de la o limbă la alta, de vreme ce fiecare limbă implică un alt mod de a gîndi lumea?... Sîntem închiși pentru totdeauna între zidurile limbii pe care o vorbim. «Peștera lui Platon» are pereții din vorbe! «Blestemul divin» care a scindat lumea în natură și cultură a scindat apoi și cultura în culturi: izgonirea din rai și Turnul Babel. Mulți sînt de părere că traducerea e iluzorie și comunicarea dintre diferitele culturi, la fel.

Este adevărat că «nimeni» și «rien» nu au exact aceeași semnificație: primul, combinînd pe «ne» cu «mica», înseamnă «nici măcar o bucățică», iar al doilea, provenind din «rem», acuzativul lui «res», înseamnă «nici măcar un lucru». Românii și francezii n-au luat din latină același cuvînt pentru a exprima aceeași noțiune. Ambele cuvinte exprimă totuși aceeași noțiune. Semnificația cuvintelor nu conține numai reflectarea intelectuală a realității, ci și atitudinea pragmatică și afectivă față de ea. Ponderea atitudinii pragmatico-afective față de realitate este și mai mare în frază, unde se adaugă și o anumită structură morfotactică. Judecata este general-umană, în vreme ce fraza este particular-națională. Ceea ce dovedește că limba nu împiedică ci stimulează gîndirea să crește de la național la universal. Posibilitatea traducerii crește pe măsură ce crește conținutul logic al limbilor și deci convergența lor.

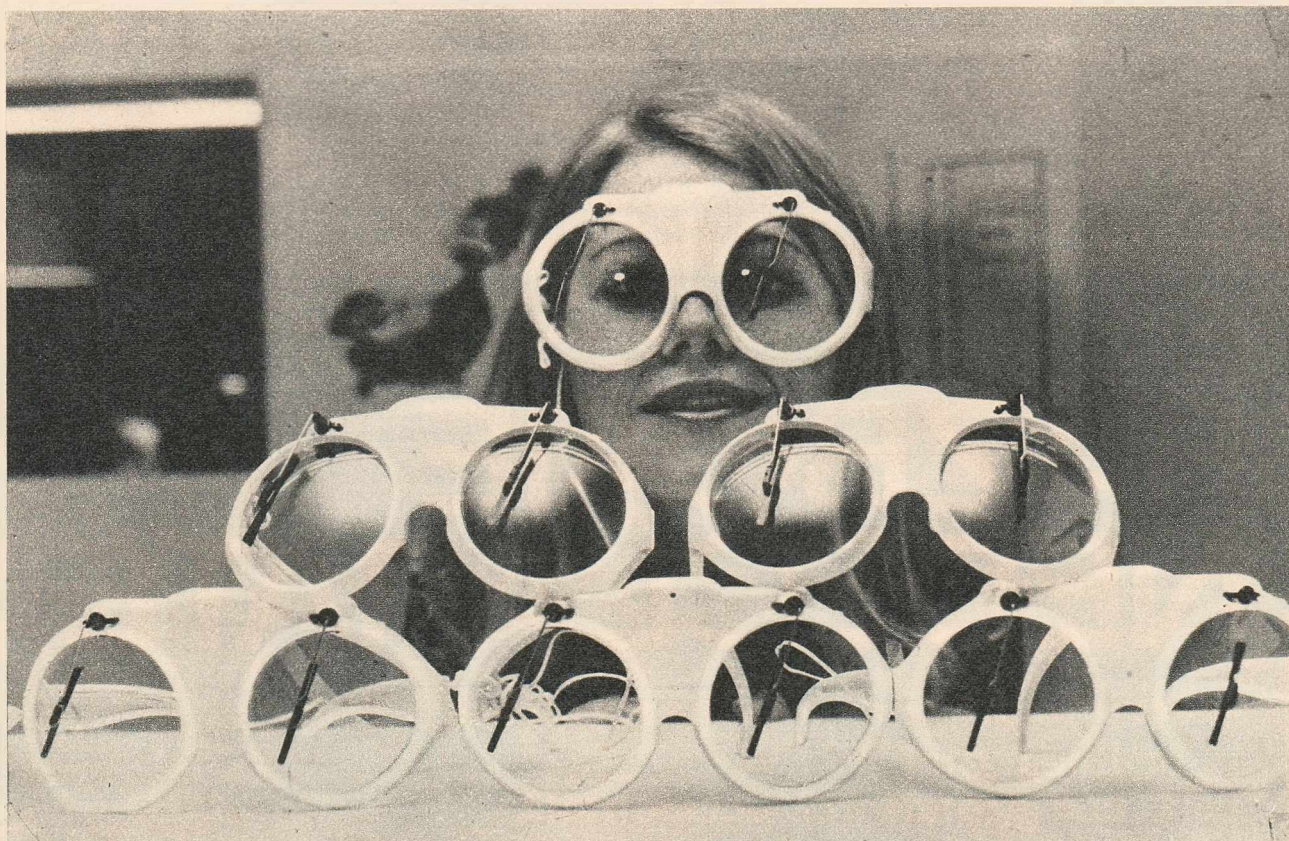
Noțiunea și judecata îi identifică pe oameni; metafora și morfosintaxa îi diferențiază. Însă diversitatea națională a morfosintaxelor este mereu depășită de identitatea universală a structurilor logice. Totuși, la semnificațiile depline ale unei limbi nu se poate ajunge numai cu ajutorul logicii; este tot atît de necesară și cunoașterea etnografiei poporului care o vorbește. Limba conservă, fie și în stare de fosilă, rezultatele unei uriașe experiențe istorice.

Dintr-o limbă într-alta nu poate trece ca atare decît informația intelectuală; cea emoțională este înlocuită cu o alta, cel mult asemănătoare dar niciodată identică. Numai mesajul conceptual poate fi tradus; cel afectiv nu poate fi decît echivalat. A traduce înseamnă a întrebuița alte cuvinte pentru a spune același lucru, a folosi un alt cod pentru a transmite același mesaj, a recurge la alți semnificații pentru a semnifica aceeași semnificație. Dacă avem de-a face cu un limbaj științific, în care informația afectivă este neglijabilă, traducerea este relativ ușoară, dar dacă este vorba de un limbaj artistic, în care mesajul emoțional are un rol important, atunci traducerea este un act de creație. Fabulele lui Krilov în traducerea lui Argezi sînt mai mult argeziene decît kriloviene. Aceeași deosebire există între limba curentă și cea poetică. În japoneză diferența este atît de mare încît limba poetică are sunete pe care limba obișnuită nu le are. Importanța deosebită pe care o are mesajul afectiv în limbajul artistic i-a făcut pe unii să subaprecieze rolul informației logice și să considere poezia ca pe un mod în care limbajul sârbărește lipsa rațiunii.

Istoria culturii dovedește însă că viața afectivă nu este menită să zădărnicească formarea structurilor logice, ci dimpotrivă, să stimuleze constituirea lor. Prin «stil», limbajul depășește și conservă afectivitatea individuală și națională, ajungînd în cele din urmă la reflectarea universală. Istoria limbajului este procesul prin care se constituie logica — limba universală a rațiunii — prin intermediul limbilor naționale ale nenumăratelor popoare. Istoria omeniului nu a început cu limba universală, dezagregată de minia divină în preajma Turnului Babel, ci se îndreaptă spre ea. Dar limba omeniului, chiar dacă va fi vreodată unică, nu se va reduce niciodată la logică, deoarece ideile oamenilor sînt alcătuite nu numai din cunoștințe, ci și din sentimente. Ei au de comunicat nu numai vești, ci și îndemnuri. A obliga limbajul să fie «precis», ca un sistem de semne algebrice, înseamnă a-l unidimensionaliza și a-l lipsi de seva care îl menține viu. A traduce întregul limbaj uman în formule matematice înseamnă a reduce omul la o «bestie exactă», cum spunea Paul Valéry.

Tot atît de dăunătoare pentru cultură este și convingerea că se poate traduce o frază printr-o altă frază chiar în cadrul aceleiași limbi. Cele două fraze nu exprimă niciodată aceeași idee, ci cel mult aceeași judecată. În fiecare este exprimată altă atitudine a vorbitorului față de obiectul judecat. «Un om trecea pe stradă» și «Trecea un om pe stradă» nu spun chiar același lucru. Altfel n-ar mai exista scriitori...

de Teodor MAZILU

*schimbător
de
viteză
încă
n-au ...*

▲ Consecință a unei concurențe ce îmbracă uneori forme clinice, industria ochelarilor de protecție — care de fapt nu mai protejează altceva decât snobismul — a prezentat la recenta expoziție «Interpublik '71» de la München ochelarii cu ștergător (asemănător celui de la parbrizul automobilelor) alimentat la o minusculă baterie. Pe cînd ochelari hidramatici și cu două diferențiale?

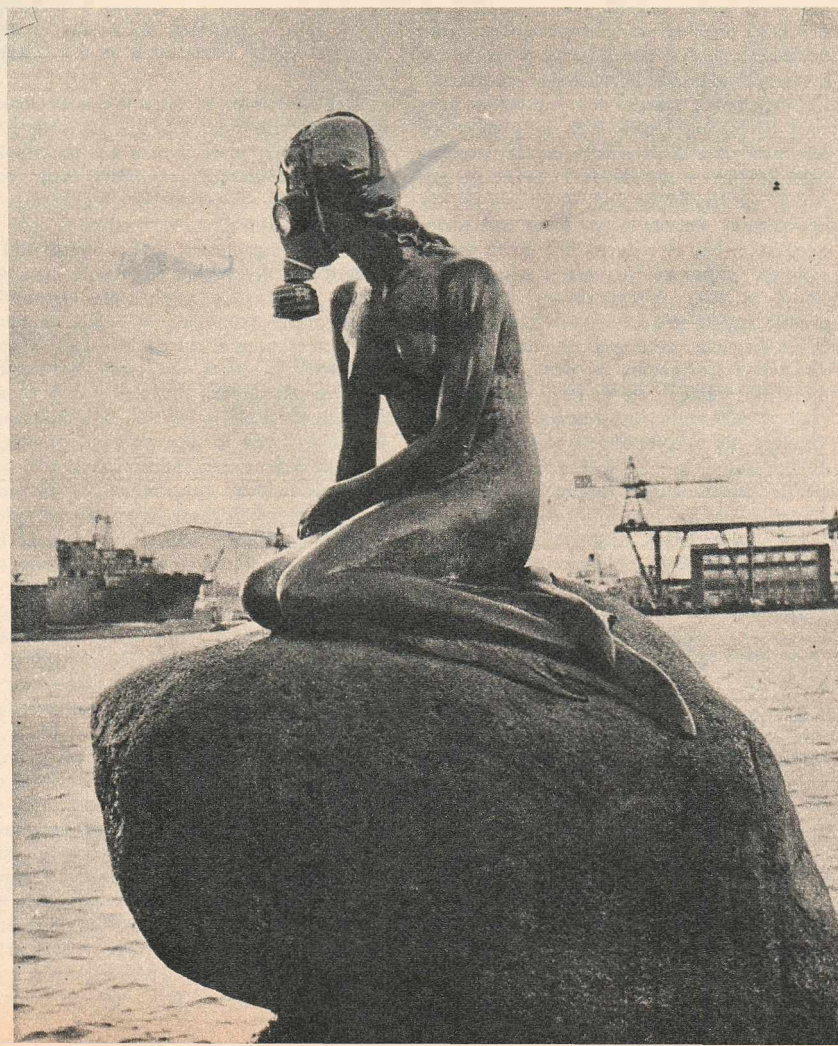
▲ *evrica!*

Bătrîn sau tînăr, bărbat sau femeie, oricine poate fi lovit de infirmitatea, mai mult sau mai puțin accentuată, de pierdere a auzului.

Alături de ramele de ochelari camuflînd proteze auditive au apărut de curînd cercei auditivi, pentru cochetele doamne și domnișoare care — pe cît e cu putință — ar dori să-și ascundă defectul.

sirenă veac XX ▶

Protestul împotriva primejdiei poluării aerului și apei îmbracă forme dintre cele mai insolite. Sirena din portul Copenhaga, o faimoasă și frumoasă statuie, a fost dotată cu mască de gaze de către membrii unei organizații de tineret luptînd împotriva acestei stihii a veacului nostru.

CINE FACE PE PROSTUL...

Se spune că X face pe prostul... Adică el n-ar fi de la natură prost ca noaptea. Dimpotrivă. După unii autori, ar avea chiar strălucirea lui Voltaire... În ciuda acestei strălucite inteligențe, X face pe prostul și, culmea, se descurcă de minune. Adică nu e un prost banal, din cei pe care-i găsești pe toate drumurile, ci un prost impecabil, un prost desăvîrșit. Atît de desăvîrșit încît toate ridurile inteligenței sînt impecabil alungate. E chiar mai idiot decît un idiot autentic. Această putere de adaptare la prostie ne pune pe gînduri... E X prost sau face pe prostul? Sau și una, și alta...? Asta e taina grozavă pe care vrem s-o dezlegăm.

În orice caz, mereu auzim cuvinte de laudă despre oameni inteligenți care — nu știm din ce motive, nu știm ce le-a venit — s-au hotărît să dea în gropi. Și au talent atît de autentic încît proștii autentici crapă de invidie. Dar am și eu suspiciunea mea... De unde vine atîta firesc în prostie? Cum dracu se face că stupiditatea îi vine ca o mînușă? Cum se explică atunci că dă în gropi fără nici un efort? Cum se explică atunci că e un prost plin de atîta naturalețe?

Nu de puține ori sînt avertizat:

— E inteligent, dar face pe prostu'...

Înțeleg și asta... O face pe prostu' o dată, de două ori... Dar s-o țină așa, morțiș, o viață întreagă, mi se pare exagerat. Nu-l năpădește niciodată plictiseala, nu-l apucă dorul după o vorbă de duh? Nu-l apucă dorința s-o facă o dată și pe inteligentul?... E ușor să fii inteligent manifestîndu-te numai în domeniul idioțeniei...

Cu cît trece timpul, suspiciunea mea devine din ce în ce mai mare. M-am cam plictisit de discipolii lui Voltaire care-și manifestă strălucirea numai debițînd ineptii... Ca să fii prost cu atîta naturalețe înseamnă că trebuie să ai și niște daruri innăscute. Simpla bunăvoință nu este suficientă...

Așa că, cine face pe prostul n-are de ce să se laude prea mult. Cine face pe prostul este cu adevărat prost, încît efortul nu e prea mare.

«**A** trecut timpul când Statele Unite își puteau permite să lupte pe piețele mondiale «cu o singură mână». Ne aflăm într-o perioadă de noi raporturi în lume, o perioadă în care balanța forței economice s-a modificat». Astfel definea însuși președintele Statelor Unite intrarea într-o nouă fază, de ascuțite deosebită a concurenței interoccidentale, de recriminări și represalii reciproce, declanșată de măsurile adoptate de Washington la 15 august. Suspendând convertibilitatea în aur a dolarului și lăsând cursul său să fluctueze liber pe piețele monetare externe, introducând suprataxa de 10% asupra importurilor — ceea ce echivalează în practică cu o ieftinire a mărfurilor americane la export și cu o scumpire a celor străine în S.U.A. — Administrația a readus la ordinea zilei protecționismul și conflictele comerciale acute. Din nou presa occidentală face referiri cu litere groase la diverse războaie comerciale, amintindu-ne de alte «războaie» din anii '60: «războiul puilor» dintre S.U.A. și Piața comună, «războiul frigiderelor» dintre Italia și celelalte țări vest-europene, «războiul citricelor», «al ouălor» etc. Numai că de data aceasta sînt implicate în conflict produse cu mult mai importante pentru economia țărilor respective — textilele, mașini-unelte, automobile — și valori materiale mult mai mari, precum și locurile de muncă a sute de mii de muncitori. Iar țările angrenate în principal sînt pe de o parte S.U.A. și pe de alta Japonia, R.F. a Germaniei, Canada, care în ultimul timp au obținut excedente în comerțul lor cu Statele Unite. Dar poate tocmai în acest din urmă fapt rezidă și una din explicațiile noilor războaie nedeclarate pe arena economică occidentală.

«BĂTĂLIA TEXTILELOR»

Între Japonia și Statele Unite, peste Pacific, fire subțiri urzesc o dependență puternică. Statele Unite sînt, pentru industria textilă japoneză, una dintre principalele piețe de desfacere. În Japonia textilele au o tradiție îndelungată. Industrializarea în această țară a început la sfîrșitul secolului trecut tocmai prin dezvoltarea acestei industrii. Iar în prezent industria textilă japoneză asigură locuri de muncă pentru 1 700 000 de muncitori — 15% din totalul forței de muncă din industrie — și furnizează 12% din exportul țării.

Dar și în Statele Unite industria textilă ocupă un loc însemnat în economie — 2 300 000 muncitori, unul din opt muncitori industriali fiind încadrat în această ramură. Ea deține și o însemnată putere politică, deoarece voturile alegătorilor din Sud sînt acordate în bună măsură doar senatorilor care susțin interesele industriei textile, fie că acestea coincid sau nu cu cele generale ale țării.

Nu este de mirare astfel că, cu intermitențe și intensități diferite, disputele privind desfacerea textilelor japoneze pe piața S.U.A. au devenit de-a lungul anilor relațiile dintre cele două țări. Ultima răbufnire este și cea mai violentă. Negocierile au început cu doi ani în urmă, fără a se ajunge însă la vreun acord. Discuțiile au continuat pînă cînd, în luna septembrie a.c., Statele Unite au dat Japoniei un ultimatum: dacă pînă la 15 octombrie nu va accepta propunerile americane privind limitarea exportului de textile în Statele Unite, acestea vor impune unilateral contingentări draconice. Ca urmare, deși cerurile de afaceri japoneze erau împotriva unor noi concesii, la data fixată guvernele celor două țări au semnat la Tokyo un acord privind limitarea sporului de vânzări textile japoneze în S.U.A., pe timp de trei ani, la 5% anual pentru textilele din fibre sintetice și la 1% pentru cele din lînă. În schimb, guvernul Statelor Unite s-a angajat să suspende suprataxa de 10% asupra importurilor respectivelor mărfuri.

După părerea observatorilor din Japonia și din alte țări, guvernul japonez a sacrificat interesele industriei sale textile pentru a evita înrăutățirea generală a relațiilor economice și chiar politice dintre cele două țări. Căci, într-adevăr, pentru industria textilă japoneză lovitură este foarte serioasă. Se apreciază că reducerea exporturilor în S.U.A. va însemna concedierea a 300 000—400 000

muncitori și falimentul multor firme mici. Dar acest «acord» a creat o stare de spirit pesimistă nu numai în rîndul cercurilor de afaceri din Japonia legate de industria textilă. Astfel, se face tot mai puternic auzită temerea că respectivul acord va fi folosit ca precedent pentru restricții similare față de importul altor mărfuri, cum ar fi oțelul, aparatele de televiziune, calculatoarele pentru birouri, automobilele — toate acestea constituind produse cu care japonezii au reușit să pătrundă puternic pe piața nord-americană...

O «VACANȚĂ FISCALĂ» PLĂTITĂ SCUMP

În R.F. a Germaniei măsurile protecționiste americane au lovit pînă în prezent

importurile din S.U.A. — în primul rînd la cele agricole. La rîndul lor, reprezentanții «celor șase» obiectează că Statele Unite nu au de ce să se plîngă, căci exporturile lor agricole în Piața comună au crescut în ultimii 10 ani mai mult decît în alte regiuni ale lumii. Totodată, arată «cei șase», condiționarea suspendării suprataxei de ridicarea unor bariere comerciale nu poate fi acceptată, măsura introdusă fiind ea însăși unilaterală, arbitrară și nelegală în raport cu regulamentele internaționale, în speță, a celor ale GATT, semnate chiar de Statele Unite.

Recriminările americanilor sînt primite cu atît mai multă răceală cu cît industriașii nord-americani dispun de încă un mijloc extrem de puternic pentru a ocoli barierele comerciale și a invadea cu mărfurile lor Piața

americane cer Canadei să-și sporească importurile din Statele Unite, să reducă taxele vamale la importurile din aceeași sursă și să revizuiască legislația fiscală încurajînd implantarea firmelor străine în indiferent ce domeniu. Oponîndu-se cererilor americane, Ottawa consideră că ele vizează de fapt împiedicarea aplicării strategiei de dezvoltare industrială a Canadei, pe care Washingtonul o califică «agresivă» — interesul S.U.A. fiind de a avea în continuare în Canada o furnizoare de materii prime și o piață de desfacere pentru produsele industriale americane.

«ÎN STIL TEXAN»

Dar arma principală pe care mizează în continuare Statele Unite în actualele lor războaie comerciale rămîne aceea monetară.

REALITĂȚI DIN LUMEA CAPITALULUI

RĂZBOAIE NEDECLARATE

—recriminări și represalii reciproce la ordinea zilei pe arena economică occidentală—

de Irina VIANU

cel mai drastic în ramura construcțiilor de mașini. De aci înainte, atunci cînd un producător vest-german de mașini-unelte va încerca să-și vîndă produsele pe piața americană, el va trebui să conteze pe o diferență de preț de aproximativ 30% în favoarea concurentului său american. Și aceasta deoarece prețul produselor sale va fi mărit cu 10%, ca urmare a suprataxei la import, cu alte aproximativ 10 procente, corespunzător creșterii cursului mărcii pe piețele monetare, și totodată producătorul american își va putea reduce prețul cu 10%, ca urmare a unui «credit» fiscal de 10% acordat de stat pe 1—2 ani, destinat să încurajeze investițiile în domeniul utilităților industriale. Pe lîngă toate acestea se propune în prezent în Statele Unite încă un proiect de lege prin care să se acorde un alt «credit» fiscal similar — dar de data aceasta pe perioade variînd între 5 și 10 ani — asupra impozitului perceput la toate mărfurile exportate. Nu este de mirare că, în aceste condiții, exportatorii vest-europeni consideră că piața nord-americană va deveni practic închisă pentru numeroase produse. În ce privește industria de mașini-unelte din R.F. a Germaniei, de pildă, închiderea pieței nord-americane va duce la concedierea a 44 000 muncitori vest-germani, iar în industria de automobile, la îngroșarea rîndurilor șomerilor din R.F. a Germaniei cu alți 92 000 muncitori. În general, în R.F. a Germaniei în producția de bunuri destinate exportului în S.U.A. lucrează 379 000 muncitori — 300 000 din ei în ramuri industriale cheie.

«Vacanța fiscală», cum este denumit pe continent proiectul american privind amînarea plății impozitelor, a stîrnit vii critici în Europa occidentală. De altfel «vacanța fiscală» a constituit și obiectul unei note de protest adresate guvernului S.U.A. de țările membre în Piața comună și din partea Foreign Office-ului de la Londra. Respectiva problemă a fost de asemenea discutată la sfîrșitul lui octombrie de reprezentanții ai Statelor Unite și ai Pieței comune. De o parte și de alta nemulțumirile abundă. Statele Unite declară că nu vor anula suprataxa la import decît dacă țările vest-europene își vor revaloriza monedele în raport cu dolarul și dacă vor revizui întreg ansamblul reglementărilor discriminatorii la

comună: este vorba de investițiile în străinătate, de implantarea în alte țări a filialelor americane, al căror număr a ajuns recent la 8 000, reprezentînd 35% din producția industrială globală a țărilor industriale capitaliste dinafara S.U.A. Eficiența acestei căi de pătrundere pe piețele celor șase reiese de pildă din faptul că valoarea vânzărilor efectuate de filialele respective pe piața celor șase depășește de 4 ori valoarea exporturilor americane pe aceeași piață.

CÎND E VIZATĂ ÎNSĂȘI DEZVOLTAREA INDUSTRIALĂ A CANADEI

Pînă nu demult, în relațiile sale cu colosul economic din Sud, Canada nu reușea să exporte decît materii prime și să importe produse industriale, rămîniad astfel condamnată la o economie dependentă și la un schimb neechivalent, dezavantajos. Un alt motiv de îngrijorare pentru autorități îl constituiau investițiile americane care acaparau principalele ramuri ale economiei, asigurîndu-și dominația în aceste domenii. Iată însă că, recent, autoritățile de la Ottawa au hotărît ca, menținînd anumite restricții în calea pătrunderii firmelor S.U.A. în domeniile cheie ale industriei, să le folosească în același timp în alte domenii, pentru a stimula dezvoltarea industrială și mai ales a pătrunde prin intermediul lor pe piața Statelor Unite. În acest scop a fost introdusă o legislație fiscală menită să încurajeze implantarea de firme străine în anumite domenii industriale. O serie de rezultate nu au întîrziat să se arate. Folosînd chiar armele adversarului, Canada nu numai că a reușit să modifice tiparul tradițional al schimburilor sale cu S.U.A., dar chiar să obțină în comerțul cu acestea un excedent anual de 2 miliarde dolari.

Instituirea suprataxei americane a lovit însă puternic. În condițiile în care 70% din exporturile Canadei se îndreaptă spre vecinul său din Sud, introducerea suprataxei a dus la o creștere rapidă și spectaculoasă a șomajului. În numai o lună, de la 15 august la 18 septembrie, șomajul a urcat de la 6,5 la 7,1%. Specialiștii consideră că reducerea vânzărilor canadiene pe piața americană va condamna la șomaj încă 100 000 muncitori.

Pentru a suspenda suprataxa, autoritățile

Oponîndu-se cererilor de a devaloriza dolarul, Statele Unite condiționează anularea suprataxei la importuri de revalorizarea monedelor partenerilor lor — în primul rînd a mărcii și yenului — pentru a obține astfel o redresare a balanței lor comerciale, care s-a deteriorat continuu de la începutul anilor '60 — cînd înregistra încă un excedent de 4—6 miliarde dolari — devenind deficitară în 1970 pentru prima oară din 1893.

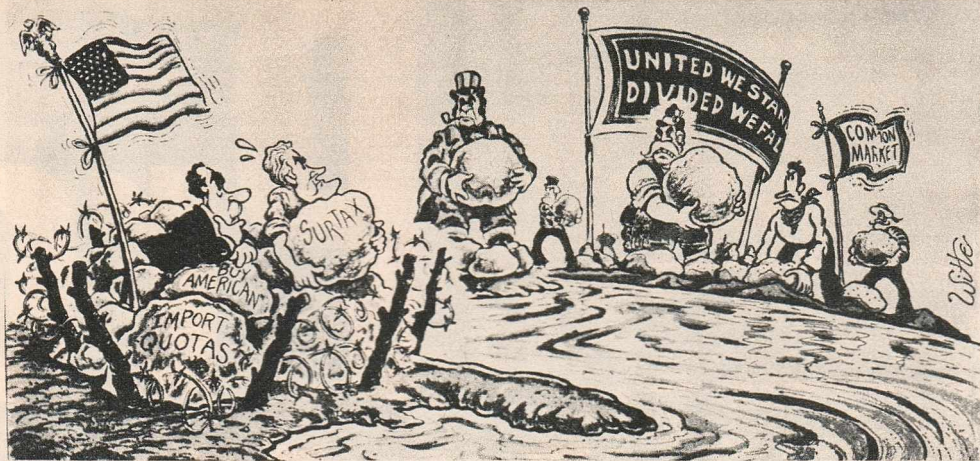
Sesiunea anuală a Fondului Monetar Internațional din septembrie și negocierile ulterioare din «clubul celor zece» nu au dus la vreun acord și observatorii n-au prevăzut perspective în acest sens nici pentru reuniunea «celor zece», programată pentru sfîrșitul lunii. Între timp Washingtonul n-a ezitat să recurgă la manevre menite să ducă la divizarea adversarilor. Astfel, în discuții bilaterale cu R.F. a Germaniei, ministrul finanțelor al S.U.A., John Connally, a declarat că țara sa este dispusă să suspende aplicarea suprataxei față de R.F. a Germaniei, considerînd că aceasta a permis fluctuarea mărcii pînă la un nivel care satisface necesitățile comerciale ale Statelor Unite.

Declarația lui Connally a provocat o vie nemulțumire în rîndul altor țări de pe continentul european, ca și în Japonia. În Anglia, influentul «The Times», în editorialul intitulat «Pericolele unor negocieri în stil texan», scria: «Este un lucru ca partenerii S.U.A. să accepte restricții pe piața americană pentru a ajuta Statele Unite, dar este cu totul altceva să se accepte restricții care nu sînt suportate în egală măsură de alți exportatori. Nimeni nu va accepta așa ceva. Avem de-a face cu o tactică periculoasă de provocatoare... Declarația d-lui Connally anunță o perioadă de represalii reciproce...».

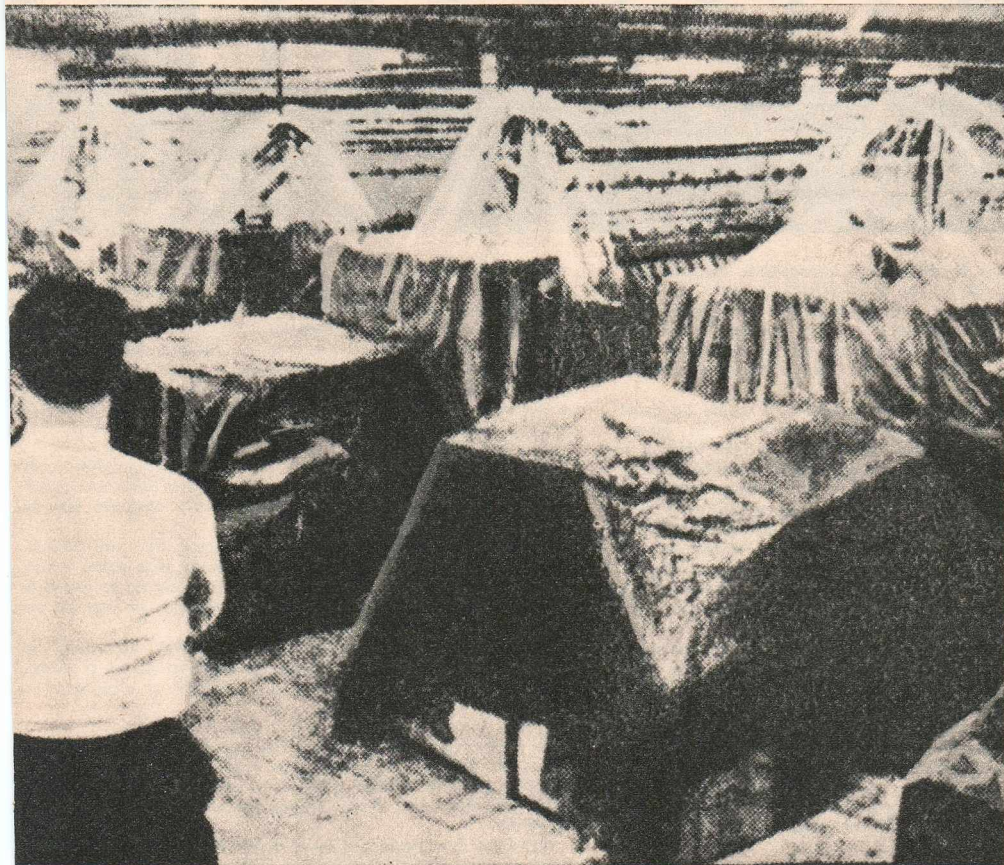
Într-adevăr, la numai două zile de la declarația ministrului finanțelor al S.U.A., Danemarca a anunțat că introduce și ea o suprataxa de 10% asupra importului produselor industriale. «Știu că această măsură contravine regulamentelor GATT și AELS, dar nu văd de ce noi nu am face acest lucru cînd alte state, cu mult mai mari, au considerat că pot ignora aceste regulamente», a declarat Henry Grunbaum, ministrul finanțelor.

Astfel, drumul escaladării represaliilor și contrarepresaliilor pare deschis.

de Ioan GRIGORESCU

Acest desen, apărut în revista americană «Time» — și în care președintele Nixon este înfățișat adresându-se ministrului de finanțe John Connally, spunându-i: «Ei, John, cel puțin am reușit să-i coalizăm» — ilustrează una din consecințele instituirii măsurilor protecționiste americane, și anume coalizarea țărilor lovite de acestea, pentru a le riposta.

Așa-zisul «acord» ce a pus pentru moment capăt «războiului textilelor» dintre S.U.A. și Japonia a stîrnit puternice reacții negative în Japonia, unde a și început să aibă drept consecință închiderea multor fabrici (fotografia de sus) și îngroșarea numărului șomerilor. Imaginea de jos redă un aspect de la o demonstrație organizată la Tokyo de mii de salariați din industria textilă, în semn de protest împotriva acceptării ultimatumului american.

CARTOLINA

Editura italiană «La Pietra» a avut ideea publicării unei «autobiografii a fascismului» reconstituită în exclusivitate din cărți poștale ilustrate puse în circulație în Italia între 1920 și 1945. Este o carte voluminoasă, grea, cu coperte negre, în care primul îl are imaginea lăsată să vorbească singură, prin elocvența ei de la sine grăitoare, cuvîntul explicativ fiind redus la un minim de expresii, fără adjective patetice, fără aprecieri de valoare, fără logoree propagandistică. Imagine autentică, selecționată din ceea ce era menit să prezinte fascismul într-o lumină cît mai favorabilă, extrasă din arsenalul iconografic al sinistrei mișcări care, din 1919 pînă în 1945, a împins Italia cu o consecvență diabolică pe marginea prăpastiei.

Opera este monumentală, de o copleșitoare forță de convingere, adevărat dosar al trufiei politice, al orgoliului puterii fără glorie, al megalomaniei deșăntate, obtuze, nelimitate, al violenței oarbe, instinctuale, animalice... Peste toate, dominînd într-o apoteoză a stupidității, cultul unui individ care se credea trimis de pronia cerească, biped sanguinar cu slăbiciuni lumești, ridicol în setea lui de măreție, agramat în vorbire, inșafabil în apetența puterii, jalnic și abject în ceasul răfuielii, de o dezesperanță nimicnicie intelectuală: Mussolini, ducele, cel ce se socotea descins în linie directă din gloria Romei antice, patron al unei turme de ciraci plini de complexe, atinși de psihopatia sexualis, sau «intelectuali» atrași de parvenitism, rătăciți ai literelor și artelor, plătiți gras pentru a se înhăna cu întregul lor harnașament de osanale la carul alegoric al cultului personalității.

Scriitorul Carlo Levi, care prefătează această «autobiografie» sui-generis, deschide volumul printr-o «Le cartoline della storia» (ilustrate din istorie) adresate lui Enzo Nizza, colecționarul ciudatei iconografii și autor al explicațiilor de sub imagini. Colecția lui Nizza, rod al unei pasionante munci de investigație și descoperire a înfățișărilor publicitare ale fascismului italian, este un fel de arheologie a subconștientului, întruchipată în volum sub forma unui straniu «talcio» al memoriei. Căci ce poate fi, în aparență, mai banal și mai anodic ca o colecție de ilustrate privită dincolo de imaginile lor foto sau litografice, pînă la textele stereo-tipe și conformiste ale corespondenților? Ar fi putut oare bănui capii Romei fasciste că tirajele lor de cărți poștale propagandistice, atît de naive, de simpliste, de anoste și de fade ca niște ilustrate de bal, vor putea compune, reunite, o virulentă și demascatoare autobiografie?

Iată declarată cu emfază «La gloriosa camicia nera d'Italia» (glorioasa cămașă neagră a Italiei) îmbrăcînd trupul unui homunculus ieșit din laboratorul de «supraoameni» al nietzscheismului, ceva între bărbat și femeie, pantaloni de călărie, ciuf izbucnind «pericolosamente» de sub fes, postură de operetă comică pe fundal romantic, jigolo de mucava cu buze fardate, cu dreapta în sold ca o curtezană masculină și cu stînga ținînd ca pe un stîndard de budoar «fascia», un fel de umbrelă strînsă în bețe de bambus cu un fier de toporișcă în loc de miner. «Giovinezza, Giovinezza, Primavera di bellezza!» Iată și portretul fizic al fascistului ideal, așa cum îl vedea Mario Carli: «1) Un cap vivace, genial, cu părul vilvoi. 2) Ochi arzători, mindri și candizi, care nu ignorează ironia. 3) Gura senzuală și energică, gata să sărute focos, să cînte mîeros, să comande «imperiosamente». 4) Mușchi viguroși, elastici, iradiati de fascicule de nervi «ultrasensibili». 5) Inimă de dinam, plămîni pneumatici, ficat de leopard. 6) Picioare de veveriță, capabile să se cațăre pe orice creastă și să scormonească orice abisuri. 7) Eleganță sobră, virilă, sportivă, gata de luptă, de fugă, «di danzare», «di arringare una folla» (de a agita mulțimea)»...

Mă tot gîndesc, de ce înnebuneau femeile după Rudolf Valentino care, sărmanul, numai fascist n-a fost?

Dar să răsfoim ilustratele lui Nizza și să acordăm seriozitatea cuvenită conceptului sudic al fascismului asupra vestimentației de paradă, de amor, de salon, de gală și de luptă — realizată în viziunea creatorului de modă Nanni — costume de ani nebuni, cărora niciodată nu le lipsește un atribut sine qua nōn: bîta. «Fiori ai valorosi soldati della nuova Italia!» Ducele privește crunt din medalion, față de granit, ochi învîpăiați, chelie pe tigvă, salut legionar, duritate de rădăscă, insectă-buldozer, leaica alăptîndu-i pe Romulus și Remus îmbrăcați în cămăși negre, Traian corbit de pe Columnă pentru a se inclina în fața «voinei de fier» pe o sărmană cartolină de-o liră!

Predilecția pentru stilul imperial este vădită, «Aurora augurale del fascismo» tropăie printre acvile pe un car antic tras de bidivii focosi, în coviltirul căruia o superbă vestală susține pe sini greul portret al ducelui; și însuși «El», marele «El», unicul și nerepetatul «El», se încruntă de pe o altă cartolină, în ținută marțială de Cezar; în alta e simplu burghez în haine de stradă, purtînd pe umeri un prunc învățat să salute fascist la vîrsta gungurului: «Pupilla del regime»!

N-aș fi bănuit niciodată că istoria poate fi scrisă cu ilustrate de doi bani și că o întreagă epocă ar fi capabilă să apară în toată goliciunea și prin tilcul unor biete cărți poștale. Apariția fascismului italian, cotropirea Abisiniei, războiul din Spania, axa, pactul tripartit, atacarea Uniunii Sovietice, lupta cu partizanii greci, albanezi și iugoslavi, binecuvîntarea papală, parăzile de mare montaj, poezia apologetică, ferocitatea ridicată la rang de atribut național, rasismul — cauză sfîntă, bestialitatea — condiție a expresiei de patriotism. Cartoline cu avioane bombardard, cartoline cu cuirasate în atac, cartoline cu invazii de parașutiști, cu vinători de munte («Ciao, ciao, mio bell' alpin...»), cu submarine («Ridendo in faccia a Morte ed al destino!»), cartoline cu sînge, cu lacrimi, cu ingenucheați, cu mame indoliate, cu copii jucîndu-se de-a războiul, cartoline cu gloanțe, cu bombe, cu mine, cu torpile, cu măști de gaze și... și deodată patru fotografii: un imens cîmîtir italian în Africa orientală, un și mai imens cîmîtir la Stalingrad; un ultim portret al ducelui — cine bătut, cu ochelari — și zguduitoră fotografie făcută în Piazzale Loreto din Roma, la 28 aprilie 1945, în care «voinea de fier», spînzurată de picioare printre alți șase distinși discipoli ai săi, atîrnă în fața poporului care făcuse dreptate. «Ultimo atto»: «De ce veniți să mă intervievați, doamnă? Îmi amintesc perfect de ultima vizită pe care mi-ați făcut-o la Roma, cu șapte ani în urmă. Atunci eram încă un personaj interesant. Acum sînt un defunct. Uitați ce-a mai rămas din mine! Sînt căpitanul unei nave cuprinse de furtună. Nava mea se scufundă. Mă găsesc în mijlocul oceanului dezlîntit; un naufragiat, în imposibilitate de a acționa, de a mai repara ceva... Abia mi se mai aude glasul. Și mă acoperă tăcerea...» (din interviul luat lui Mussolini de Maddalena Mollier la 1 martie 1945).

O lecție a istoriei pe o cartolină.

„In labor nobilitat“.

(Adagiu incontestabil latin)

ACUZA VICTIMEI:

în familie

Tare greu e să te cerți cu neamurile! Unui străin îi spui ce gîndești, și cu asta gata: îți vezi de treburile tale, pleci, l-ai dat uitării.

Cu neamurile însă se schimbă calimera: de ele, vrei nu vrei, rămîi legat. Îs ticăloase, te fac de rușine, îți strică firma; tu, bineînțeles, le boscorodești, le faci cu ou și cu oțet, le pui în vedere să nu-ți mai apară înaintea ochilor și, în general, în cale; dar cum sîngele apă nu se face, te pocnește după aceea o părere de rău și o grijă de soarta lor, de parcă tu, cu atitudinea ta critică, ai fi pricina tuturor relelor, de parcă tu ai fi vinovat de prostiile altora, pentru «simplu» motiv că și-s neamuri.

Fac aici, acum, toată filozofia asta pentru că în ultimele două zile am reușit să mă cert cu trei dintre neamurile mele.

Primul conflict a fost cu vărul meu. Un văr nu chiar primar, totuși foarte apropiat. Legătura noastră se datorează unui șir de numai cinci alianțe, între diferiți colaterali de gradul 6-7, ai ascendenților noștri de gradul 2-3. Cu alte cuvinte, un fel de vași unchi și vage (așa s-o fi făcînd acordul?!) mătuși, ai noștri și ale noastre. Mă rog, filiera contează mai puțin, important e că toată lumea știe că pramația asta e neam cu mine. Ceea ce, vă închipuiți, e foarte binefăcător pentru mine, pentru prestigiul meu în societate.

A venit aseară, iar; să mă cîupească de parale, iar; cu înfățișarea lui de ducă-se pe pustii, mi-a speriat copilul, iar; mi-a ținut teorii «bit», iar; mi-a ridicat voltajul rețelei nervoase, iar; m-a făcut să zbier, iar; să zbier pînă cînd toți vecinii din bloc, pe verticală, au început să bată, cu ce-au avut mai repede la îndemînă, în țevile caloriferului, iar; mi-a stîrnit o criză de ficat, iar; și a plecat întristat de cum mă port eu cu neamurile, iar.

Vărul ăsta al meu, podoaba familiei mele, dă, de patru ani încoace, de cînd și-a terminat liceul, în fiecare vară, cîte două examene de intrare în învățămîntul superior. Ceea ce denotă o consecvență, o stabilitate în aspirații, o fire tenace, un caracter ambițios de toată frumusețea. Primul examen îl dă la acea facultate la care în anul respectiv raportul dintre numărul locurilor și numărul candidaților e cel mai... uman. Aleargă, sărmanul, foarte mult în acele ultime zile în care se mai fac înscrierile, depune cererea cu un sfert de ceas înaintea «in-chiderii», dar n-aș putea spune, păcatul meu ar fi, că nu știe să-și aleagă disciplina care oferă cele mai mari șanse de accesibilitate. Deci, notați vă rog că vărul meu e și un științific! Al doilea examen îl dă, după vreo lună, cînd se scot în concurs locurile neocupate încă, de la unele facultăți, în cadrul primei manșe. Ceea ce denotă că vărul meu nu se cramponează, meschin, de o unică ramură pentru care ar avea înclinații și aspirații. Nu, el e un spirit cu orizonturi vaste; dacă vreți, un spirit universalist; dacă vreți, modern-renascentist; dacă vreți, enciclopedic; dacă vreți — și nu văd de ce să nu vreți — el e aspirantul sublim spre postul de factotum social. Panaceul grijilor universului. Vă spun toate acestea ca să înțelegeți sublimul fenomenului numit: vărul meu; vă spun toate acestea ca să vă fie limpede că viitorul omenirii și implicit al nostru stă pe umerii tinerilor de felul său. Pînă una-alta însă, înainte de viitor, el, vărul ăsta al meu, stă cam prost cu prezentul: n-are ocupație; n-are parale; n-are un rost; nu-i stăpîn pe el și, mai cumplit decît toate, a început să simtă că-i trece vremea și că, față de cei din generația sa, rămîne de căruță.

Sustine că nu-i pasă de ceilalți, însă minte. E mai sensibil decît o rană vie. De altfel este o rană vie; dar din pricina lui. El n-a avut grijă de el.

Acum și-a confecționat, în lipsă de altceva, o personalitate din mucava, ca să orbească și să înșele. Să pară totuși cineva. Și-a lăsat părul lung, și-l poartă buclat ca pe vremea lui D'Arctagnan; și-a tras pe el o pereche de pantaloni de vâcar ame-

rican; stă cu cămeșa desfăcută pînă aproape de centură, să i se vadă coastele și, pe ici, pe colo, cîte un mușchi, pe care, ostentativ, «și-l joacă»; și și-a atîrnat de gît un medalion, că dacă moare pe frontul științei și culturii inedite, să poată fi identificat, ca orice erou, după matricolă. E superior nouă tuturor, știe ce se va alege din omenire și de aceea e blazat și pesimist.

Aseară vărul meu iar a început să-mi facă teorii de-astea negre și atunci am socotit că-i bine să-i dau un sfat. Mi-am trimis nevasta în altă cameră, ca să nu se jeneze băiatul, și i-am spus că poate ar fi mai bine să-și găsească o slujbă potrivit studiilor lui de pînă acum, eventual — i-am propus concret — să vie la fabrica unde-s eu, că au locuri, și să se califice la locul de muncă; iar dacă ține morțiș și crede că într-adevăr îi «corespunde» capul, voința și puterea de muncă, să mai încerce să dea la facultate, la fără frecvență. Dar că, oricum, așa nu mai merge: că și ai lui sînt aproape de pensie și timpul trece și... mă rog, tot argumente d-astea, zic eu, de bun-simt.

Dar verișorul meu a fost de altă părere. — Nu ține, — îmi zice — nu ține, că dacă mă apuc de o muncă din astea de mîna a doua, mă fac de bafță. Îmi crapă obrazul, pricepi?! Și eu nu-s predispus să-i las pe «gagi» să rîdă de băiatul.

De aici a pornit totul. Mi-au apărut părinții lui înaintea ochilor: taică-său, muncitor încăruntit în meserie; maică-sa, femeie care a ținut o gospodărie de șapte suflete: bărbat-su, ea și cinci odrasle, pentru care a făcut pe dracu-n patru să aibă de toate, ca să n-aibă decît grija învățatului, pentru ca să-i scoată oameni. Cinci odrasle dintre care face parte și vărul meu cel distins.

De aceea mi-am reușit din fire și-am început să țip la el: pentru că n-am reușit să pricep cum poate să-ți fie rușine de ceea ce a făcut tatăl tău ca să te crească; pentru că n-am reușit să înțeleg cum poate să-i fie rușine unui fiu de muncitor de munca de muncitor; pentru că n-am înțeles cum poate să-i fie rușine de muncă unui om crescut într-o orînduire care a înălțat munca la rangul de datorie de onoare.

L-am socotit un deklasat moral și, așa neam cum îmi este, l-am dat afară cu indignare și ură din casa mea. Am trăit în clipa aceea sentimentul unui gest simbolic.

Al doilea conflict l-am avut azi, cu un nepot de-al meu — un nepot de vară, dar nu știu care o fi aia dintre cele multe ale mele — nepot care m-a sculat cu noaptea-n cap. Mă rog, așa-l aduce pe el trenul de acolo de la țară, de unde-i de loc, și pentru asta n-am dreptul și nici nu mă supăr.

Discuția a pornit din altă parte: pentru a nu știu cîta oară el mi-a reproșat că nu-l ajut să-și găsească o slujbă aici, la oraș. Orice, dar la oraș să fie.

Sigur, l-aș fi ajutat bucuros, numai că el n-are nici o calificare și, în plus, mai este ceva, mai important: dacă pleacă el din sat, bătrînii lui rămîn singuri și gospodăria lor frumoasă de acolo ar cam rămîne de izbeliște; pentru că bătrînii au trager de inimă, dar nu mai au putere. Pe de altă parte, cooperativa agricolă de acolo are nevoie de brațe de muncă tinere. Încît, pentru el, pentru nepotul meu, acolo în sat sînt perspective mai precise și mai generoase decît oriunde în altă parte. Venitul la oraș înseamnă o calificare profesională nouă, înseamnă goană după locuință și toate celelalte. Și-apoi, are o datorie față de părinți, față de satul lui, față de pămîntul și de întreaga suflare de acolo care — o repet — are nevoie, pentru a-și duce mai departe existența și pentru a prospera și propăși, de vinjoșenia unei noi generații.

L-am explicat toate acestea și multe altele, am amestecat argumentele materiale cu cele sentimentale, dar el, ca de lemn! O ținea ca prostul într-una cu o singură vorbă: «Fapt e, nene, că dumneata nu vrei să mă ajuți!».

Să apropia ora șase jumătate, trebuia s-o pornesc spre serviciu, nu mă bărbierisem, nu mîncasem nimic, dar îi tot dădeam cu munca de lămurire. Că țara se industrializează, dar că și în agricultură e nevoie de oameni, de specialiști. Că decît să vină la oraș, mai degrabă ar pune și el mintea și umărul, alături de ceilalți consăteni ai lui, ca să aducă mai repede orașul la ei în sat. Că industrializarea e spectaculoasă, dar că și transformării agriculturii potrivit avantajelor și pretențiilor revoluției științifico-teh-

nice merită să-i închini existența ta. Că avem, de la părinți și bunici, o tradiție și o pricepere în munca pămîntului și că e păcat să le întrerupem. Și e o prostie să nu le ducem mai departe, pe trepte superioare de calificare și randament. Că orașul și viața de aici, de la oraș, au, firește, hazul lor, dar că și urbanizarea ruralului, a satului, e un rost fascinant, un proces care implică o trăire, o ardere superioară sută la sută, o mare chemare și o mare datorie. În sfîrșit, că în țara asta trebuie făcute toate și că noi trebuie să ne împărțim pe măsură: unii aici, unii acolo.

Ei bine, la toate acestea, pe care nu i le-am spus azi-dimineață pentru prima oară, nepotul meu, flăcăul ăsta îmbrăcat jumătate țărănește, jumătate orașenește, mi-a răspuns clar și răspicat:

— Nene, poate ai și dumneata dreptate, dar mie de-acu' înainte mi-e rușine să mai fiu țaran. Și cu asta, gata! Vreau să mă apuc de o altă muncă. C-altfel nici fetele nu se mai uită la mine. Dacă nu m-ajuti dumneata, ca neam ce-mi ești, atunci m-oi ajuta singur!

Și căpătînosul a plecat lăsîndu-mă fierbînd de minie. Se răsculau în mine generații întregi de strămoși, țărani și răzeși, credincioși griului și vrumbului, albinelor și viței de vie.

În sfîrșit, colac peste pupază, tot azi, cînd ieșeam de la serviciu, mă întîlnesc cu o vară de-a mea. De fapt, tot un neam al cărui grad de rudenie e la fel de imposibil de stabilit ca și la ceilalți doi; dar, repet, important e că lumea ne știe de neamuri.

Era cu o fostă colegă de-a ei de școală, o fată brunetă, slăbuță și cu ceva distins și luminos într-însa, ceva greu de definit dar care semnaliza un om de calitate. Mi-a făcut cunoștință cu ea, prezentîndu-mă, bineînțeles, ca pe vărul ei cel mai apropiat; apoi m-a abandonat total și a continuat să-i descrie fostei kolege cît de bine a nimerit-o ea în căsnicie:

— Știi, dragă, nu fac nimic. Nici măcar o cafea. «Plopi» (pe bărbatul verișoarei mele îl chema, înainte de a o întîlni pe ea, îl chema, spun, foarte normal și simplu, Plopeanu) mi-aduce toți banii, și să știi că nu-s pușini de loc, că a știut Valy (ăsta-i numele verișoarei mele, dar la fel de bine poate fi și oricare altul) pe cine să aleagă; Plopi mi-a angajat manichiuristă care vine acasă; de femeie de serviciu nici nu mai vorbesc; a găsit, el știe cum, o ardeleană care-mi face casa lună, face piața, masa, și, ce să-ți mai înșir, dragă, totul, totul; i-am spus că-mi place o blană, «o nebulie», și Plopi a găsit soluția: a făcut contract pentru o carte, ceva de specialitate, cu șuruburi și formule. E drept că acum cam stă noaptea la birou, dar de, a vrut nevastă tînără, a vrut-o pe Valy...

Aici verișoara mea a ris semnificativ și cristalin ca o capră veritabilă cînd e deosebit de mulțumită de sine. Apoi a trecut la întrebări adresate excolegei sale. Întrebări-filii; întrebări-răutăcioase; întrebări-cancer.

— Dar tu, dragă, tot te mai amărăști cu serviciul ăla groznic? Opt ore pe zi, la țară! Penibil, tu, penibil! Ce Dumnezeu, n-ai găsit o soluție?! Eu n-aș sta acolo nici un ceas. De altfel, eu nu accept să muncesc nici acasă, dar să mă duc la serviciu! Ce face bărbatu-tău? Plopi, în locul lui...

Fata cea brunetă, slăbuță și cu ceva distins și luminos într-însa, — acum știu ce! — n-a răspuns nimic. Dar s-a posomorît și mi-a făcut impresia că o privește pe Valy a mea cu o milă fără sfîrșit.

Eu am reacționat altfel, e o chestie de fire. L-am spus lui Valy, așa, ca între neamuri:

— De fapt se pare că fiecare v-ați realizat în felul vostru. Dumneaei își face meseria pe care și-a ales-o, meseria pentru care s-a pregătit. Iar tu, Valy, trăiești potrivit idealului tău de lenie, indiferență și irresponsabilitate. Evident, tu o duci — cel puțin deocamdată — mai îmbeșugat, mai comod și fără griji, dar nu oricine e în stare să descopere și să practice o formă, pe cît de specială pe atît de legală, a prostituției cum ți-a reușit ție. Valy, îmi ești vară de atîția ani și n-am știut că ai geniul fraudei morale și al lipsei de scrupul în tine!

N-am înțeles de ce, după acest compliment — vă asigur, făcut cu toată sinceritatea — Valy m-a renegat ca neam, apropiat sau îndepărtat, pentru totdeauna.

Oare ce se va întîmpla cînd și sărmanul, harnicul Plopi — cel de bună-credință — va constata că el de fapt nu s-a căsă-

de Victor BĂNCIULESCU

NE VOM SĂTURA VREODATĂ DE FOTBAL?

Un val de inflație fotbalistică plutește deasupra Europei, inflăcărind imense mase de spectatori activi (în tribune) sau pasivi (în fața televizoarelor), punind în mișcare colosale mijloace organizatorice și sleind adesea puterile (limitate și ele) ale jucătorilor. Președintele Uniunii europene de fotbal (UEFA), Gustav Wiederkehr, ne atrăgea atenția, la București, asupra surprinzătoarei realități că în răstimpul dintre 13 septembrie 1971 și 17 iunie 1972, deci în numai 9 luni de zile, se dispută 153 de partide oficiale între reprezentative naționale și 252 de meciuri între echipe de club angrenate în sistemele competiționale ale UEFA, așadar, un impresionant total de 405 jocuri internaționale pe continent. La toate acestea se adaugă nu numai foarte frământatele meciuri pentru titlurile de campioni naționali, ci și diversele competiții internaționale (printre care Cupa Balcanică sau Cupa Europei Centrale, campionatul britanic sau campionatul scandinav). În această situație — și în ciuda aparențelor — UEFA se vede nevoită să tempereze intențiile unora de a spori numărul întâlnirilor internaționale, chiar dacă ele s-au dovedit un magnet infailibil pentru masele de iubitori ai fotbalului.

Ce înseamnă interesul pentru o partidă intertări am putut vedea din nou în cenușa duminică trecută, incapabilă — cu toată mohoreala ei climatică — să stăvilească entuziasmul popular al tribunelor sau să pălească strălucirea unei victorii ridicată la rang justițiar. Echipa României a tras la șapirograf scorul de la Guadalajara, învingând echipa Cehoslovaciei cu 2-1 într-o atmosferă tensionată care ar fi scos pe oricine din țigini. Este meritul formației românești și al publicului (care n-a fost doar bucureștean) de a fi menținut, în aceste condiții, o ambianță de corectitudine cu totul educativă, deci pilduitoare. Fără cerința îndeplinită a unei asemenea stări pe stadioane, desfășurarea potopului de meciuri pomenite nici n-ar fi posibilă. Excesele binecunoscute, de la Mönchengladbach și din alte părți, trebuie să fie excepții regretabile și totdeauna cu rigoare reprobate.

Am evocat supraîncărcarea calendarului fotbalistic pentru a sugera concomitent extraordinara capacitate de efort ce se cere astăzi unui jucător de elită. Rezistența fotbalistilor români pare în progres, augmentată mai ales de puseurile de mândrie patriotică în partidele internaționale. Dar la oboseală egală — cea care inevitabil cuprinde la un moment dat ambele tabere — altele sînt elementele decisive în cursa spre victorie. După părerea noastră, hotărtoare, duminică trecută, a fost — dincolo de forța obișnuită de luptă — superioritatea tehnică generală a ansamblului românesc, atît mai mult decît sensibil într-o partidă puternic grevată de un penalty ratat (acolo unde tipul flegmatic ar fi trebuit preferat emotivului) și de o gafă (ce tinde, din păcate, să devină tradițională).

Meciul acesta, terminat cu bine, a confirmat valoarea apreciabilă pe plan internațional a echipei de fotbal a României, a dovedit stabilitatea ei într-o anumită ierarhie. Asemenea ocazii ne îndeamnă și ne dau dreptul să-i dorim formației românești progresul, ameliorarea de care este capabilă cu puțină strădanie, cu un efort de gîndire. Ne referim la acea carență a cărei înlăturare ar face să crească simțitor potențialul echipei. Este vorba de simțul tactic individual, deci nu de orientarea tactică generală, ci de componenta ei. Nu e nevoie de manuale de specialitate pentru a observa că jucători excelenți dotați din punct de vedere tehnic («își fac numărul») (ceea ce e un fel de a-ți face datoria) și apoi uită sarcina mișcării următoare, uită adică, mai simplu spus, să se demarce, să se plaseze în acel spațiu liber care dă întotdeauna adversarului senzația că este depășit numeric. Realizarea acestei sarcini ne duce cu gîndul înapoi la angrenajul colectiv, adică la esența fotbalului (ceea ce nu înseamnă că incriminăm spiritul de solidaritate al echipei, existent fără îndoială, ci doar lipsa de ordine în manifestare).

Mai rămîne acum meciul cu echipa Țării Galilor, de loc comod, care nu îngăduie superficialității, chiar dacă hopul cel mai greu a fost trecut. Apoi mai sînt meciurile din cupele europene rezervate cluburilor. Și-apoi mai sînt meciurile din propriul nostru campionat. Și uite așa încep să ne fie ocupate nu numai duminicile, ci și sîmbetele și miercurile. Se revarsă peste noi valurile de fotbal, de nu mai răzvim și ni se face lehamite.

Apropo: cînd joacă Tottenham la București?

CEȘUL DE MUNCĂ

Dezbateri imaginată și scrisă de
Nelu IONESCU

toric ci și-a cumpărat o nevastă? Atunci probabil, ei, lui Valy, îi va fi contestată, denunțată rudenia.

Cele trei certuri ale mele — evident, cu firea imposibilă pe care o am, puteau fi și mai multe — mi-au împușinat, într-un fel, familia, mai precis, relațiile de familie. În schimb au avut darul să mă adune, pe mine și atenția mea, asupra unui sentiment care, de necrezut, încă mai este contemporanul nostru: rușinea de muncă. Bineînțeles, la alte proporții decît cu ani în urmă, decît înainte de a începe bătălia pentru crearea unei societăți formate din oameni cu mentalități noi, cu principii morale superioare, însă el încă există și încă face victime.

Deci, încă n-avem dreptul să ne odihnim, să punem armele deoparte; încă ne mai trebuie cîteva bătălii, cîteva ofensive. Căci — așa cum răsăpica a rostit secretarul nostru general la plenara de la începutul acestui noiembrie — am pornit «la un drum greu și de lungă durată, care cere din partea fiecăruia dintre noi să muncească și mai bine decît pînă acum, cu mai multă exigență și spirit de răspundere».

În ceea ce mă privește, am să mă răfuiesc chiar și cu neamurile. Am să încep printr-o acțiune de chemare în judecată a oilor negre ale familiei mele; de fapt, ale familiei noastre, pentru că cei trei — așa, cît de vag și totodată cît de binecunoscut sînt rudele mele — pot fi foarte bine și ale voastre.

CUVÎNTUL APĂRĂRII:

fără familie

E adevărat, i-am învinuit că-mi fac neamul de rușine și i-am renegat. Și totuși îmi sînt neamuri. Vorba ceea: e prost, dar e prostul nostru! Cu alte cuvinte, înainte de o hotărîre definitivă mă simt obligat să reiau judecata și să le cîntăresc mentalitatea și faptele și din unghiul lor de vedere. Pentru obiectivitate, pentru liniștea mea sufletească, dar mai ales pentru ei: dacă am să descopăr pricinile care i-au făcut să gîndească cum gîndesc, să se poarte cum se poartă, poate reușesc, în ceasul al doisprezecelea, să-i ajut. Firește, curmînd rădăcinile răului, dar și judecîndu-i cu înțelegere, adică cu înțelepciune.

Ca să nu vă arătați mirați și ca să n-avem vorbe, vă avizez că tot eu, cel care cu mina mea am scris acuzarea, acum scriu și apărarea. Pentru că înțeleg să mă lepăd de neamurile dovedite ticăloase, dar în nici într-un caz de adevăr.

Deci, mai întîi vărul meu. Ția care «s-a străduit» dar n-a intrat în facultate; Ția care socotește că e mai «onorabil» să șmechereste pe străzi și în baruri, să joci pocher dimineața, la amiază și seara, să fii blazat și «șucărit» pe societate, să-ți papi pîrînții de parole decît să te califici într-o meserie și să trăiești pe picioarele tale.

Obiectiv, la noi s-a petrecut o mare transformare: o dată cu întreaga dezvoltare socialistă a țării, cu democratizarea vieții noastre sociale, cu crearea gamei extrem de largi de condiții materiale pentru cei dispuși să învețe (cîmine, burse, laboratoare, număr sporit de locuri etc.), accesibilitatea la învățămîntul superior a devenit posibilă pentru oricine, cu o singură condiție: să știe carte. Concret, pentru început, să «ia» examenul de intrare.

Desigur, în aceste condiții, cînd posibilitatea de afirmare și desăvîrșire a individului a fost obiectiv creată, cînd totul depinde numai de criteriul muncă, hărnicie, silință, cînd totul depinde, deci, numai de tine, faptul că «n-ai făcut față», faptul că ai fost depășit de alții e aducător de rușine.

Aspirația de «a fi cineva», de a te bucura de prestigiul implicat de un loc mai de sus în ierarhia profesional-socială e firească, e omenească; doar idealul este o descoperire a omului. Pe de altă parte, revelația, cumva prin autodemascare, a poziției tale reale este, evident, dură, dureroasă și greu de recunoscut. Așa se face că reiei bătălia, reintri în concurs. Și ai dreptate; un eșec nu trebuie să te demobilizeze. De

altfel, te incurajează, te susțin moralmente și materialmente și pîrînții. Și au și ei dreptatea lor: vor să trăiască fiii lor așa cum n-au putut ei să trăiască.

Dar nu obstinația e cheia problemei, ci munca. Or, vărul meu n-a priceput lucrul ăsta. Dimpotrivă, a ajuns să-i fie rușine de muncă, să o disprețuiască. E tîrîmul pe care el a fost înfrînt, pe care el n-a făcut față. Și acum se amăgește că totuși odată și odată se va întimpla minunea. Însă «minunea» trebuie făcută, creată, muncită. Altfel, degeaba!

Vărul meu și-a adunat tot disprețul din el și, ca un netot, l-a aruncat, a vrut să lovească în criteriul după care s-au prețuite valorile în orînduirea socialistă, în muncă. Arma asta a lui, de văcar supărat pe sat, s-a dovedit însă un soi de bumerang care l-a lovit tot pe el. Vărul meu, pe zi ce trece e mai dominat de insatisfacție, mai deprimat, mai nesigur, mai copleșit de rușine și de dispreț de sine.

Vai de capul lui, și-a făcut-o singur! De fapt, nu l-am dat eu — aseară — afară din casă; s-a exclus singur din familie. Orbecăie acum de unul singur. Și totuși, mai are o cale de întoarcere, o șansă, o cheie pentru problema lui:

«Învățătura la om, comoară și munca, cheia ei. Păzește bine cheia, ca să nu pierzi comoara!»

Cu nepotu-meu de la țară lucrurile stau cam altfel: pe el l-a îmbătat înțînirea cu acest formidabil personaj al vieții moderne, al economiei industrializate, care este muncitorul industrial, tehnicianul. Este personajul social-model de cea mai largă răspîndire, cu cea mai mare putere de atracție, cel mai tentant de urmat.

Ceea ce se petrece cu nepotul meu aș spune că face parte din respectul și admirația pe care o are sectorul B al economiei (firește, mă refer la oamenii lui) față de sectorul A.

În principiu, îl înțelege și sint de acord cu aspirațiile nepotului meu. Ceea ce aș vrea eu însă să înțeleagă el e că își poate elabora o «personalitate» pe măsura pretențiilor societății socialiste, o «personalitate» pe măsura «modelului» său, și «acasă», la țară. Și aș mai vrea să înțeleagă că, tot acolo, se poate transforma din rural în urban, el și viața lui. Că de altfel acesta e un proces obiectiv, pe care n-are rost să-l întîrzie cu căutările lui pe cont propriu.

Dar, peste toate, aș vrea să înțeleagă că principalul e să fii «veșnic pus pe muncă», să ai ambiția să fii primul, să ai succese, să te realizezi, să simți că ești cineva, să simți că «ți-ai pus în mișcare puterea ta după cum cere interesul social». Că domeniul în care faci asta nu-ți influențează meritul absolut al muncii tale.

Nepotul meu — ca și vărul meu, dar într-o altă variantă — n-a sesizat adevăratul criteriu al valorii umane. Și din aceeași pricină a pornit-o pe drumul instrîinării de familie.

Nu s-o fi găsit nici un bătrîn, acolo, la el acasă, care să-i spună că-i «mai bine fruntea la sat, decît coada la oraș»?

Și acum, pupăza de vară-mea! Aia care-i leneșă, nesimțită și șarlatancă. Aia care-i dispusă să facă orice numai să nu-și pună mîntea la contribuție și osul la treabă. Aia care habar n-are ce înseamnă să realizezi tu însuși, prin munca ta, ceva; care habar n-are ce autentică fericire îți poate aduce sentimentul utilității tale în societate, sentimentul realizării personalității tale prin propriile strădanii. Aia care, pe lîngă toate, n-are habar nici ce-i acela un ideal sentimental.

Dacă aș fi în locul lui bărbat-su, «Plopi» Ția moale și fraier, aș deschide ochii și aș trece la fapte. Nu, n-aș da divorț. Aș întreba -o ce-și dorește mai mult. Apoi aș duce-o în fața obiectivului Ția (pentru că, fără îndoială, Valy nu și-ar dori «cel mai mult» decît un obiect) și pentru început l-aș cita pe Marx: «O valoare de întrebuintare, un bun, nu are deci valoare decît pentru că în el se află concretizată sau materializată muncă omenească abstractă».

Apoi aș pune-o pe Valy la cea mai sălbatică muncă concretă. Așa, spre reeducare! Să-și cîștige singură ce-și dorește, să-și cîștige singură ce are nevoie. Și, pînă la urmă, să-și redescopere singură adevărata ei frumusețe, adevărata ei tinerețe, deocamdată potențiale, eventuale și date uitării din calcul prost.

Ar fi singura posibilitate — pentru ea, ca și pentru ceilalți doi — să reintre în familie.

JUDEȚUL TIMIȘ

INDUSTRIA LOCALĂ — UNA DINTRE VERIGILE PRINCIPALE ALE
ECONOMIEI JUDEȚULUI

Realizarea unor cantități de produse cât mai mari, într-o gamă cât mai largă de tipuri, la un nivel calitativ cât mai înalt — iată în esență preocupările permanente ale Direcției de industrie locală a județului Timiș.

În cadrul unităților industriei locale din județ se fabrică în prezent peste 2 000 de produse și sortimente, atât pentru necesitățile locale cât și pentru piața republicană. Pentru a epuiza enumerarea lor, ar fi nevoie de un catalog. Ne mărginim deci să amintim doar câteva dintre produsele noi realizate anul acesta.

MOBILĂ: camere de zi Ileana, garnituri Bonanza, paturi tip Elegant, dormitoare Horațiu, garnituri rustice junior, biblioteci modulate, scaune balansoar și tip Venus, pupitre și scaune tip B pentru copii etc.

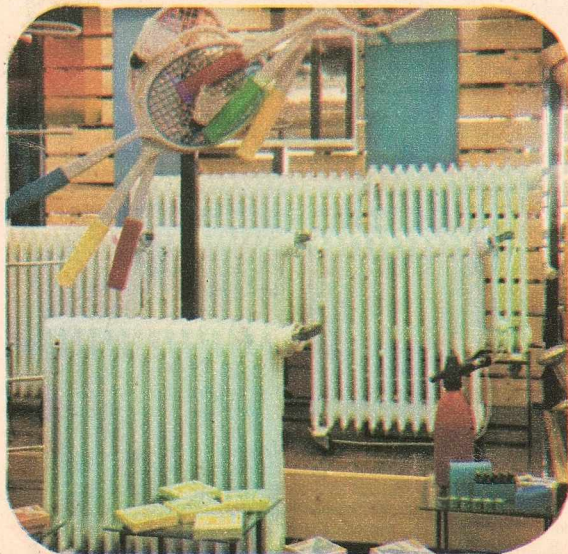
PRODUSE ALIMENTARE: franzelute cu lapte și calciu, franzelă semialbă, gogoși cu varză și brânză, pesmet Zwibok, cornuri cu miere, șerbet spumos, napolitane, fursecuri, răcoritoare ș.a.

PRODUSE DE UZ CASNIC: un nou tip de boiler electric cu presiune (în două variante: de 85 litri și 15 litri), hidrofoare pentru apartamente, de 85 litri, sobe electrice de 2 000 W (din cahle de teracotă), uscător de rufe (atașabil la vană), uscător-radiator de perete pentru baie, interfon pentru uz casnic.

ARTICOLE DIN MASE PLASTICE: jucării, accesorii pentru păr, diferite accesorii pentru bucătărie (solnițe decorative, linguri pentru salată, friptură, cartofi, furculițe pentru cartofi etc.).

PRODUSE CHIMICE: soluții de revelatori și fixatori foto, oxid verde de crom, alucol (produs farmaceutic).

MATERIALE PENTRU ZIDĂRIE ȘI FABRICATE DIN BETON: borduri și pavele din beton în diferite modele și culori, pentru pavaje mozaic, atât pentru folosințe edilitare urbanis-

tice cât și pentru locuințe.

Pe baza experiențelor unui colectiv de inventatori din cadrul industriei locale, în prezent s-a trecut la realizarea fabricării cap de serie a unui important reper pentru autoturismele DACIA, și anume: plăcuțe pentru frâne.

PENTRU AUTODOTAREA ECONOMIEI ȘI INDUSTRIEI LOCALE DIN JUDEȚ ȘI A CELORLALTE JUDEȚE: industria materialelor de construcții: alimentator presă și masă pentru fabricarea cărămizilor; industria alimentară și de alimentație publică: robot de bucătărie cu funcțiuni multiple, mașină electrică de tocat carne, mașină pentru preparate de carne, încălzitor pentru chioșcuri, mașină de curățat cartofi, mașină de dopuit sticle, mașină de spălat pahare, standuri pentru imbuteliat capsule de CO₂ pentru autosifoane.

Bunul nume al unor produse ale industriei locale timișorene este binecunoscut și peste hotare. Se exportă unele produse, mult apreciate și solicitate, în peste 19 țări, dintre care amintim: U.R.S.S., S.U.A., R.S. Cehoslovacă, R.P.U., R.P.P., Cipru, Maroc, R.D.G., R.F. a Germaniei, Suedia, Canada, Anglia, Franța, Belgia ș.a.

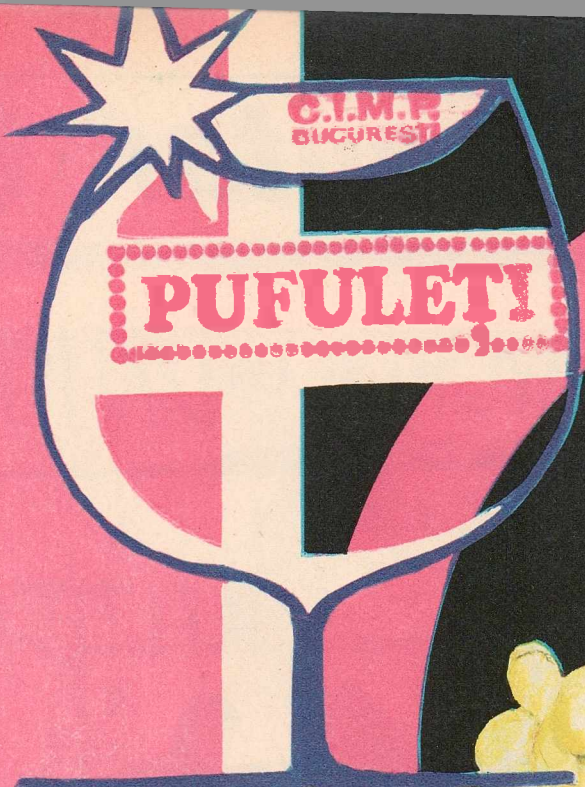
Pentru a asigura și spori continuu calitatea producției lor, întreprinderile industriei locale colaborează cu întreprinderi și instituții care au acumulat o mare experiență.

Roadele bogate ale acestei colaborări se văd în înseși produsele create după metode moderne — prezentând numeroase calități tehnice și funcționale — care după o experimentare științifică sînt lansate în producția de serie, cu succesul asigurat atât în țară cât și pe piața externă, datorită utilității lor în domeniul casnic și gospodăresc, calităților lor deosebite, corespunzătoare gustului celei mai exigente clientele.

Eugen GIȚULESCU

PUBLICITATE

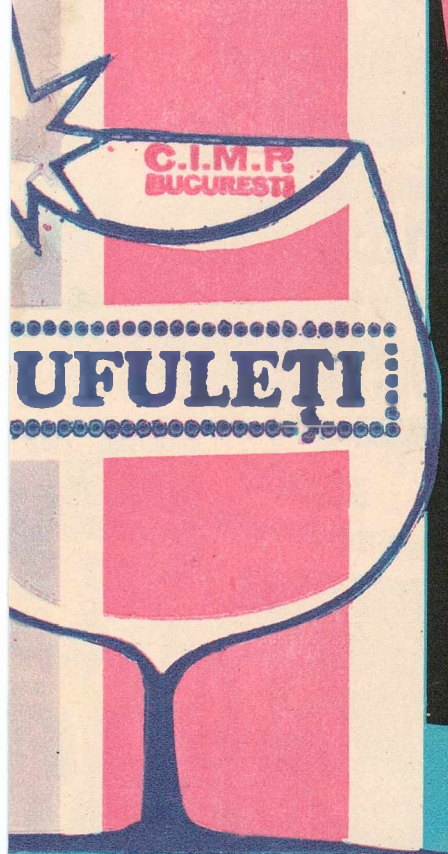

C.I.M.P.
BUCUREȘTI

PUFULEȚI

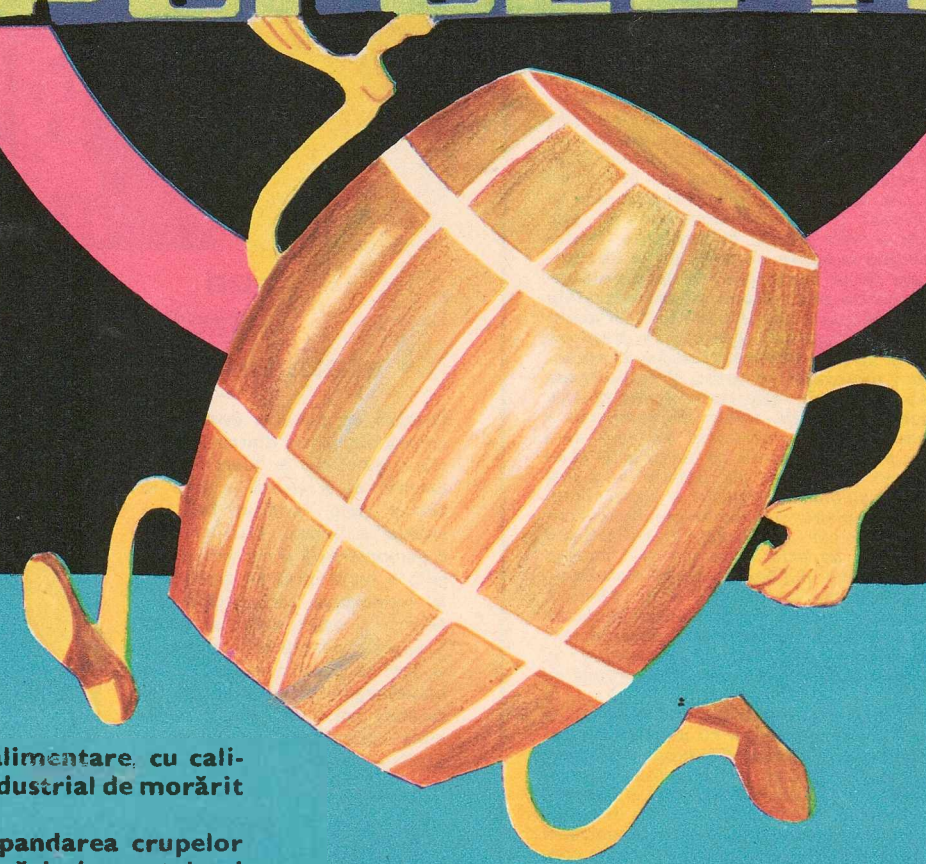

PUFULEȚI

C.I.M.P.
BUCUREȘTI

PUFULEȚI

Un nou sortiment în grupa produselor alimentare, cu calitate superioară, fabricat de Combinatul industrial de morărit și panificație București.

— Un excelent aperitiv obținut prin expandarea crupelor superioare de cereale, cu adaosuri de grăsimi vegetale și brinză specială, «pecorino».

— Un produs crocant, cu aspect atrăgător, gust plăcut și valoare nutritivă ridicată, putându-se consuma la toate vîrstele.

— Un produs conservabil pe timp îndelungat.

«Pufuleții» rivalizează ca aperitiv cu alunele și, în consecință, se pot consuma la un pahar de bere sau de vin. Datorită gustului și aromei sale, produsul se poate consuma și la micul dejun, cu lapte sau ceai.

O săptămână în lume

Prezența activă a României socialiste în arena internațională, afirmarea multilaterală a politicii sale externe ca factor pozitiv de promovare a unor atitudini politice realiste, raționale, menite să asigure o atmosferă propice cooperării internaționale, securității și păcii, constituie obiectul unui interes crescând în lumea întreagă și se bucură de aprecieri care ne onorează. Concordanța deplină dintre principiile fundamentale enunțate de Partidul Comunist Român (și cu prilejul recentei Plenare) și întreaga politică internă și externă a Republicii Socialiste România justifică și explică acest puternic ecou internațional, demonstrând justetea pozițiilor noastre în problemele care preocupă lumea contemporană. În atenția opiniei publice internaționale se situează marcant activitatea neobosită pe care conducătorul partidului și statului nostru o desfășoară ca exponent al aspirațiilor nobile ale României socialiste, ca personalitate de seamă a vieții internaționale. Nicolae Ceaușescu «întruchipează o țară», un stat care și-a adus o contribuție proprie la normalizarea relațiilor dintre statele Europei, indiferent de orinduirea lor socială — scrie savantul vest-german Waldemar Besson în prefața sa la volumul recent apărut în R.F. a Germaniei sub titlul «România pe drumul socialismului». În actuala etapă a luptei dintre progres și reacțiune — apreciază în continuare prestigiosul om de știință — conducătorului român îi revine «un rol hotărâtor, de importanță politică mondială». Analizii cei mai competenți ai politicii internaționale sînt unanimi în a considera că politica internă și externă practică de țara noastră sub conducerea P.C.R., în frunte cu secretarul său general, decurge din atașamentul fidel față de concepția marxist-leninistă, aplicată creator și cu realism consecvent. Militînd pentru instaurarea unui climat de pace în lume, pentru respectarea deplină a drepturilor fiecărui popor de a-și hotărî de sine stătător dezvoltarea, țara noastră se opune izolării și, dimpotrivă, depune susținute strădanii pentru a-și adînci și extinde relațiile cu toate statele, fără prejudecăți și discriminări, dar în virtutea unor principii ferme de la care nu se abate. În interviul pe care l-a acordat revistei «Jeune Afrique», președintele Consiliului de Stat exprimă din nou cu claritate această poziție: «Principiile fundamentale ale politicii externe române pornesc de la dezvoltarea conlucrării cu toate țările socialiste, de la o colaborare activă cu țările în curs de dezvoltare, cu toate statele lumii, în spiritul coexistenței pașnice. La baza tuturor acestor relații așezăm principiile deplinei egalități în drepturi, respectul independenței și suveranității naționale, neamsecul în treburile interne, avantajul reciproc și renunțarea la forță și la amenințarea cu forță în raporturile dintre state».

În fiecare săptămână, agenda activității politice internaționale a partidului și statului nostru cuprinde numeroase elemente care atestă concretizarea acestor principii în forme de dialog activ și de cooperare reciproc avantajoasă. În ultimele zile Bucureștiul a fost vizitat de vicepreședintele Consiliului de Miniștri al Italiei, Francesco De Martino, de primul ministru singaporez Lee Kuan Yew, de ministru economiei și finanțelor al Franței, Valery Giscard d'Estaing. Între timp, ministrul de externe român și-a început vizita de o săptămână în Franța, fiind primit de președintele Pompidou, tovarășul Iosif Banc, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, ministru al agriculturii, industriei alimentare, silviculturii și apelor, a întreprins o vizită oficială în U.R.S.S., iar o delegație guvernamentală română, condusă de tovarășul Ion Pășan, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, a sosit la Phenian, unde a fost primită de tovarășul Kim Ir Sen.

La București, tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit succesiv pe oaspeții italieni și francezi și a avut convorbiri cu membrii delegației Biroului Comitetului Central al Partidului Comunist din Grecia (interior). La Palatul Consiliului de Stat au fost primiți de asemeni Altea-Sa regală, prințul Bernhard von Lippe-Biesterfeld al Olandei, și directorul editurii vest-germane «Rombach», dr. Fritz Hodeige. În legătură cu participarea țării noastre la activitatea Organizației Națiunilor Unite și a altor organisme internaționale se cuvine consemnată adoptarea de către Comitetul pentru problemele politice și de securitate al Adunării Generale a două proiecte de rezoluție — la care România este coautoare — în problema folosirii spațiului cosmic în scopuri pașnice.

Între timp, la 14 noiembrie a intrat în vigoare protocolul de aderare a României la Acordul General pentru Tarife Vamale și Comerț (G.A.T.T.). Devenind membru cu drepturi depline al acestui Acord, țara noastră urmează să beneficieze de drept — și în condiții echitabile — de concesii comerciale negociate în cadrul G.A.T.T., prevalîndu-se și de avantajul clauzei națiunii celei mai favorizate, în raporturile cu celelalte state membre.

Un eveniment care a reținut în mod deosebit atenția opiniei publice internaționale l-a constituit din prima zi a acestei săptămîni prezența și participarea efectivă a delegației Republicii Populare Chineze la lucrările Adunării Generale a O.N.U. În ajunul acestui moment istoric a fost dat publicității textul telegramii pe care președintele Mao Tzedun și premierul Ciu En-Lai au adresat-o tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășului Ion Gheorghe Maurer. În telegramă se exprimă mulțumiri pentru contribuția directă a Republicii Socialiste România la «eforturile neobosite» pentru restabilirea drepturilor legitime ale Republicii Populare Chineze la O.N.U.

Exprimînd linia de conduită a delegației chineze, conducătorul ei, Ciao Kuan-hua, ministru adjunct al afacerilor externe al R.P. Chineze, a declarat că, potrivit politicii guvernului de la Pekin, delegația sa «va colabora la O.N.U. cu reprezentanții tuturor țărilor care iubesc pacea și sprijină dreptatea, pentru apărarea păcii internaționale și promovarea progresului omenirii».

În Chile, vizita oficială întreprinsă de primul ministru al Cubei, Fidel Castro, a prilejuit manifestarea unei solidarități depline cubano-chilene, în lupta pentru apărarea independenței și suveranității naționale, pentru sprijinirea cauzei comune a popoarelor Americii Latine.

Marti, 16 noiembrie 1971

Dic. BABOIAN

un drept elementar...

Dreptul de a munci este poate cel mai elementar dintre drepturile omului. El se identifică cu dreptul de a exista și este în același timp rațiunea însăși a existenței umane. Dar, precum o demonstrează și fotografiile de față, o luptă dirză se desfășoară în numeroase țări occidentale pentru ca acest drept să poată fi asigurat pentru toți cetățenii, ca toți să poată avea un loc de muncă sigur, independent de interesele sau bunul plac al stăpînilor cutărei sau cutărei companii.

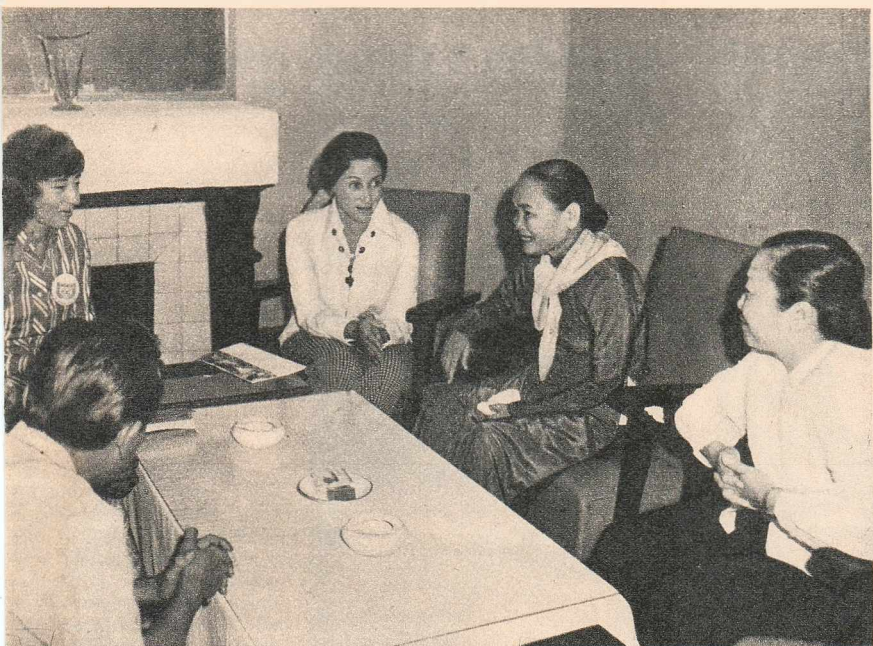
realități din lumea capitalului

«Munca e un drept» — se afirmă pe pancarta fixată în dreptul unui cort, în plină stradă, la Terni (Umbria-Italia). Faptul însă că muncitorii adună aici semnături pe petiții revendicînd locuri de muncă (fotografia 1) arată că o astfel de afirmație nu presupune sine qua non și o realitate în Italia.

Cei 50 000 șomeri din Merseyside au cunoscut pe pielea lor cum e cu respectarea dreptului la muncă. Și de aceea demonstrează pe străzile orașului Liverpool (fotografia 2).

Concernul Klöckner (R.F.G.) și trustul francez Wendel-Sidelor au ajuns la concluzia că ar fi mai rentabil pentru ele să reducă numărul muncitorilor în uzinele lor din Georgsmarienhütte și respectiv din bazinul Lorenei. Demonstrînd pentru locuri de muncă sigure, atît muncitorii vest-germani (fotografia 3) cît și cei francezi (fotografia 4) amenințați de spectrul șomajului își revendică însuși dreptul la viață.

femei americane la hanoi

Lupta pentru încetarea imediată a agresiunii din Vietnam se află pe primul plan al activității organizațiilor de femei din S.U.A. Pentru a cunoaște urmările războiului la fața locului, pentru a se înarma cu noi argumente necesare combaterii lui, o delegație pacifistă a femeilor americane a făcut o vizită în Indochina. La Hanoi, delegația a fost invitată la Comitetul Central al Uniunii femeilor vietnameze, unde a fost primită de Nguyen Thi Thap (a doua din dreapta), președinta uniunii.

tradiții din secolul 17, realități din '71

Costumele de epocă ale membrilor corpului de gardă al reginei, lămpile cu care au cercetat clădirea Parlamentului britanic, așa cum se face de sute de ani înainte de redeschiderea sesiunii sînt lucruri care țin de tradiție și s-au desfășurat și anul acesta potrivit aceluiași ceremonial imuabil. Dincolo de aspectul pitoresc și vetust, operațiunea a fost de data aceasta mult mai serioasă decît de obicei («mai minuțioasă chiar decît în 1605, cînd Guy Fawkes a fost surprins în timp ce încerca să arunce în aer Parlamentul, pe timpul domniei lui James I», menționează agenția «Keystone»). Discursul tronului rostit la Westminster de regina Elisabeta a II-a a Angliei a fost precedat de o amplă acțiune de securitate. Nici una din clădirile și sălile uriașului palat nu a scăpat vigilenței specialiștilor — adaugă știrea furnizată de «Keystone». Atenția sporită acordată acestei acțiuni își are explicația în repetatele acte teroriste — amintim exploziile de la Turnul poștei și aeroportul Heathrow — care au avut loc în ultimele săptămîni la Londra.

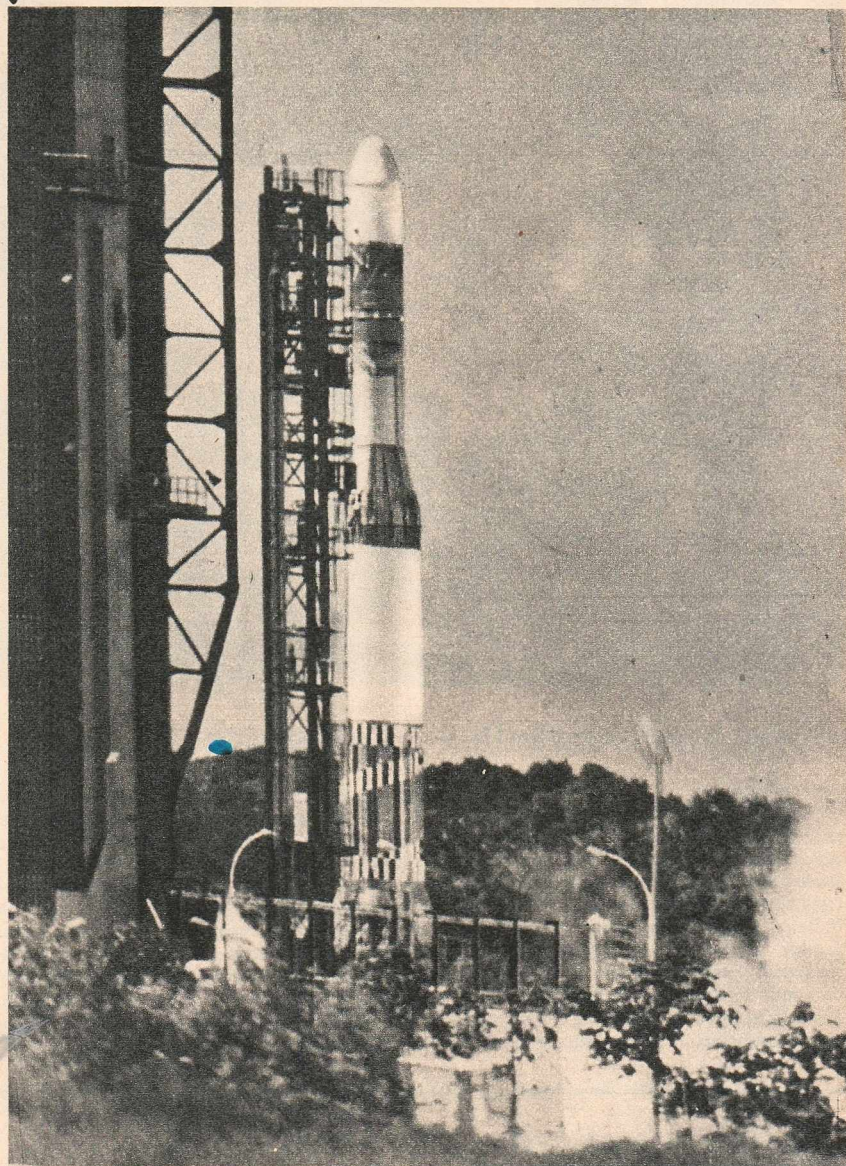

doar cîțiva polițiști... ▶

În pofida amploarei luate de lupta revendicativă a celor 12 000 muncitori de la fabrica de automobile S.E.A.T. din Barcelona, — îndeosebi după evenimentele de la 18 octombrie cînd poliția a deschis focul contra muncitorilor — nici o imagine n-a reușit să răzbată din Spania în legătură cu greva de la S.E.A.T. Imaginea surprinsă la Barcelona, și pe care o reproducem din cotidianul francez «Le Figaro», este, cum afirmă legenda dată de respectivul ziar, «prima care a parvenit în Franța: uzina părea moartă, porțile închise; singurul semn de viață — cîțiva polițiști în jurul unei dube».

la două minute și 40 secunde

după lansarea de la centrul spațial din Kourou (Guyana Franceză), racheta «Europa-2», ce trebuia să plaseze pe orbită un satelit pentru comunicații, s-a prăbușit în Atlantic, ca urmare a faptului că primele două trepte, de construcție britanică și franceză, nu s-au putut separa. Această a doua încercare nereușită — după cea din iunie 1970, cînd eșecul a fost cauzat de o defecțiune la cea de-a treia treaptă, de construcție vest-germană — constituie, potrivit comentariilor presei din țările vest-europene interesate, «o lovitură dură dată Europei spațiale». Se dorea să se poată afirma, în sfîrșit, după 10 ani de încercări, că tehnicienii organizației E.L.D.O. au depășit stadiul tinereții, și așa-zisa Europă spațială a devenit majoră, deschizîndu-i-se un viitor surizător și putînd priva astfel Statele Unite de monopolul în domeniul telecomunicațiilor spațiale în lumea occidentală.

un prieten al copiilor

Danny Kaye, cunoscutul actor american de cinematograf și music-hall, se dovedește încă o dată a fi un statornic prieten și susținător al copiilor. L-am văzut în repetate rânduri participând la prestigioasele gale organizate anual de UNICEF. În prezent, după ce a poposit în șapte țări asiatice, Danny Kaye întreprinde, ca un adevărat ambasador itinerant, un tur al Europei pentru a contribui la strângerea de fonduri de care UNICEF are nevoie în campaniile sale de ajutorare a copiilor din țările slab dezvoltate, din regiuni calamitate etc. În fotografie: după înapoierea sa din Asia, Danny Kaye la o conferință de presă la hotelul George V din Paris.

ripostă provocărilor neofasciste ▲

Frecvențele provocări cu caracter neofascist ce au avut loc în Italia împotriva elementelor democratice și instituțiilor republicane au determinat riposta fermă a populației, concretizată în mari demonstrații de masă ce au loc în numeroase orașe ale Italiei (în fotografie, aspect din timpul manifestației de la Napoli, la care au luat parte 50 000 muncitori, studenți, muncitori agricoli, funcționari). Acțiunile din cadrul «Lunii de luptă antifascistă» — inițiată sub lozincă «Fascismul nu va trece!» de un grup de personalități politice și culturale italiene, printre care deputatul Arrigo Boldrini, președintele Asociației naționale a partizanilor, scriitorul Danilo Dolci, cineastul Cesare Zavattini, actorul Gian Maria Volonte, senatorul Ferruccio Parri — prilejuiesc în aceste zile reafirmarea hotărâtă a tradițiilor de luptă antifascistă a poporului italian, mobilizează toate forțele progresiste împotriva oricărui atentat la libertățile democratice și instituțiile republicane, reamintesc, în special tinerei generații, ce a însemnat fascismul și ce pericol reprezintă în prezent reînvierea lui.

„poliforumul cultural“

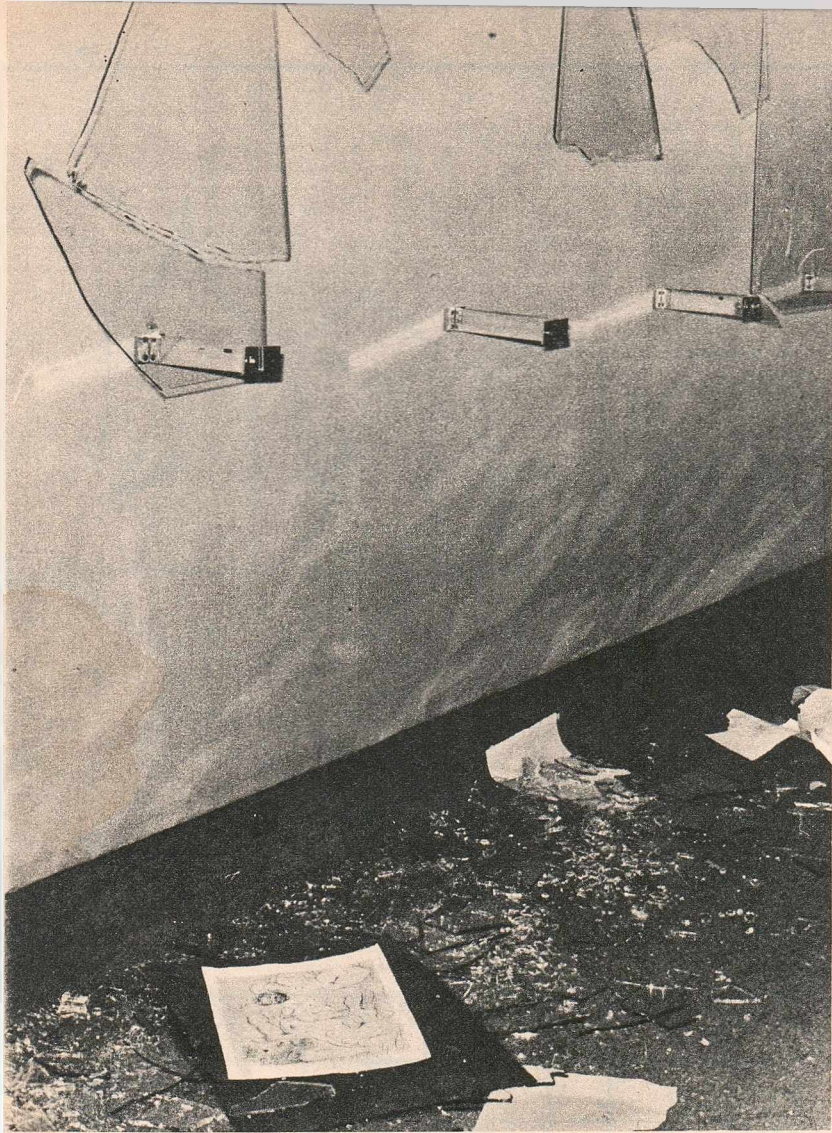
Înainte de sfârșitul anului, în parcul La Lama din capitala Mexicului va fi inaugurată una dintre clădirile destinate să rămână, prin valoarea și originalitatea lor artistică, în istoria arhitecturii. Potrivit descrierilor publicate în presă, construcția realizată de arhitecții Guillermo Rossel de la Lama și Ramon Miquelajauregul este de forma unui diamant și e montată pe o structură de oțel acoperită cu aluminiu; are patru niveluri, totalizând aproape 12 000 metri pătrați; un forum interior octogonal și douăsprezece fațete exterioare decagonale — în total 8 400 de metri — sînt acoperite de o uriașă frescă și de reliefuri al căror autor e David Alfaro Siqueiros. O echipă compusă din pictori, sculptori, turnători, ingineri, chimiști, sudori, fotografi a lucrat timp de șase ani la realizarea acestui «Poliforum cultural», care va adăposti numeroase săli pentru expoziții, spectacole muzicale și teatrale, conferințe și congrese. În fotografie, David Alfaro Siqueiros în fața «Poliforumului cultural».

stop-cadru: corupție

Asemenea secvențe — surprinzind comercializarea stupefiantelor în plină zi, pe stradă, la New York — ilustrează, o dată cu amploarea luată de traficul de droguri în metropola americană, un fapt de tot atita gravitate: corupția în rândurile poliției. Imaginile de față au fost realizate din dispoziția «comisiei Knapp», instituită în urmă cu 18 luni de către primarul Lindsay, pentru a verifica veridicitatea rezultatelor unei anchete realizate pe cont propriu de un ziarist de la «New York Times», David Burnham. Acesta ajunsese la concluzia că majoritatea celor 31 500 polițiști din New York sînt corupți. Comisia, alcătuită din 39 membri și prezidată de un avocat cunoscut din Wall Street, Percy Whitman Knapp, n-a făcut decît să confirme cele afirmate de Burnham. S-a relevat astfel că polițiștii primesc între 1 200 și 1 400 dolari pe lună de la organizatorii de pariuri, că agenții de loterie clandestine plătesc de asemeni poliției pînă la 15 milioane dolari pe an, că antreprenorii își asigură «ordinea» pe șantiere contra 40-400 dolari pe lună, că traficanții de droguri își pot vedea nestingheriți de treabă chiar sub nasul polițiștilor «unși» etc.

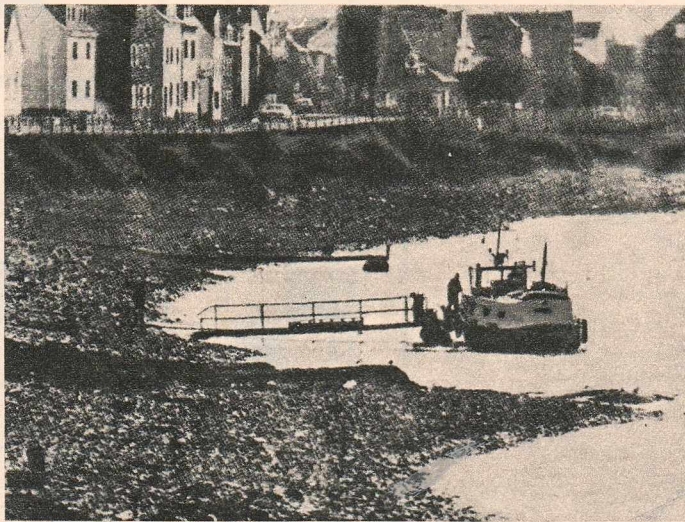

MADRID: vandalism la expoziția picasso

Această fotografie înfățișează scena incalificabilului act de vandalism comis la Madrid, la expoziția de gravură Picasso organizată cu ocazia celei de-a 90-a aniversări a pictorului. Huliganii, aparținând unui așa-zis «comando de luptă antimarxistă», au vrut să-și exprime dezacordul cu opiniile politice ale lui Picasso. Și au scos lucrările din cadrele lor, le-au împoșcat cu vopsea roșie și substanțe acide. Dintre cele 24 de gravuri expuse, numai două au scăpat intacte. Păgubele au fost apreciate la 467 000 franci. Vinovații au fost arestați.

Rinul: cote alarmante

După o vară zgîrcită în ploi, apele Rinului, principala arteră fluvială a R.F. a Germaniei, au scăzut pînă la cota alarmantă de 1,60 metri. Se pare că nu numai seceta e de vină: potrivit experților, se manifestă o tendință de reducere generală a debitului fluvialului, ale cărui cote au fost, în medie, în ultimii ani de numai 4,5 metri. Fenomenul a creat și pînă acum dificultăți circulației fluviale, obligînd vasele să-și reducă încărcăturile. Situația prezentă e considerată extrem de gravă. În afara traficului fluvial primejduit, s-au creat greutăți și în aprovizionarea cu apă a unei serii întregi de localități.

cronica de trei secunde

POVESTIRI DIN PĂDUREA LUXEMBURGHEZĂ

Am adormit aseară cu un ziar pe față, un ziar în care se scria despre incidentul de la frontiera Belgiei cu Luxemburgul, provocat de păsări — păsările vîinate de vînători belgieni, între 1 octombrie și 15 noiembrie ale fiecărui an, cînd e voie să prinzi și să omori păsări pe teritoriul belgian, păsările care migrează spre Sud, mii de păsări cazute în fiecare toamnă, în lațuri și curse întinse de belgieni de-a lungul frontierelor cu olandezii, vest-germanii și acești luxemburghezi care s-au revoltat în acest an, în localitatea de graniță Steinfort, s-au revoltat «în numele solidarității europene pentru protecția păsărilor», cum scria în moțiunea predată autorităților, după care s-au dus pe cîmp, acolo unde se întindeau lațurile, și au început să arunce petarde pentru a semnaliza păsărilor să se îndepărteze de locurile acestea periculoase, ceea ce a provocat minia vînătorilor belgieni, dar nu s-au produs ciocniri căci poliția frontieră veghea...

...Să fie posibil ca această poveste frumoasă, bună de dormit adulții Europei, să-și piardă caracterul ei ireal de basm și, într-un viitor nu prea îndepărtat, continentul nostru să fie zguduit doar de asemenea incidente de frontieră? Vom ajunge ziua aceea cînd europenii vor fi terorizați doar de acțiunile vînătorești de la granița belgo-luxemburgheză? Și cum va arăta noaptea aceea cînd europenii se vor trezi îngroziți nu de altceva decît de șosmarul păsărilor care nu sînt lăsate să zboare libere și liniștit între Belgia și Luxemburg?

DESPRE STRANIU ÎN FOTBAL

Celebra echipă de fotbal Ajax din Amsterdam a bătut-o măr pe Olympique din Marsilia, în returul Cupei campionilor. E adevărat că francezii au condus cu 1-0 vreo cinci minute, la început, dar după aceea olandezii le-au dat nu mai puțin de patru goluri și nu au mai avut ce discuta. Cum sună povestea asta sub pana unui mare cronicar sportiv de la Paris?

«Olympique Marseille i-a făcut pe cei de la Ajax să tremure în birlogul lor, și aceasta dovedește incontestabil (!!! — sublinierea mea) că fotbalul nostru se găsește pe drumul cel bun (!!! — s.m.). O.M. a jucat nu cu capul plecat, nu cu frica-n suflet, ci cu luciditate, cu brio și cu încredere în forțele ei...» Cu luciditate, cu brio și cu încredere în forțele tale poți încasa patru goluri și o bătaie zdravănă. Cu luciditate, cu brio și cu încredere poți scrie că dacă i-ai făcut pe ai mai tari să tremure cîteva secunde, această situație dovedește că fotbalul tău e incontestabil pe drumul cel bun, nu pe cel rău...

«Stranie și paradoxală seară, începută cu cele mai nebunești speranțe, încheiată în fața unor realități copleșitoare...» — așa scrie cronicarul franțuz, dar să recunoaștem că tot cu atîta luciditate, brio și încredere s-a scris de multe ori și se mai scrie istoria a mare, a omului serios, care nu joacă fotbal.

Radu COSAȘU

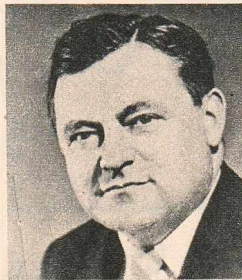
agendă

Aflat la Pekin, în fruntea unei delegații italiene, PIETRO NENNI, senator pe viață, fost vicepremier și ministru de externe al Italiei, a caracterizat restabilirea drepturilor legitime ale Chinei în O.N.U. și în Consiliul de Securitate drept începutul unui nou stadiu politic în lume. În privința relațiilor bilaterale, Nenni a relevat importanța semnării recente a primului acord comercial și de plăți dintre cele două țări.

Un ziar saigonez și o rețea de televiziune din S.U.A. au dezvăluit că, în timpul mascaradei electorale din Vietnamul de Sud, ambasadorul american la Saigon, ELLSWORTH BUNKER, a oferit importante sume de bani candidaților din opoziție pentru a nu se retrage din cursa electorală. Potrivit unor directive scrise, primite de Bunker de la Washington, contracandidații trebuiau să joace piesa pînă la capăt «pentru binele țării», chiar dacă alegerile erau măsluite sau s-au bine-zis tocmai de aceea. Altfel exista riscul ca, în cazul unei prea evidente mascarade electorale, Congresul S.U.A. să refuze să voteze în continuare ajutorul destinat Vietnamului de Sud.

Lungul șir de accidente ale avioanelor de tip «Starfighter» aparținînd forțelor aeriene vest-germane (pînă-n prezent s-au prăbușit 141 aparate, provocînd moartea a 67 piloți) a determinat, deși cu o întîrziere de un deceniu, aspre critici la adresa cumpărării acestor avioane americane de vîntoare. Contractul a fost încheiat pe vremea cînd portofoliul apărării era deținut de FRANZ JOSEF STRAUSS — acuzat acum de a fi «înșelat Bundestagul» cu privire la calitățile avioanelor și de ase-

meni de a fi omis faza normală de experimentare la perfectarea afacerii.

Cu prilejul apariției în limba franceză a primului volum al lucrării sale «Jurnal din rezistență», compozitorul și luptătorul grec pentru libertăți democratice MIKIS THEODORAKIS își mărturisește crezul artistic. Reproducem din interviul publicat în «Le Monde»: «Cred că un artist trebuie să caute să fie în contact cu masele cele mai largi, fără a face concesii asupra nivelului creației. Seferis a fost unul dintre cei mai mari poeți ai noștri, dar poezia sa e dificilă... Totuși în Grecia oamenii cîntă pe străzi poemele lui puse pe muzică de mine».

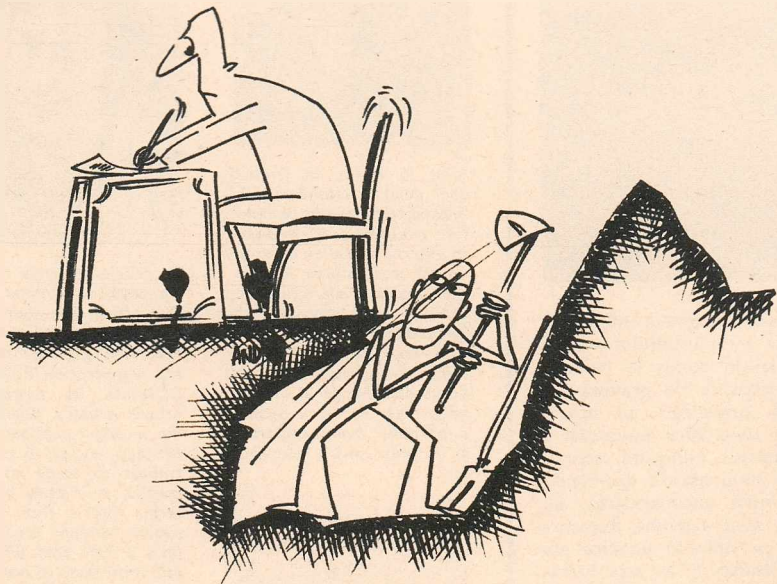
Coaliția forțelor de stînga din Uruguay — Frente Amplio — nu este o grupare politică de conjunctură electorală, ci o manifestare a prezenței maselor în viața politică a țării, în condițiile sporirii capacității de organizare și a gradului de conștiință a poporului, fapt ce se va evidenția cu prilejul alegerilor de la 28 noiembrie — a subliniat la o recentă întrunire, la Montevideo, RODNEY ARISMENDI, primul secretar al C.C. al P.C. din Uruguay.

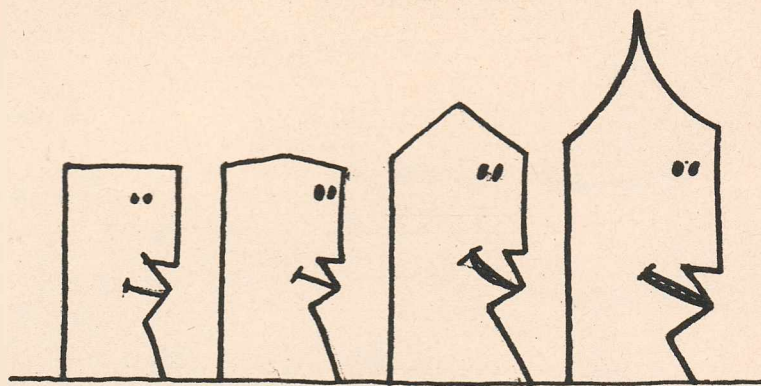
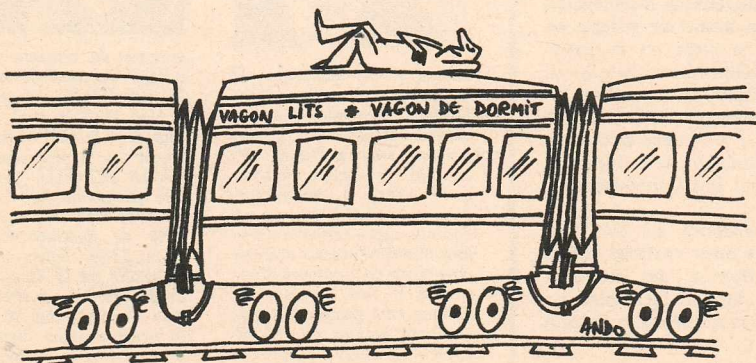
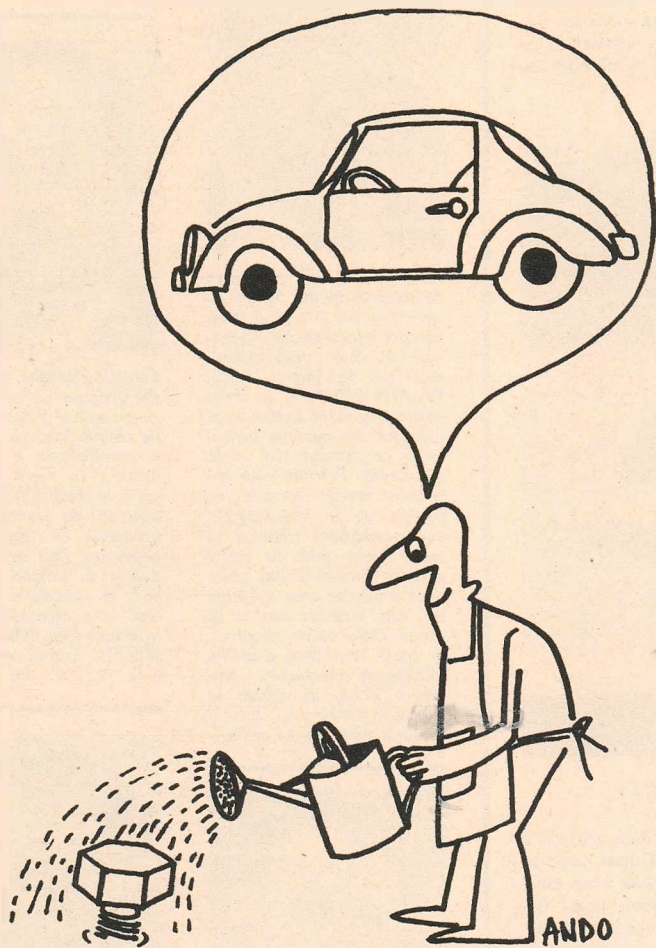
Indicele de creștere a producției de automobile va fi în cursul acestui deceniu de 2 pînă la 3 la sută pe an, față de 8 la sută în deceniul trecut — a apreciat GIOVANNI AGNELLI, președintele companiei italiene Fiat, în conferința de presă prilejuită de deschiderea celui de-al 53-lea Salon al automobilului de la Torino. Toți producătorii — a menționat d-sa — vor trebui să aplice în acest deceniu dispozitive antipoluante și de securitate care vor avea asupra costului automobilelor o incidență de ordinul a 30%.

UMOR

de ANDO

„HOMO SAPI... ENS“

JOC DE CAP

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

ORIZONTAL: 1) Li se urcă fluturii la cap — Mai mult păr decit cap. 2) Cap limpede (fem.) — Un tinăr care și-a pierdut capul! 3) Se bat cap în cap — I s-a urcat la cap. 4) Înmanunchează trăsături de căpetenie — A scoate capul în lume — Cap în fosta poliție turcă. 5) Cap de acuzare! — A imita fără cap! — Văzute în inchipuire! 6) Nuferii sudului — În... căp...ăținați din naștere. 7) Capul ariciului! — Au capul descoperit — Secole de-a rindul. 8) Cap și piept — Împletite la cap. 9) Umblă cu capul în nori — Căpeteniile de la prisacă. 10) Îte date peste cap! — În capul verii! (abr.) — Capul care-ți dă de furcă. 11) Drumul de la un cap la altul — Proprietarul capului din care a șișnit Palas-Atena. 12) Un fel de a începe să bagi la cap — Îți dau bătaie de cap la descurcat.

VERTICAL: 1) Sub comanda căpeteniei mării — Pun capăt zilelor. 2) Se-ntorc cu cap cu tot — O babă nevăzătoare (masc.) — Bubuie, nu se-ncurcă. 3) Prins pină peste cap — Puși cap la cap. 4) Cruda veselie a pădurii — Cap... cană — Capăt de jos! 5) leșite din cap — Le este pină peste cap. 6) Dat spre difuzare — Se bat în cap. 7) Capi (fig.) — Altul care-i bătut în cap — Farmecul Evei. 8) Capăt — Cap — Capul pernei! 9) Te îmbie să pul capul jos — Oameni cu scaun la cap. 10) Capul celei mai intime societăți — Li se urcă singele la cap. 11) De la cap — Cu capul numai zulufi. 12) Luptători cu capul — Luna celor abia căp...ătuiți.

Sofia BUCURESCU

Dezlegarea jocului «PIC, PIC, PIC»... apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) ACOPERIS — SCOC. 2) VARSA — NOROAIE. 3) ELE — CINTIND — R. 4) RD — M — NOE — DEVA. 5) SAHIA — R — MARET. 6) ARIN — AALI — ES. 7) E — UMBRELA — EI. 8) S — PLOAIE — PILZ. 9) TORENT — SNA-GOV. 10) RP — STUF — AR — VO. 11) ORAC — T — AVANSA. 12) PICUR — SPOI — KR. 13) ÎTE — SUMEDENIE.

Prezentat de:
Traian STOICA (carte)
Magda MIHĂILESCU (cinema)
Vlad MUȘĂTESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică)
Sanda FAUR (teatru)
E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

ce părere aveți?

Se apropie sfârșitul de an și o dată cu el tradiționala anchetă a revistei noastre, a cărei reușită depinde de dv., dragi cititori. Vă rugăm deci să spuneți care sînt, după părerea dv., cei mai buni actori și cîntăreți români și străini ai anului 1971, precum și care sînt cele mai bune filme pe care le-ați văzut în 1971.

Răspunsurile — care vor fi trimise pe adresa redacției pînă la data de 1 decembrie 1971, cu mențiunea pe plic: **Pentru ancheta «Flacării»** — trebuie să cuprindă opiniile dv., separate, în legătură cu:

- 1) cel mai bun actor român de film
- 2) cea mai bună actriță româncă de film
- 3) cel mai bun actor străin de film
- 4) cea mai bună actriță străină de film
- 5) cel mai bun film românesc
- 6) cel mai bun film străin
- 7) cel mai bun actor român de teatru
- 8) cea mai bună actriță româncă de teatru
- 9) cel mai bun interpret român de muzică ușoară
- 10) cea mai bună interpretă româncă de muzică ușoară
- 11) cel mai bun interpret român de muzică populară
- 12) cea mai bună interpretă româncă de muzică populară
- 13) cel mai bun serial de televiziune
- 14) cel mai bun actor (actriță) sau prezentator (prezentatoare) la televiziune.

IMPORTANT. Precizăm că TOATE întrebările de mai sus au în vedere ANUL 1971.

cinema

Irene Papas

● **Un amanet ciudat.** Nobilele virtuți ale curajului și dăruirii de sine, într-un exemplar film, cu mici eroi îndrăgostiți de poezia depărtărilor. Regia — Leonid Markișev (studioul Lenfilm). Interpreți principali — Vova Magdenko și Lenia Bazutkin.

● **Anna celor o mie de zile.** Scormonirea unui binecunoscut crîmpei din istoria sentimentală a Angliei (Henric al VIII-lea — Anna de Boleyn) este, pentru regizorul Charles Jarrot, un prilej de a realiza câteva solide portrete umane. Distribuția excelentă — Richard Burton, Genevieve Bujold, Irene Papas, Anthony Quayle.

● **Scoate-ți pălăria cînd sîruți.** Comedie încilicită și plictisitoare. O producție a studioului DEFA-Berlin. Interpreți (onorabili): Angelika Waller și Alexander Lang.

● **Mari actori pe ecranele noastre:** Ron Moody, Oliver Reed (Oliver), Imre Sinkovits (Vis de dragoste), Ingrid Bergman, Walter Matthau (Floarea de cactus), Daniel Olbrychski (Boxerul).

● **Marie-José Nat și Charles Denner** au fost distinși cu «Stelele de cristal» acordate anual de Academia de cinema.

disc

● Cele mai multe din cele zece melodii de «Muzică ușoară româ-

nească» (după cum se intitulează discul) pot fi cotate drept slagărele anului: «Ram, tam, tam» al lui George Grigoriu, «Zi, făutare» de E. Deda, «Suflet de copil» (excelente versuri pe excelentă muzică — Alecu Popovici și Deda), «Dac-am trăi de două ori» de Cristinoiu... Margareta Pislaru, Doina Spătaru, Anca Agemolu, Anda Călugăreanu, Jean Păunescu, Aurelian Andreescu și veteranul Gică Petrescu le interpretează la nivelul cu care ne-au învățat (EDD-1281).

● **Cîntărețul spaniolă Dova** se întilnește iarăși cu publicul nostru. Folosindu-se o înregistrare Juan Vallori—Madrid, s-au imprimat patru piese de rezistență: «Los Gitanos» (Țigani), «Je dis oui à la vie» (Spun da vieții), «My way» (Calea mea) și «Toi, sans fin» (Tu, fără-nctare) (EDC-10 214).

● **Cîntărețul de muzică populară Nicolae Sabău** — specializat în folclorul ținuturilor de la miază-noapte, a imprimat: «Într-o simăbătă spre seară», «La fîntina dorului», «Alină, dorule, alină» și «Mară, dac-ai ști vorbi» (45—EPC-10 203).

muzică

● **Astă seară la Ateneu.** «Hamlet», operă-concert de Pascal Benoit în primă audiere. Dirijează **Erich Bergel**; soliști: **Emilia Petrescu, Iulia Buciuceanu, Florin Diaconescu, Gheorghe Crăsnaru, Dionisie Konya, Maria Săntinaru** ș.a. Dirijorul corului: **Vasile Pântea**.

● **Ion Voicu**, din nou pe podiumul Ateneului, în dublă postură: de dirijor al Orchestrei de cameră București și solist al concertului al cărui program e alcătuit din lucrări de **Benedetto Marcello, Haydn, Vivaldi, Mozart, Alessandrescu** (26 și 27 noiembrie).

● **Recital de pian Alexandru Demetriadi:** Brahms, Jora, Chopin (22 noiembrie, sala mică a Palatului).

● **Concert Enescu** (cvartetele nr. 1 și 2) prezentat de Cvartetul «Pro Arte»: **Varujan Cozighian** — vioara I, **Avy Abramovici** — vioara II, **George Popovici** — violă, **Alfons Capitanovici** — violoncel (24 noiembrie, sala mică a Palatului).

● În sala Studio a Ateneului, recitalul violoncelistei **Gabriela Constantin** — la pian, **Elena Cosma** cu un program Locatelli, J.S. Bach, Nottara, Schumann — și recitalul de arii și lieduri al sopranei **Elena Pagu** — la pian, **Viorica Cojocariu:** Gabrielli, Mozart, Wolf,

Ottescu, Donceanu (23 noiembrie).

● Printre numeroșii și valoroșii oaspeți de peste hotare care au onorat în ultima vreme sălile noastre de concert trebuie să-l considerăm și pe violoncelistul și compozitorul **Enrico Mainardi**, care va apărea în concertul de joi, 25 noiembrie, al Orchestrei simfonice a RTV dirijate de **Emanuel Elenescu**. Programul cuprinde: Simfonia a XIX-a de Dimitrie Cuclin în primă audiere, «Călătoria lui Siegfried pe Rin» de Richard Wagner și două concerte pentru violoncel și orchestră de Antonio Vivaldi și, respectiv, de chiar solistul concertului, Enrico Mainardi.

● **Compania pariziană «Jeunesses musicales de France»** a avut ca invitați — timp de aproape o lună — pe balerini noștri **Leni Dacian, Rodica Simion și Ion Tugearu**, care și-au dat concursul într-un ciclu de reprezentații organizate în 14 orașe ale Franței.

plastică

● **Flori, peisaje, scene urbane** sînt tot atîtea motive ale unui artist care percepe frumosul cu acuitate. Există un inefabil în aceste gușe și uleiuri ale lui **R. Iosif**, o poezie tainică în vivacitatea culorilor și spontaneitatea desenului. Artistul expune la galeriile «Simeza» circa 40 de lucrări.

● **Șerban Zainea** este în primul rînd un excelent gravor. Pictura pe care o practică e o privire contemplativă asupra naturii ori descriere a unor scene. Structura sumară a formelor, gama temperată a culorilor, notația vivace exprimă plenar disponibilitățile afective ale artistului în fața motivelor predilecte (Simeza, bd. Magheru 20).

● **Pictura lui Dimitrie Gavrilean** e un permanent spectacol. Regia minuțioasă trădează gust cafolil și nevoie de mister, poate mai ales de feerie. Departe de narativism, această pictură e în subtext lirică. Odinioară imaginile lui Gavrilean aveau adesea o sorginte folclorică; acum ele sînt cantonate într-un ev mediu atemporal, în căutarea unor asociații magice și motive și simboluri poetice. Chiar dacă această imagerie ne amintește de vechii flamanzi ori de miniatura medievală, prin starea de grație cu care o înzestreaă pictorul, ea totuși seduce (Apollo).

● **Sursă a structurilor plastice, obiect și timp de investigație, folclorul cu ritualurile și miturile sale rămîne domeniul predilect al lui Ion Gănușu.** Nu o ilustrare canonică a unor obiceiuri este această pictură care se reîntoarce la izvoarele spiritualității naționale, ci un transfer metaforic, în care fantastul și grotescul, izvorite din simbolică personajelor, dau forță imaginilor, iar culorile de o sonoritate temperată, asociate adesea cu rafinament, le conferă o notă fascinantă (Apollo).

● **Tot la Apollo, Dan Covătaru** expune sculptură. Lucrările atestă o preocupare similară cu a colegilor de generație în ceea ce privește tematica și rezolvările de formă.

carte

● **Veronica Porumbacu: Cerc.** În aproximativ o sută de pagini, poeta și-a întocmit o miniantologie cu poeme date între anii 1943 și 1970. Criteriul selecției ni se pare a fi nu acela al unei evoluții în timp, ci acela al desprinderii unor piese al căror ton predominant e confesiv. Dar oricare ar fi criteriul culegerii, aceasta izbuște să ne prindă obsesiv în «cercul» unor sentimente și emoții organice trăite (Editura Cartea românească).

● **Marcel Breazu: Convorbiri despre artă.** Ca și în prima carte de aceeași structură, autorul continuă discuțiile cu interlocutorii săi (de astă dată reali) în jurul unor probleme de artă de mare actualitate și importanță. Esteticianul Mar-

cel Breazu informează și orientează cu eficiență (Editura politică).

Dintre ultimele apariții ale Editurii Univers, semnalăm:

● **Jonathan Swift: Povestea unui poloboc.** O culegere de satire și pamflete reprezentative pentru creația swiftiană. De înaltă calitate, traducerea lui Andrei Brezianu care semnează și un avizat studiu introductiv. Prezentarea grafică poartă girul lui Val Munteanu.

● În colecția «Romanul secolului XX»: **Un veac de singurătate** de Gabriel Garcia Marquez. Traducere și cuvînt înainte de Mihnea Georghiu.

● În aceeași colecție: **Tara huzurului** («un roman din lumea musicală» de Heinrich Mann. În românește de Dumitru Hîncu.

● **Interesantul volum de memorialistică** (despre Maiakovski, Babel, Eisenstein...) **A fost odată** de Viktor Sklovski. Traducerea de Inna Cristea.

● În Editura științifică a apărut cartea **Interferențe lingvistice** (Din istoria relațiilor lingvisticii cu alte științe) de Sorin Stati.

● Din instructivul și atractivul sumar al publicației **Magazin istoric** (nr. 11) desprindem cîteva titluri: **Temeliile străvechi ale Țării Românești** de G.D. Florescu, Dan Pleșia; **Zece luni cu Lenin** de Albert Rhys Williams; un grupaj de texte realizat de Marian Ștefan și Florian Tănăsescu evocînd pe M.Gh. Bujor; «Minutul lumii» la Waterloo de Ștefan Zweig; **Creanga putredă de Tudor Teodorescu Braniște...**

teatru

● **Șapte balade** (spectacol patronat de ATM și găzduit de Teatrul mic). Din nou la rampă Tudor Gheorghe și chitara sa, povestind și cîntînd — cu farmecul său neasemuit și cu vocea lui fără mari pretenții — șapte formidabile balade populare (Voica în Nadolie, Cîntecul șarpelui, Miorița, Cîntecul haiducului etc.). Moment de artă autentică.

● **Prima zi de libertate** de Leon Kruczkowski (Teatrul Național «L. Caragiale»). Meditație asupra libertății, a implicațiilor și diverselor ei căi de împlinire, formulată dramaturgic — cu ceva ani în urmă — de scriitorul polonez Kruczkowski cu o bună știință a portretizării, dar cu una mult mai slabă a conflictului și creării situațiilor. Spectacol realizat de regizorul Dan Nasta într-o formulă scenică desuetă, de un patetism neconvincător și de o lentogare greu suportabilă, cu o distribuție ce-ar fi putut fi dusă la fapte mari: Mihai Fotino, Florin Piersic, Ovidiu Iuliu Moldovan, Silvia Popovici, C. Dinulescu, Mihaela Buta.

● **Omul care...** de Horia Lovinescu (Teatrul de stat din Oradea): una dintre cele mai vii tentații repertoriale ale actualei stagiuni (după «Interesul general» al lui Baranga), în versiunea regizorală a lui Alex. Colpacci, cu George Pintilescu în rolul lui Matei Albu. Spectacol de suspense și atmosferă.

● **D-ale carnavalului** de I.L. Caragiale (Teatrul «Lucia Sturdza-Bulandra»): primul din seria spectacolelor urmate de discuții pe care le-a inițiat prestigioasa scenă bucureșteană. Cei dintii invitați: muncitorii și tehnicienii uzinelor «Vulcan» și «Electromagnetica».

● **«Cînd revolvele tac»** de Tudor Negoiță (Teatrul «Al. Davila»-Pitești): cîteva dintre cei mai noi angajați ai trupeii piteștene (Andreea Raicu, Marta Savciuc, Ion Anghel, Valeriu Săndulescu), punîndu-și de acord individualități actoricești și exersîndu-se în arta suspense-ului polișt, sub bagheta regizorului Nae Cosmescu.

televiziune

REPORTAJ. Viața întreprinderilor și lupta lor pentru îndeplinirea planului este înfățișată în conti-

nuare de ciclul **Cincinalul în acțiune** (marți, joi). Note de drum din județul Harghita, consemnate sub titlul «De unde Oltul și Mureșul...» (duminică). De peste hotare: Ungaria văzută din elicopter (luni); Itinerar iugoslav (miercuri); **Cadran internațional** (joi).

ANCHETE-OPINII. Dezvoltarea rețelei comerciale în cincinalul 1971—1975 este unul din titlurile emisiunii **Stop-cadru** (luni). În ciclul «Conceptul de societate socialistă multilateral dezvoltată» al emisiunii **Dinamica societății românești** — tema repartizării raționale a forțelor de producție (luni). **La Cărți și idei:** «Exegeza eminesciană azi» cu participarea lui Al. Piru, Zoe Dumitrescu-Bușu-lenga, Edgar Papu, Matei Călinescu (marți). Rubrica **Confruntări** propune o discuție pe tema perfecționării sistemului informațional în lumina cerințelor cincinalului (miercuri).

LITERARE. Un promițător spectacol muzical-literar închinat studenților Politehnicii din București, transmis chiar din localul noului lor institut și bucurîndu-se de un concurs select: Eva Pătrășcanu, Adela Mărculescu, Silviu Stănculescu ș.a. (luni).

ȘTIINȚĂ. Noutăți științifice din lumea întreagă pe afișul emisiunii **Panoramic științific** (vineri).

TEATRU. Don Quijote pe micul ecran, în versiunea lui Petre Boker intitulată «Cavalerul tristei figurii», într-o excepțională distribuție: Virgil Ogășanu, C. Rauțchi, Gina Patrîchi, Draga Olteanu, Ion Marinescu, George Cozorici, Melania Cirje ș.a. (marți).

FILM. Capodopera cinematografică «Un cartof, doi cartofi» (miercuri). «Nemurire» este titlul unui film realizat de studiourile «Albania nouă» (vineri).

MUZICĂ. Noul și extrem de utilul ciclu de educație muzicală «Să înțelegem muzica» debutează, simplu și firesc, cu tema «Ce este muzica» (duminică). Dixer și Simfonia de cameră de George Enescu interpretate de Filarmonica clujeană (marți) cu Elisabeta Carșchi, Eugenia Moldoveanu, Nicolae Florei, Ion Budoiu, Vasile Pop (joi).

FOLCLOR. Joc și cîntec popular din Hațeg (duminică). Emisiunea-concurs «Floarea din grădina» (luni). Cîntă Benone Sinulescu (joi).

DIVERTISMENT. Anunță cu surle și tobe, așa cum se cuvine oricărei fanfare, «Trecea fanfara...», emisiune de **Varietăți**, semnată de Tudor Vornicu și Marin Traian și susținută, ca de obicei, de actori și cîntăreți dintre cei mai cunoscuți și iubiți (duminică). Dicționarul a ajuns la litera G: Mîluță Gheorghiu, Al. Giugaru, N. Gărdescu, Elvira Godeanu, Nineta Gusti, Gopo, Juliette Greco, Gershwin. Chiar și Gigă... (sîmbătă).

SPORT. Rugby: România-Polonia (duminică). Fotbal UTA—Victoria Setubal și România—Țara Galilor (miercuri). P.S. Nu ni se pare prea elegant din partea redacției sportive a TV să folosească crainici complet răgușiți...

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la concursul Pronosport nr. 47, etapa din 21 noiembrie 1971

- I. Metalul Plopeni—Progresul Br. 1
- II. Poiana—Chimia Rm.V. 1
- III. Știința Bc—Metalul Tg 1, x
- IV. Polit. Gl.—Metalul Buc 1
- V. Chimia Făg—Gaz met. 1
- VI. Metalurgistul Cugir—Corvinul 1
- VII. C.S.M. Reșița—C.F.R. Tim. 1, x
- VIII. Genoa—Navara 1
- IX. Livorno—Palermo 1
- X. Modena—Reggiana 1, x
- XI. Perugia—Como 1
- XII. Reggina—Brescia x, 2
- XIII. Taranto—Ternans 1, x, 2

FLACĂRA-ALBUM

SEBASTIAN PAPAIANI așteaptă o nouă confruntare cu publicul.

Fotografie de S. STEINER

